

Budsjett 2018

Økonomiplan 2018 – 2021

Vedtatt i kommunestyret 14.12.2017 (K-sak 80/17) - ESA 17/2431

Fotograf forsidebilde: Marte Asbølmo (vinner av Instagramkonkurransen #mittskaun august 2017)

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Overordna målsettinger, strategier og forutsetninger.....	5
2.1	Utfordringer, strategier og hovedprioriteringer.	7
2.2	Konsekvensjustert budsjett 2018-2021, langtidsbudsjett 2018-2027	8
2.3	Sentrale føringer – statsbudsjettet 2018	14
2.4	Veien fra konsekvensjustert budsjett til et budsjett i balanse	16
3	Overordna inntekter og utgifter.....	18
3.1	Skatt og rammetilskudd	19
3.2	Eiendomsskatt.....	21
3.3	Andre generelle statstilskudd og flyktningetilskudd	23
3.4	Eksterne finansutgifter/-inntekter.....	23
3.5	Lønns- og prisstigning	26
3.6	Pensjonsutgifter.....	27
3.7	Bruk og avsetninger til fond.....	28
3.8	Betalingsregulativ.....	30
3.9	Netto driftsresultat	32
4	Kommunens tjenesteproduksjon.....	33
4.1	Sentraladministrasjonen og fellesutgifter.....	38
4.2	Skoler inkl. SFO.	40
4.3	Barnehager.	44
4.4	Kultur, fritid og frivillighet	47
4.5	Helse og mestring	50
4.6	Plan, ekskl. gebyr	58
4.7	Plan, gebyrbelagte tjenester	61
4.8	Eiendomsdrift.....	62
4.9	Skaun kirkelig fellesråd.	64
5	Investeringer 2018-2021	66
6	Sammenstilling – økonomiske oversikter	73
7	Risikovurdering.....	78
8	Saksprotokoll – politisk behandling	79

1 Innledning

Det framlagte budsjett for 2018 og økonomiplan 2018-2021 er basert på bidrag fra hele organisasjonen Skaun kommune. Vi ser at presset på driftsnivået målt opp mot inntektene forsterkes ytterligere i budsjettperioden i tråd med beskrivelsene fra foregående år. Årene framover gir økende utfordringer i arbeidet med å bringe budsjettet i balanse. Dette skyldes både økt press på tjenesteleveransene som følge av sterk vekst i kommunen, samt store investeringer vi har gjennomført, iverksatt og planlegger. Nye mestrings- og omsorgsboliger i Børsa er under slutføring i 2017. Arbeidet med bygging av nye Skaun ungdomsskole er i startfasen høsten 2017 med en samlet, planlagt investering på kr 356 mill. kr fram til 2019.

Skaun kommune har i flere år hatt som sentralt og omforent mål å sikre kommunen en god og sterk økonomi og skape handlingsrom for framtidige investeringer og utvikling av gode tjenester og leveranser av tjenestene. Gjennom aktiv styring er det avsatt betydelige midler til fond for delfinansiering av investeringer. Dette har vært helt nødvendig i en periode der kommunen investerer for store beløp i skoler, barnehager og tilrettelagte boliger. Kommunens økonomiske situasjon må fortsatt kunne betegnes som god med bl.a. et driftsfond på om lag kr 123 mill. og totale fondsavsetninger til disposisjon på om lag kr 147 mill. Samtidig øker kommunens lånebyrde betydelig og når nær 1,1 mrd. kr i løpet av økonomiplanperioden hvorav om lag 600 mill. kr i samla rentebærende lån.

Som en følge av et økende gap utover i økonomiplanperioden mellom forventede inntekter og utviklingen i kommunens driftsnivå, samt store kapitalkostnader som følge av høyt investeringsnivå, vil kommunens økonomiske utfordringer framover likevel bli betydelige. Hvor sterke utslagene vil bli, er avhengig av ambisjonsnivået i investeringene og det driftsnivået det legges opp til. Det vil være nødvendig fortsatt å holde trykket på endrings- og omstillingsarbeid fremover for å møte de økonomiske utfordringene.

Handlingsrommet i 2018 vurderes likevel som relativt godt. Kommunen venter fortsatt vekst i folketall selv om veksten nok både vil svinge og tidvis avta noe i forhold til nivået en har sett de siste årene. Beregninger viser likevel at kommunen må påregne økte kostnader som følge av vekst og demografisk utvikling. Kommunens gjeldsbelastning målt i kr per innbygger var i 2014 kr 42 000 og kr 70 200 i 2016. I 2019 vil gjeldsbelastningen per innbygger øke til nær kr 109 000 før den igjen synker forutsatt planlagt investeringsprogram.

I 2016 hadde Skaun en vekst i folketallet på 3,2 %, som er den høyeste i regionen og blant de høyeste i landet de siste 3-5 årene. Vi venter lavere vekst i 2017. Folketallsveksten i hele landet sett under ett, er avtakende. I forslag til statsbudsjett for 2018 vil Skaun fortsatt få uttelling for folketallsveksten gjennom det statlige veksttilskuddet. Det reduseres imidlertid noe i forhold til tidligere år.

I statsbudsjettet for 2018 anslås veksten i kommunens frie inntekter på 3,2 % som er blant kommunene med størst vekst i fylket. Gjennomsnittet for fylket er 2,4%. I 2017 var veksten for

Skaun 0,8%. Statsbudsjettet uttrykker en årlig forventet effektiviseringsgevinst på 0,5% i kommunene.

Kommunens økonomiske utfordringer framover gjør det nødvendig å se etter flere og nye tilpasningsmuligheter for å sikre budsjett og økonomiplan i balanse. I tråd med politiske vedtak, er det lagt stor vekt på å finne tilpasninger i budsjettet som i størst mulig grad opprettholder kommunens tjenestenivå og tjenestekvalitet. Arbeidet med omstillingstiltak for hele planperioden fortsetter i 2018. Mer effektiv drift samt bedre organisering av virksomhet og tjenesteyting er fortsatt viktig. I planperioden vil det være behov for økte inntekter og fortsatt omstilling eller reduksjon i driftsnivået. Interkommunalt samarbeid er aktualisert som virkemiddel for bedre og effektive tjenester. Skaun kommune har etablert samarbeid og nettverk for å se på utviklingsmulighetene for slikt samarbeid på flere områder. Det legges til grunn at dette arbeidet videreføres. Kommunen har startet arbeidet med forbedring av styringssystem og utviklingsstrategi. Kommunen gjennomførte i 2017 undersøkelsen «Kommunekompasset» samt en fullstendig medarbeiderundersøkelse. Disse elementene går inn i grunnlag for arbeidet i 2017 og 2018 med revidering av kommunens utviklingsstrategi for å sikre enda bedre innbygger- og brukerdiallog og brukertilpassede tjenester og tjenesteleveranser. Revidering av kommunikasjonsstrategien og strategisk innføring av digitalisering er viktige tiltak for bedre dialog, effektivitet og kvalitet på kommunens tjenester og demokratiutvikling.

Arealutfordringene for å møte befolkningsvekst og økt behov for bolig- og næringsarealer, samt inndeckning av kostnader for utbygging av nødvendig infrastruktur for videre utbygging er krevende, men nødvendig. Arbeidet med kommunalt infrastrukturfond (KIF) videreføres.

Budsjettdokumentet for 2018 er i hovedsak utarbeidet og presentert som foregående år, og bygger på behandlingen av Økonomirapport 1 og 2 i 2017, strategikonferansene samt formannskapet og kommunestyrets drøftinger og beslutninger samt enhetenes bidrag. Formannskapet er innstillende politisk ansvarlig organ for budsjettet og vil fremme innstilling om «Budsjett 2018 - økonomiplan 2018 – 2021» overfor kommunestyret. Kommunestyret behandler budsjettet i sitt møte 14. desember 2017.

Utfordringene for Skaun kommune framover tilsier at det er nødvendig å søke nye, gode løsninger for omstilling, effektivisering og endring Skaun kommunes økonomiske handlefrihet vil være helt avhengig av tydelig styring og streng prioritering der driftsnivået tilpasses inntektene og investeringene kan finansieres med forsvarlige kapitalkostnader. Tiltak med budsjettmessige konsekvenser må ha avklart finansiell inndeckning.

Det er et mål å finne de best mulig løsninger for Skaun-samfunnet med utgangspunkt i de ressursene kommunen rår over.

2 Overordna målsettinger, strategier og forutsetninger

Visjon

Skaun kommune – aktiv og attraktiv

Overordnede mål

Samfunn

Skal være blant de beste bokommunene i Midt-Norge ved utgangen av planperioden

Skal utvikle lokalsamfunn som legger til rette for aktiv deltagelse, positive helsevalg og en sunn livsstil

Øke bo- og etableringslysten gjennom økt fokus på næring, miljø og kultur

Tjenester

Skape og utvikle tjenester i samspill med innbyggernes behov ut fra tilgjengelige ressurser

Organisasjon

Videreutvikle en fleksibel og endringsdyktig organisasjon gjennom motiverte, engasjerte og kreative medarbeidere

Økonomi

Legge økt vekt på økonomisk planlegging og styring for å oppnå handlefrihet og løse prioriterte oppgaver

I Skaun ønsker vi å utvikle et styringssystem som gir politikerne mulighet til å sette mål – definere rammer og sikre resultater. Helhetlig styring for oss er tre ting.

- **Resultatfokusering**

- Vi skal ha mindre fokus på tiltak og mer fokus på resultat, dvs. hva vi faktisk oppnår med de pengene vi bruker

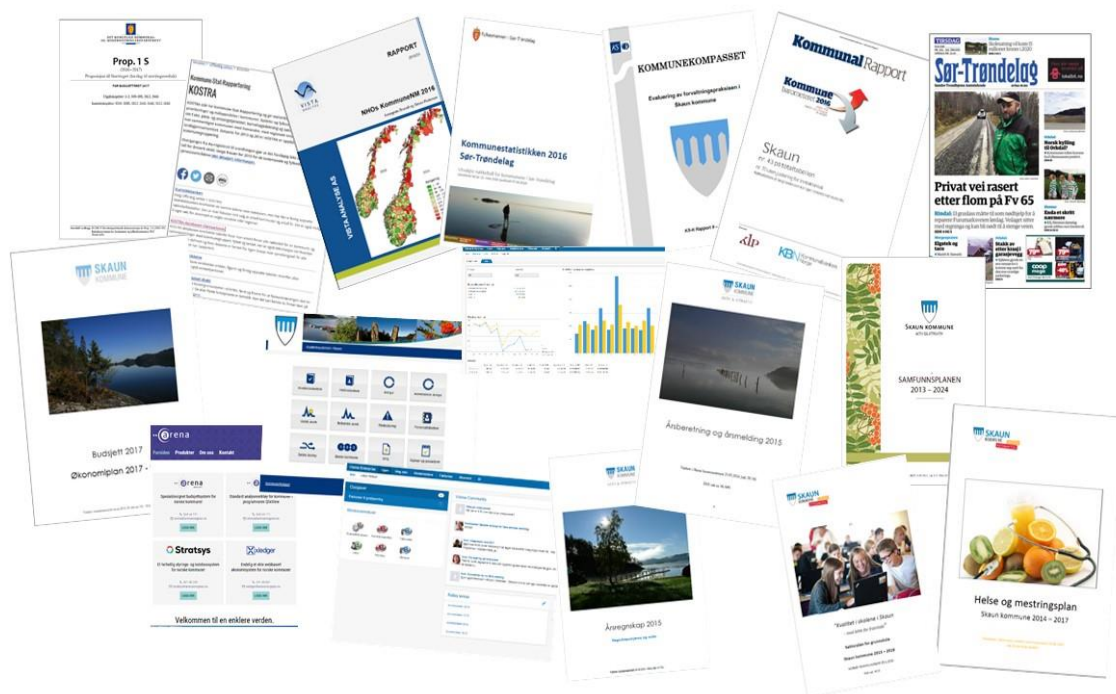
- **Styring på flere dimensjoner enn bare økonomi**

- Vi har tidligere i all hovedsak bare styrt etter over- og underskudd i budsjettet, lite på omfang og innhold i tjenestene – det skal styres på *dimensjonene samfunn, tjenestekvalitet, organisasjon og økonomi*

- Styringsdialog

- Vi skal etablere verktøy, prosesser og rutiner for å bestille mål og evaluere resultater både internt, mellom administrasjon og politikere, mellom organisasjonen og brukerne og med innbyggerne

Bildet under viser et utvalg av de styringsdokumenter og –system som vi benytter i større og mindre grad. I tillegg er det tatt med en del eksterne aktører og dokumenter som på sitt vis gir et bilde av kommunens virksomhet, og som gir nyttig informasjon om ulike områder innenfor kommunen.

2.1 Ufordringer, strategier og hovedprioriteringer.

Økonomiplanen for perioden framover, viser at vi vil få en del utfordringer med å få budsjettene i balanse. I løpet av perioden vil samla lånegjeld passere 1,1 mrd. kr. Store investeringer, kombinert med fortsatt kraftig befolkningsvekst, legger et stort press på økonomien framover.

Kostnadsveksten knyttet til befolkningsutviklingen vil bli høyere enn merinntektene for hvert år. Økonomiplanen viser at driftsnivået må ned med rundt 12,0 mill. kr fra og med 2019. Når vi i tillegg tar høyde for at det gjennom året dukker opp nye behov, er omstillingsbehovet enda høyere. Vi må være forberedt på at det hvert år framover, må gjøres tiltak i drifta for å få budsjettene i balanse. Arbeidet med omstilling og kostnadsreduksjon må få høy prioritet i perioden.

Fremdeles nyter vi godt av et svært lavt rentenivå. Når ungdomsskolen og kultursenteret står ferdig i 2019, vil vi ha en renteksponert gjeld på rundt 600 mill. kr. Norges Banks siste prognose viser et fortsatt lavt rentenivå delvis inn i 2019. Deretter må vi forvente en gradvis økning av renta. En renteøkning på 1 % betyr økte renteutgifter på 6,0 mill. kr for oss. Dette vil være merkostnader som må dekkes innenfor det ordinære driftsbudsjettet. Det vil være viktig å ha fokus på rentekostnadene, og eventuelt gjennomføre tiltak som kan bidra til å redusere renterisikoen noe.

I 2014 ble det innført eiendomsskatt for alle eiendommer i Skaun kommune. Dette er en stabil inntektskilde for kommunen, som igjen bidrar til forutsigbare rammer. Erfaring fra de siste årene viser at det går en smertegrense for hvor mye vi kan ta inn i eiendomsskatt hvert år. Eiendomsskatt er den eneste inntektskilden, av betydning, som bestemmes lokalt. I budsjett 2018 legges det opp til en inntekt på totalt 22,5 mill. kr fra eiendomsskatt. Skattesatsen er foreslått til 3,5 promille. Som en illustrasjon kan nevnes at inntekspotensialet fra eiendomsskatt spenner fra 0 – 48,0 mill. kr (fra avvikling og til 7 promille uten bunnfradrag). Signaler fra politisk hold i tidligere budsjettbehandlinger tyder på at man ønsker å senke nivået på skatten. Som økonomiplanen viser kan dette bli svært vanskelig å gjennomføre.

Gode regnskapsmessige resultater de siste årene, har gjort oss i stand til å bygge opp disposisjonsfondene, og har gitt kommunen en viss handlefrihet når det gjelder drift av tjenestetilbudet. Med framlagte forslag til økonomiplan og investeringsplan, vil fondsbeholdningen reduseres kraftig, og handlingsrommet til større investeringer og tilleggsbevilgninger i drifta blir tilsvarende lavere. I 2020 vil driftsfondets beholdning være under 10 mill. kr, mens det i toppåret 2016 var på over 120 mill. kr. Det er derfor av stor betydning at vi framover klarer å sette av tilstrekkelige midler til fondet, gjennom stram budsjettering og budsjettdisiplin gjennom året.

For å holde lånebelastningen på et nivå vi kan håndtere er det meget viktig at vi er i stand til å finansiere deler av investeringene ved bruk av egenkapital. Det er derfor av stor betydning at vi

også framover er i stand til å avsette midler på fond til senere bruk. Fondsavsetninger har i all hovedsak to formål. For det første er det viktig med en reserve slik at vi vil være i stand til å håndtere uforutsette hendelser gjennom budsjettåret. For det andre er vi avhengige av å bruke tidligere års fondsavsetninger som egenkapital til investeringer.

Fylkesmannen har i sitt tilbakemeldingsbrev, etter kommunebesøket i februar 2017, anbefalt at vi utarbeider handlingsregler og økonomiske målsettinger for kommunens budsjettarbeid. Dette blir spesielt viktig framover, når det økonomiske handlingsrommet blir strammere.

2.2 Konsekvensjustert budsjett 2018-2021, langtidsbudsjett 2018-2027

2.2.1 Konsekvensjustert budsjett 2018-2021

Konsekvensjustert budsjett 2018-2021 viser hva det vil koste å drive kommunen på samme nivå som i 2017, når vi tar hensyn til blant annet effekten av vedtak gjort i 2017, og forutsetningene gitt i forslag til statsbudsjett for neste år. Formålet med konsekvensjustert budsjett er å vise det handlingsrommet som kommunestyret har neste år og videre framover.

Tabellen under viser konsekvensjustert budsjett, slik det ble presentert på kommunens strategikonferanse 26. oktober:

Budsjettområder	Budsjett	Budsjett	Endring	Økonomiplan		
	2017	2018		2019	2020	2021
Fellesutgifter og fellesinntekter	-5 286 000	-6 054 000	15 %	-6 054 000	-6 054 000	-6 054 000
Sentraladministrasjonen	54 698 000	53 183 000	-3 %	53 539 000	53 183 000	53 539 000
Skoler inkl SFO	113 467 000	121 402 000	7 %	121 402 000	121 402 000	121 402 000
Barnehager	62 421 000	63 313 000	1 %	63 313 000	63 313 000	63 313 000
Barn, familie og sosial	53 812 000	59 146 000	10 %	59 146 000	59 146 000	59 146 000
Kultur fritid og frivillighet	12 584 000	12 111 000	-4 %	12 111 000	12 111 000	12 111 000
Institusjonsbaserte tjenester	41 946 000	41 385 000	-1 %	41 385 000	41 385 000	41 385 000
Hjemmebaserte tjenester	50 362 000	50 351 000	0 %	50 351 000	50 351 000	50 351 000
Plan ekskl gebyr	12 954 000	9 608 000	-26 %	9 608 000	9 608 000	9 608 000
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder	-7 459 000	-5 747 000	-23 %	-5 747 000	-5 747 000	-5 747 000
Eiendomsdrift	40 663 000	33 199 000	-18 %	33 199 000	33 199 000	33 199 000
Konsekvensjustert budsjett drift	430 162 000	431 897 000	0 %	432 253 000	431 897 000	432 253 000

Kostnaden for å videreføre dagens nivå på tjenestene er om lag 431,9 mill. kr i 2018. Økningen er relativt liten, sammenlignet med det reviderte budsjettet for 2017; knappe 1,7 mill. kr. Sammenlignet med opprinnelig vedtatt budsjett for 2017 er imidlertid økningen på nesten 20,0 mill. kr.

Summen av våre frie disponible inntekter skal finansiere tjenesteproduksjonen vår. Disse består av skatteinntekter, rammetilskudd, eiendomsskatt og diverse andre statlige tilskudd. Fratrullet utgifter til renter og avdrag på tidligere opptatte lån, samt nødvendige avsetninger til fond, sitter vi igjen med de midlene som skal finansiere driften.

Tabellen under viser resultatet av det konsekvensjusterte budsjettet for de neste fire årene:

	<i>Budsjett</i>	<i>Budsjett</i>	<i>Økonomiplan</i>		
	2017	2018	2019	2020	2021
Sum frie inntekter	-444 300 000	-470 235 000	-468 383 000	-466 826 000	-465 497 000
Netto finansutgifter	28 839 000	31 991 000	35 492 000	35 511 000	35 050 000
Netto avsetninger til fond	-14 701 000	9 350 000	9 350 000	9 350 000	9 350 000
Disponibelt til finansiering av drift	-430 162 000	-428 894 000	-423 541 000	-421 965 000	-421 097 000
Konsekvensjustert budsjett drift	430 162 000	431 897 000	432 253 000	431 897 000	432 253 000
Ubalanse konsekvensjustert drift	0	3 003 000	8 712 000	9 932 000	11 156 000
Allerede vedtatte investeringer					
Renter og avdrag investeringer 2017		1 900 000	1 810 000	1 785 000	1 760 000
Renter og avdrag SUS		1 140 000	6 720 000	10 890 000	10 550 000
Ubalanse totalbudsjettet	0	6 043 000	17 242 000	22 607 000	23 466 000

Mens tjenesteproduksjonen koster 431,9 mill. kr neste år, viser tabellen at vi har kun 428,9 mill. kr til å finansiere disse. Det betyr at vi må redusere drifta vår med 3,0 mill. kr for å komme i balanse neste år. Når vi i tillegg tar hensyn til renter og avdrag knyttet til låneopptaket i 2017 og utbyggingen av ungdomsskolen i 2018 og 2019, øker dette gapet til 6,0 mill. kr i 2018. I 2019 og framover vil differansen øke enda mer, da effekten av ungdomsskoleutbygginga slår inn for fullt.

2.2.2 Langtidsbudsjett 2018-2027

I forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2017 ba kommunestyret rådmannen om å legge fram et forslag til økonomiplan/investeringsplan for perioden 2018-2027, slik at formannskapet kan se konsekvenser av større investeringer i fremtiden.

Følgende forutsetninger legges til grunn for «langtidsbudsjettet 2018-2027»:

- Videreføring av dagens drift/tjenestetilbud
- Befolkningsvekst lik SSB MMMM-modell (SSB = statistisk sentralbyrå)
- Demografikostnader beregnet av Telemarkforskning (september 2017)
- Inntektssystemet videreføres med dagens elementer, og gebyrvekst
- Sist vedtatte investeringsplan (økonomiplan 2017-2020)

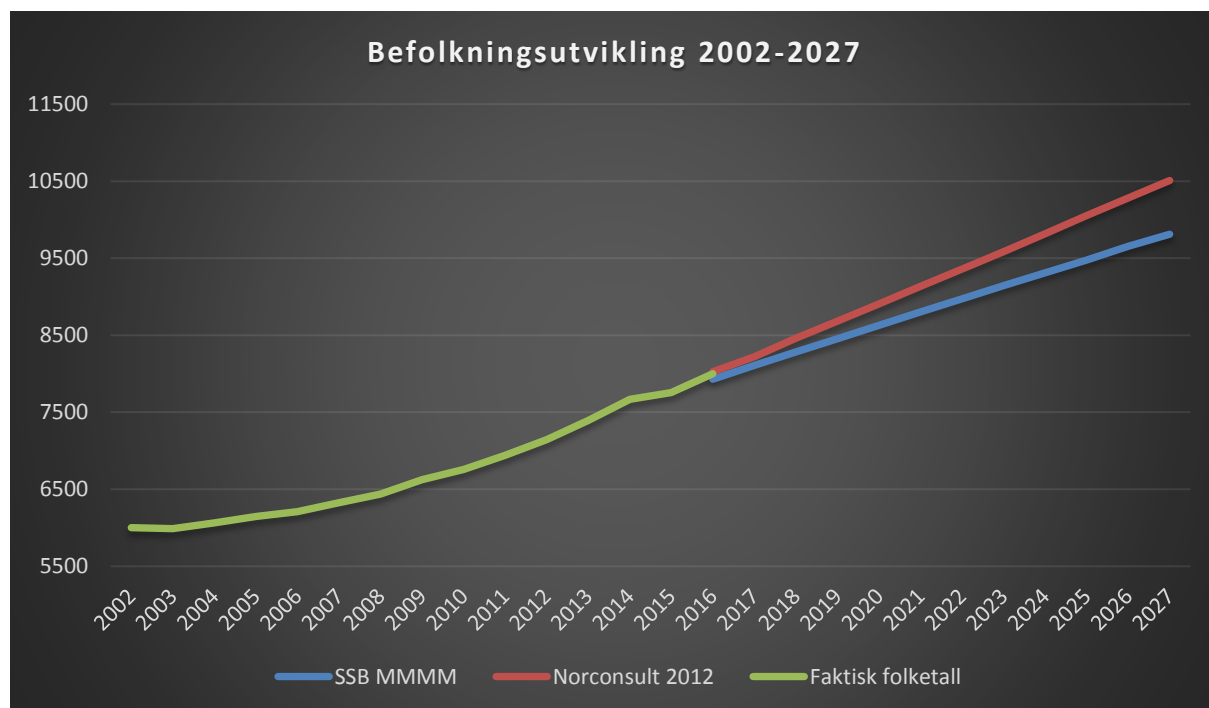
Videreføring av dagens drift/tjenestetilbud

Nivået på dagens drift/tjenestetilbud videreføres slik det framkommer i det konsekvensjusterte budsjettet, presentert i forrige avsnitt.

Befolkningsvekst SSB MMMM

Statistisk sentralbyrå (SSB) la i juni 2016 fram sine modeller for befolkningsframskrivninger, basert på sist kjente folketall. SSB bruker tre hovedmodeller, basert på lav (L), middels (M) eller høy (H) befolkningsvekst. I tillegg finnes det mange varianter av disse. MMMM-modellen, som vi bruker her, er den mest brukte modellen. MMMM står for middels fruktbarhet, middels levealderutvikling, middels innvandring og middels innenlandsk flytting. Modellen baserer seg på tall for de siste 5 år på regionnivå, og viderefører disse framover. Det tas ikke lokale hensyn, som for eksempel kommunale planer om boligbygging, næringsutvikling og samferdselsutbygging, eller andre lokale politiske vedtak. Det kan argumenteres for at det bør legges andre prognoser for befolkningsvekst til grunn, men rådmannen mener at den valgte modellen gir et godt nok grunnlag til bruk i et langtidsbudsjett over 10 år. I 2012 laget Norconsult en prognose for Skaun, som viser en større befolkningsvekst enn SSB sin modell.

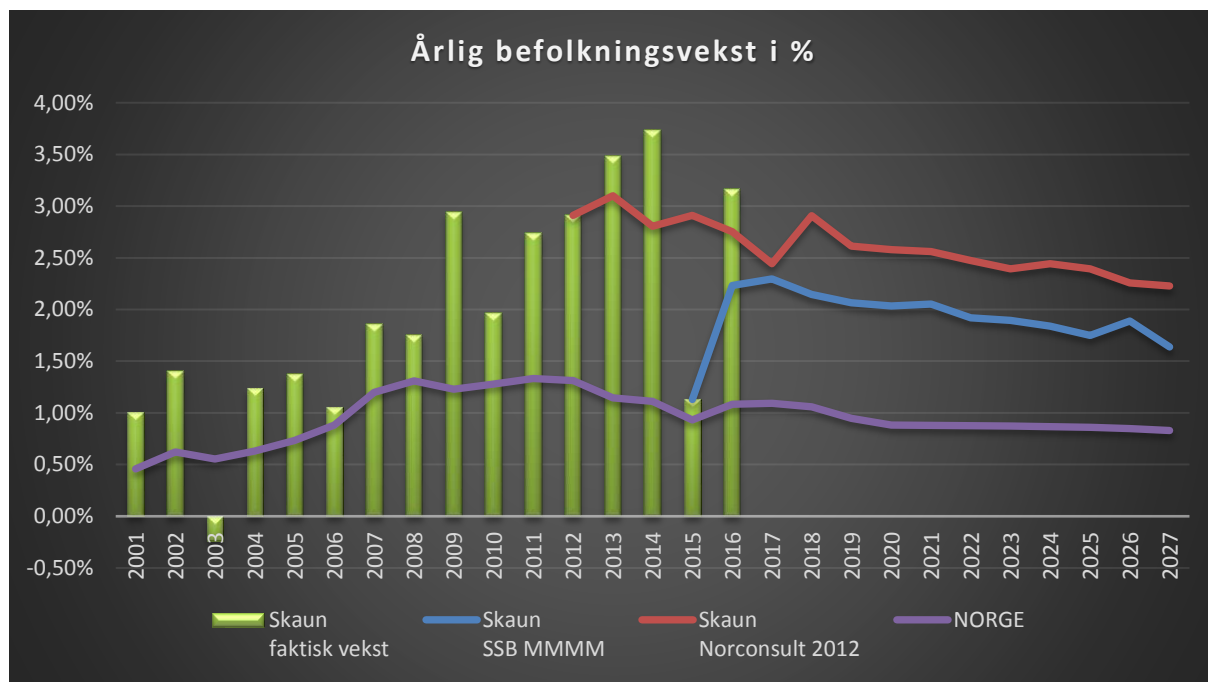
Grafen under viser faktisk befolkningsutvikling, samt prognose for perioden 2017-2027 basert på to ulike kilder; SSB og Norconsult.

Skaun kommune har i hele perioden hatt en sterk befolkningsvekst. Prognosene framover viser at denne utviklingen vil fortsette. Fram til 2008 var årsaken til befolkningsveksten jevnt fordelt mellom fødselsoverskudd og innflytting, mens det fra og med 2009 hovedsakelig er netto

innflytting til kommunen som er årsak til veksten. I 2002 var det 6003 innbyggere i kommunen, mens tilsvarende tall ved inngangen til 2017 var 8000. Hvis prognosene framover slår til vil det i 2027 være 9800 Skauninger (Norconsult: 10 500).

Grafen under viser den årlige prosentvise befolkningsendringen i perioden 2001-2027, basert på det samme kildematerialet som over. I tillegg er veksten for landet (Norge) som helhet tatt med (lilla strek).

Som vi ser av grafen har hele perioden vært preget av en kraftig befolkningsvekst, og en vekst som er langt høyere enn for gjennomsnittet i landet. I kun ett av årene i perioden har Skaun kommune hatt en befolkningsnedgang (2003). Skaun har i perioden 2001-2017 hatt en gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst på 2,0 %, mens tilsvarende tall for landet har vært 1,0 %.

Demografikostnader

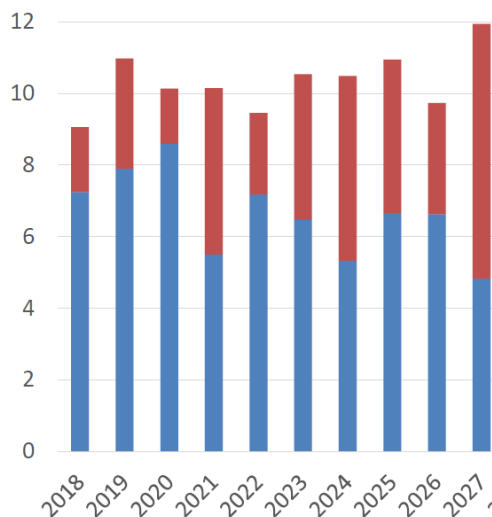
Basert på prognoser for befolkningsvekst i de ulike aldersgruppene, har Telemarkforskning beregnet hvilken effekt dette betyr for tjenestene våre framover. Ved beregning av de demografiske kostnadene tas utgangspunkt i kommunesektorens faktiske utgifter til tjenester til de ulike aldersgruppene. Beregningene viser hva det vil koste å gi de samme tjenestene framover, forutsatt konstante gjennomsnittskostnader, uendret standard, uendret produktivitet og uendret dekningsgrad. Beregningene tar ikke hensyn til mulige endringer i befolkningens helsetilstand, arbeidsledighet, innvanderandel og bosettingsmønster. Tidligere kostnader til investeringer er delvis med, mens det ikke er tatt hensyn til framtidige investeringer.

Tabellen under viser de beregnede mer-/mindrekostnadene knyttet til befolkningsutviklingen i ulike aldersgrupper i perioden 2018-2021:

	2018	2019	2020	2021	2018-2021
0-5 år	-3,5	0,3	1,3	-2,1	-4,1
6-15 år	9,0	6,0	5,7	5,7	26,4
16-66 år	1,8	1,6	1,6	1,9	6,9
67-79 år	2,6	2,0	1,5	1,4	7,5
80-89 år	1,3	0,4	0,4	0,5	2,6
90 år og eldre	-2,1	0,7	-0,3	2,7	1,0
Sum	9,1	11,0	10,1	10,2	40,3

Kilde: Telemarkforskning. Alle tall i mill. kr.

Grafen under viser demografikostnadene i perioden 2018-2027 fordelt på aldersgruppene 0-66 år (blå), og 67 år og eldre (rød). Tall i mill. kr:

Grafen viser at det, underveis i perioden, skjer en dreining fra merkostnader knyttet til den yngre del av befolkningen, og over til den eldre del.

Det er viktig å være klar over at metoden for beregning av demografikostnader er heftet med stor usikkerhet og feilmargin. Men den gir uansett et bilde på forventet kostnadsutvikling framover.

Inntektssystemet og gebyrinntekter

I langtidsbudsjettet er det forutsatt at dagens inntektssystem videreføres som i dag i hele perioden. Dette er en høyst usikker forutsetning, da det regelmessig har skjedd relativt store endringer de siste årene. Befolkningsvekst gir seg utslag i blant annet større skatteinntekter og veksttilskudd. Vel så viktig som vekst, er utviklingen i de ulike aldersgruppene. Vekst i de yngste og eldste aldersgruppene gir positivt utslag, mens en relativ nedgang i de samme gruppene gir et annet resultat.

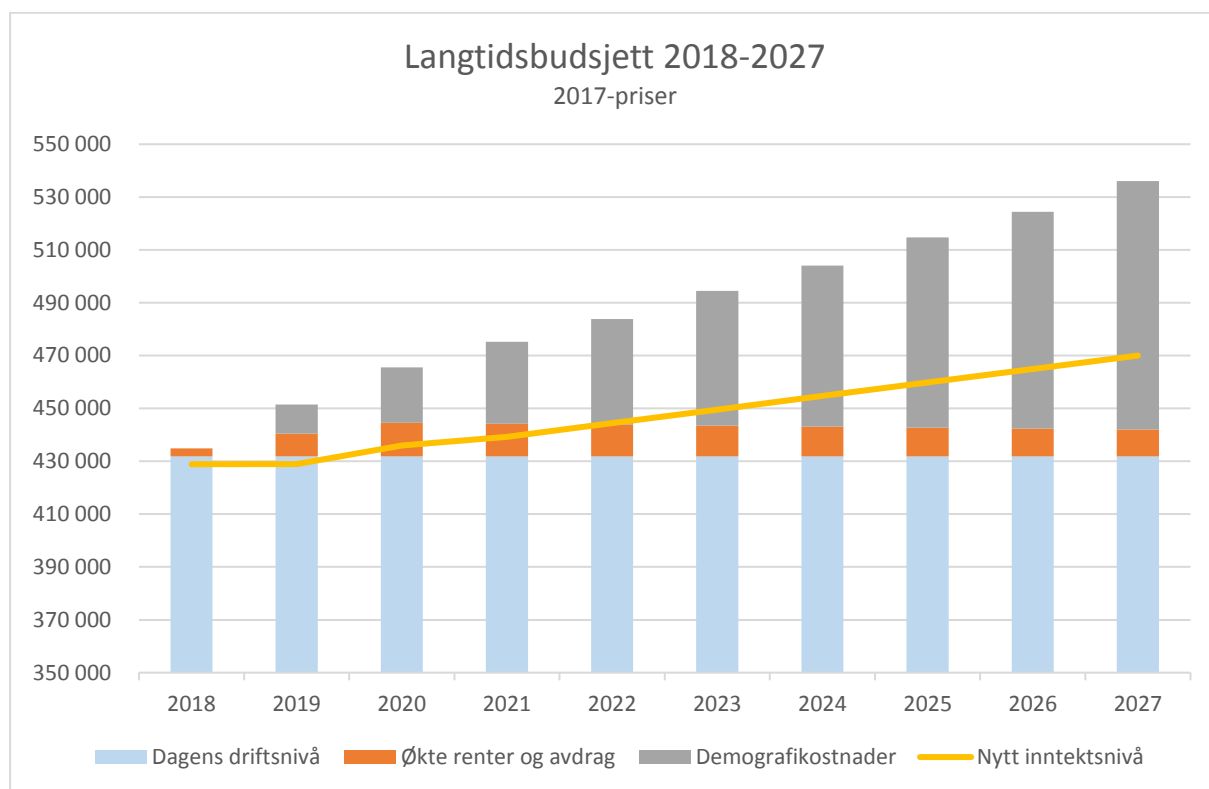
Det forutsettes også at økt befolkning gir økte gebyrinntekter i form av betaling for kommunale tjenester (barnehage, SFO, hjemmetjeneste osv.).

Investeringer

I langtidsbudsjettet er det tatt hensyn til investeringer gjort i 2017. Av større vedtatte framtidige investeringer er det utbygginga av Skaun ungdomsskole som vil belaste driftsbudsjettet framover. Det er ikke tatt høyde for andre framtidige investeringer.

Langtidsbudsjett 2018-2027

Grafen og tabellen under viser utviklingen i kostnader og inntekter i perioden 2018-2027. Tallene viser nivået på driftsbudsjettet framover, for å holde nivået på tjenestene våre på dagens (2017) nivå. Økningen i kostnadene er langt høyere enn økningen i inntektene. Mens vi i 2018 har et ubalanse på i overkant av 6,0 mill. kr, er dette inntektsgapet vokst til 66,0 mill. kr i 2027.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Dagens driftsnivå	432 000	432 000	432 000	432 000	432 000	432 000	432 000	432 000	432 000	432 000
Økte renter og avdrag	3 000	9 000	13 000	12 000	12 000	12 000	11 000	11 000	10 000	10 000
Demografikostnader	-	11 000	21 000	31 000	40 000	51 000	61 000	72 000	82 000	94 000
Totale kostnader	435 000	452 000	466 000	475 000	484 000	495 000	504 000	515 000	524 000	536 000
Dagens inntektsnivå	429 000	424 000	422 000	421 000	421 000	421 000	421 000	421 000	421 000	421 000
Økning frie inntekter	-	4 000	11 000	13 000	17 000	20 000	24 000	27 000	31 000	34 000
Økt egenbetaling	-	2 000	3 000	5 000	7 000	8 000	10 000	12 000	13 000	15 000
Totale inntekter	429 000	430 000	436 000	439 000	445 000	449 000	455 000	460 000	465 000	470 000
Handlingsrom (negativt)	-6 000	-22 000	-30 000	-36 000	-39 000	-46 000	-49 000	-55 000	-59 000	-66 000

Tall i 1000 kroner.

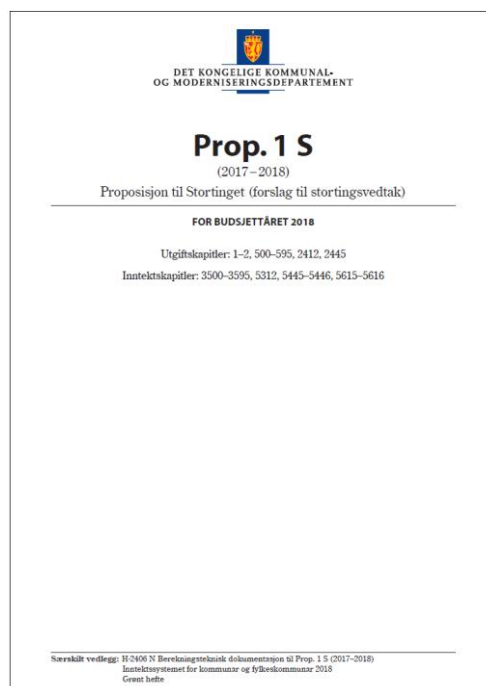
Det understrekes at langtidsbudsjettet gir et bilde på utviklingen framover, og at de konkrete tallene må i beste fall sees på som veiledende. Utfordringen er imidlertid klar. En kraftig befolkningsvekst blir ikke fullt ut kompensert ved økte inntekter gjennom egenbetalinger og inntektssystemet.

2.3 Sentrale føringer – statsbudsjettet 2018

Statsbudsjettet er styrende for hvilke inntekter kommunen har til rådighet i kommende år. Budsjett 2018 for Skaun kommune legger til grunn de føringer som er gitt i forslag til statsbudsjett som ble lagt fram for Stortinget i oktober.

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter og rammetilskudd og utgjør om lag 72 % av kommunesektorens samlede inntekter. Dette er inntekter som kommunene kan disponere fritt uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regler.

I statsbudsjettet, er det lagt opp til en reell vekst i de frie inntektene på totalt 3,8 mrd kroner. Denne veksten skal blant annet dekke kommunenes økte demografikostnader (2,2 mrd. kr) og pensjonskostnader (0,4 mrd. kr). Utover dette forventes det en økt satsing og videreføring av opptrappingsplanen på rusfeltet, tidlig innsats i skole og barnehage, samt forebyggende tiltak for barn, unge og familier.

Øremerkede statstilskudd i statsbudsjettet er økt med netto 0,5 mrd. kroner. Blant annet øker tilskudd til ressurskrevende tjenester og investeringstilskudd til heldøgns omsorgsplasser.

Den kommunale deflatoren (kommunens svar på konsumprisindeksen) er beregnet til 2,6 % i 2018.

Veksttilskudd gis til kommuner med en gjennomsnittlig befolkningsvekst på mer enn 1,4 % de tre siste år. Tilskuddet per nye innbygger ut over vekstgrensa er 57 191 kroner. Tilskuddet prisjusteres ikke i 2018.

Av endringer/føringer som er lagt inn i rammetilskuddet til kommunesektoren i 2018 nevnes:

200 mill. kr av veksten i de frie inntektene er begrunnet med økt satsing på tidlig innsats i barnehagen og skolen i 2018. Skaun kommunes andel av dette er 380 000 kroner.

200 mill. kr av veksten i de frie inntektene er begrunnet med økt satsing på forebyggende tiltak for barn, unge og familier. Dette er ment å forberede kommunene på et større ansvar på barnevernsområdet i forbindelse med barnevernreformen. Skaun kommunes andel av dette er 310 000 kroner.

300 mill. kr av veksten i de frie inntektene er begrunnet med økt satsing på rusfeltet. Dette er en oppfølging av tidligere bevilgninger gitt i 2016 og 2017, og er en del av opptrappingsplanen for rusfeltet, som skal bidra til en forbedret, forsterket, tverrsektoriell og samordnet innsats på rusfeltet. Skaun kommunes andel av dette er 293 000 kroner.

Den tidligere styrkinga av helsestasjons- og skolehelsetjenesten, inkludert jordmortjenesten, videreføres på samme nivå som i 2017 med tillegg av prisjustering. Skaun kommunes andel av dette er 1 362 000 kroner (bevilgning gitt i perioden 2015-2018).

Myndighet til å foreta vigsler er overført fra domstolene til kommunene fra og med 2018. Rammetilskuddet til kommunene er styrket med 2,9 mill. kr for å ivareta denne oppgaven. Skaun kommunes andel av dette er om lag 4500 kroner.

Toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester videreføres. Innslagspunktet økes til 1 235 000 kroner, noe som er en større økning enn anslått lønnsvekst alene. Kompensasjonen for kommunens utgifter ut over innslagspunktet beholdes uendret på 80 prosent.

2.4 Veien fra konsekvensjustert budsjett til et budsjett i balanse

	2018	2019	2020	2021
Ubalanse konsekvensjustert drift	3 003	8 712	9 932	11 156
Korrigeringer	-1 877	-2 412	-2 412	-2 412
Renter og avdrag låneopptak 2017-2021	3 644	7 989	12 450	12 621
Ubalanse totalbudsjettet	4 770	14 289	19 970	21 365
Sum forslag til tiltak (se oversikt under)	-4 770	-14 289	-19 970	-21 365
Balanse	0	0	0	0
Foreslåtte tiltak:				
<u>Overordna inntekter og utgifter</u>				
Eiendomsskatt 3,5 promille	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Befolkningsframskriving	0	-3 100	-8 500	-11 900
Redusert fondsavsetning	-3 000	0	0	0
Redusert rentereserve	-1 900	-2 200	-2 200	-2 200
Bruk av fond (engangstiltak)	-8 983	-396	-266	0
<u>Sentraladministrasjonen og fellesutgifter</u>				
Forprosjekt skole søndre Skaun	500	0	0	0
Klassedelinger i perioden	0	500	1 700	3 150
Driftsutgifter økt elevtall	200	200	200	200
Prosjekt "Digitalisering grunnskolen i Skaun"	350	350	350	350
Spesialpedagoger i barnehagene	550	1 250	1 250	1 250
Dialogkonferanse Agenda kaupang	100	0	0	0
Interkommunalt velferdsteknologiprojekt	500	0	0	0
Lederutvikling helse	70	0	0	0
Ny lisensieringsordning IKT	960	960	960	960
Kommunal andel bredbåndutbygging	450	0	0	0
Omstillingsprosjekt 2019-2021	0	-12 479	-13 960	-13 405
<u>Kultur fritid og frivillighet</u>				
Regionhistoriker	100	100	100	100
Tilskudd Ramsjøbu skyteanlegg	360	0	0	0
Nordisk samarbeid	150	0	0	0
Nordisk forfatterturne	50			
Idrettslagene i Skaun - økt tilskudd	100			
Skaun barne- og ungdomskorps - tilskudd	100			
<u>Barn, familie og sosial</u>				
Ny stilling ergoterapeut 80 % (netto)	200	300	300	300
Ny stilling fysioterapeut 50 % (netto)	100	100	100	100
Psykologstilling (netto)	450	450	450	450
PPT-rådgiver 50 %	150	300	300	300
<u>Hjemmebaserte tjenester</u>				
Brukerstyrt personlig assistanse	800	1 600	1 600	1 600
Solbakken helse- og mestringsbolig - turnus	1 200	1 200	1 200	1 200
<u>Plan ekskl gebyr</u>				
Plan for gang-/sykkelveger	100	0	0	0
Ny brannordning Orkdal - netto økn.	2 130	2 130	2 130	2 130
Kvikkleireutredning Hammerdalen	1 500	0	0	0
Prosjektering utvidelse Buvik kirkegård	500	0	0	0
Områdeplan Venn	600	0	0	0
Områdeplan Buvika	200	0	0	0
Revisjon arealplan	200	0	0	0
Leie brakker brannstasjon	1 200	130		
Spredt avløp	300	0	0	0
Reservevann	300	0	0	0
<u>Eiendomsdrift</u>				
Fellesrådet kontor 10%	50	50	50	50
Fellesrådet vedlikeholdsplan	207	266	266	0
Fellesrådet diakonstilling	300	300	300	300
Utskifting armaturer rådhuset	236	-150	-150	-150
Avtale Tangentunet - salg av vaktm.tjenester	-150	-150	-150	-150
SUM ALLE TILTAK	-4 770	-14 289	-19 970	-21 365
Alle tall i 1000 kroner				

Tabellen viser status som ble presentert på strategikonferansen i oktober, og hvilke tiltak kommunestyret har gjort i ettertid for å presentere et budsjett i balanse. De enkelte tiltak blir nærmere beskrevet under de respektive budsjettområdene i kapittel 4.

Underveis i budsjettprosessen har det kommet en del innspill fra virksomhetene om tiltak som ønskes gjennomført. Tabellen under viser hvilke tiltak som kommunestyret ikke har funnet rom for i løpet av økonomiplanperioden.

Tiltak ikke lagt inn	2018	2019	2020	2021
SUS-elevtallsvekst bygg	500	0	0	0
SUS 1,2 assistent USK	720	720	720	720
SUS avdelingsledere	720	720	720	720
Forvaltningskontor stilling	630	630	630	630
Rossvolltunet	650	650	650	650
Nattevakt Vennatunet	1 300	1 300	1 300	1 300
Styrke lederfunksjonen Rossvollheimen	1 200	1 200	1 200	1 200
Utfordrende beboer	1 800	1 800	1 800	1 800
50 % merkantil helsestasjon	300	300	300	300
30 % jordmor	180	180	180	180
20 % helsesøster	120	120	120	120
40 % frisklivsveileder	250	250	250	250
20 % lege helsestasjon	120	120	120	120
Legehjemmel 100 %	300	600	600	600
Holdeplassen 100 % prosjekt 18/19	0	500	500	500
Børsa fysikalske	250	250	250	250
Den kulturelle barnehagesekken	300	300	300	300
Kulturskole	700	700	700	700
Økt driftstilskudd lag og org.	150	250	250	250
Klubb1	320	320	320	320
Stilling trafiksikkerhet	300	300	300	300
Stilling GIS/oppmåling	600	600	600	600
Skogrydding	500	0	0	0
HMS og påbud	500	0	0	0
Fellesrådets budsjettforslag	752	752	752	752
SUM IKKE-VALGTE TILTAK	13 162	12 562	12 562	12 562

3 Overordna inntekter og utgifter

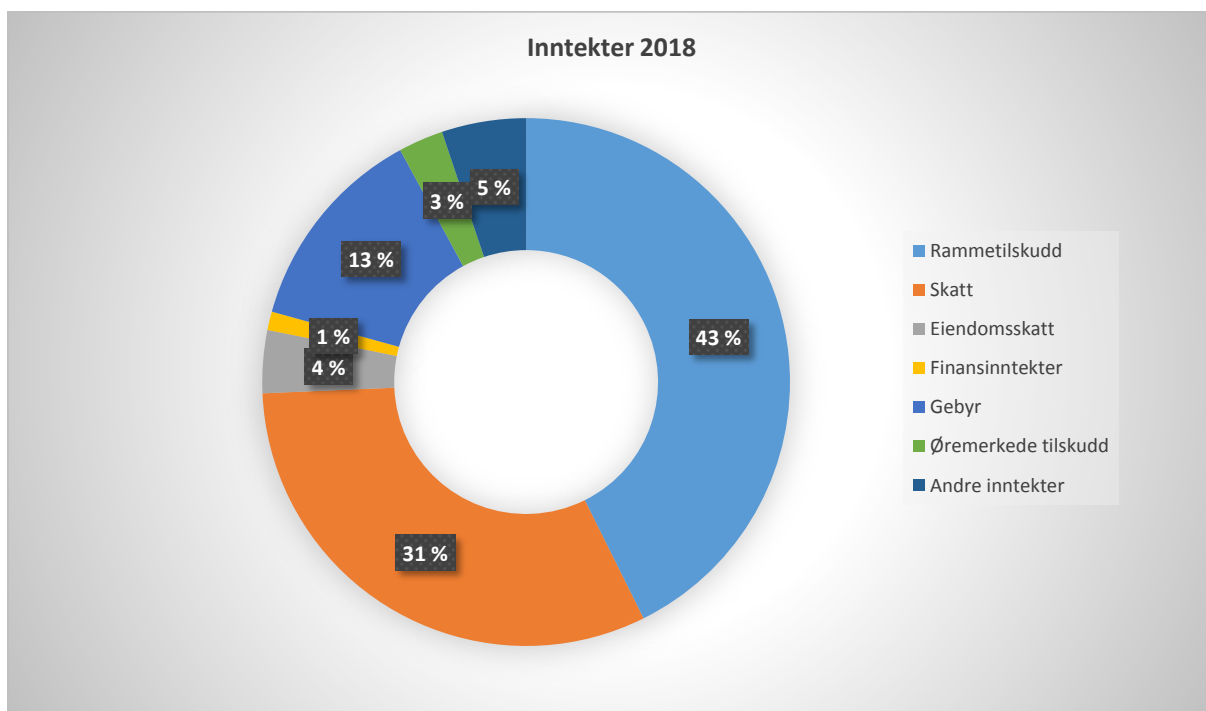
Budsjettforslag 2018-2021

		Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
		2016	2017	2018	2019	2020	2021
3.1	Skatt på formue og inntekt	-170 390	-175 370	-185 559	-187 109	-189 809	-191 509
3.1	Ordinært rammetilskudd	-239 472	-239 930	-250 066	-249 764	-250 907	-251 278
3.2	Eiendomsskatt	-13 846	-14 202	-22 550	-22 550	-22 550	-22 550
3.3	Andre generelle statstilskudd	-2 231	-2 328	-1 770	-1 770	-1 770	-1 770
3.3	Statstilskudd flyktninger	0	-13 275	-16 800	-16 800	-16 800	-16 800
	SUM FRIE INNTEKTER	-425 939	-445 105	-476 745	-477 993	-481 836	-483 907
3.4	Renteinntekter og utbytte	-5 818	-5 240	-5 350	-5 350	-5 350	-5 350
3.4	Gevinst finansielle instrumenter	-1 645	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
3.4	Renteutgifter, oa finansutgifter	9 835	11 317	13 081	17 798	20 749	21 054
3.4	Avdrag på lån	21 424	24 062	27 304	30 133	31 662	31 067
	NETTO FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER	23 758	28 839	33 735	41 281	45 761	45 471
3.7	Til ubundne avsetninger	65 504	34 571	7 000	10 000	10 000	10 000
3.7	Til bundne avsetninger	3 602	0	2 318	2 318	2 318	2 318
3.7	Bruk tidl års mindreforbruk	-41 219	-28 401	0	0	0	0
3.7	Bruk ubundne avsetninger	-16 968	-20 871	-9 633	-1 046	-916	-650
3.7	Bruk bundne avsetninger	-1 818	-1 400	-120	-120	-120	-120
3.5	Avsatt lønnsoppgjør	0	0	5 000	5 000	5 000	5 000
	NETTO AVSETNINGER	9 100	-16 101	4 565	16 152	16 282	16 548
3.6	Felles pensjonskostnader	-7 346	-9 126	-11 110	-11 110	-11 110	-11 110
	SUM	-400 427	-441 493	-449 555	-431 670	-430 903	-432 998
	Tiltak innarbeidet i budsjettet						
3.1	Befolkningsframskriving			0	-3 100	-8 500	-11 900
3.2	Eiendomsskatt 3,5 promille			-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
3.4	Redusert rentereserve			-1 900	-2 200	-2 200	-2 200
3.7	Redusert fondsavsetning			-3 000	0	0	0
3.7	Bruk av fond (engangstiltak)			-8 983	-396	-266	0
	SUM TILTAK			-19 883	-11 696	-16 966	-20 100
	Alle tall i 1000 kroner						

Tabellen over viser summen av alle inntekter og utgifter som ikke er knyttet opp imot spesielle tjenesteområder. Dette er de overordna fellesinntekter og –utgifter. Som tabellen viser har vi i 2018 449,6 mill. kr til å finansiere kommunens tjenesteytende virksomheter. Dette tallet synker til 433 mill. kr i 2021. De enkelte delelementene blir nærmere beskrevet i de påfølgende kapitlene.

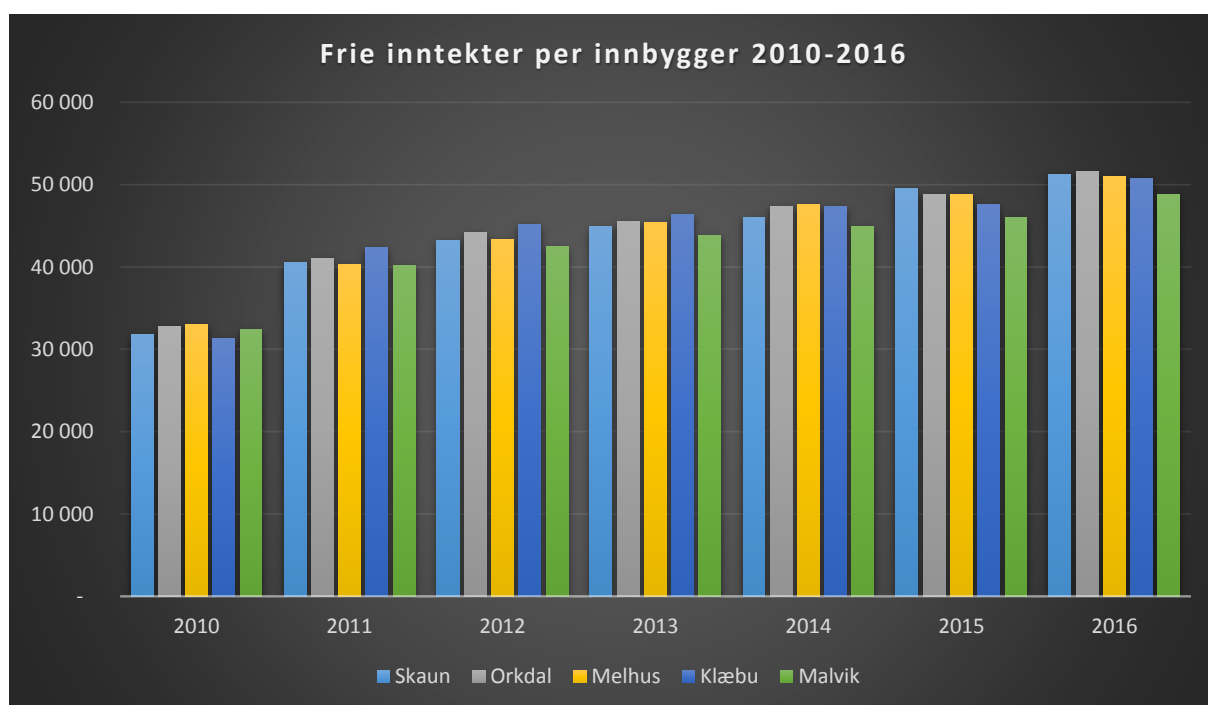
3.1 Skatt og rammetilskudd

Totalt har Skaun kommune samla inntekter på 586,2 mill. kr i 2018. Figuren under viser hvordan inntektene til Skaun kommune fordeler seg på ulike typer i 2018. De frie inntektene (summen av rammetilskudd, skatt og eiendomsskatt) utgjør totalt 78 % av våre inntekter. For kommunesektoren samlet er tilsvarende tall 72 %. Regjeringens målsetting er at skatteinntektene skal utgjøre om lag 40 % av de samlede inntektene. For Skaun kommune er andelen 35 % (skatt + eiendomsskatt).

Grafen under viser utviklingen i de frie inntektene i perioden 2010-2016, sammenlignet med noen av kommunene rundt Trondheim. I perioden har vi hatt en kraftig vekst i de frie inntektene målt per innbygger. Mens hver innbygger i 2010 genererte en inntekt på 32 000 kroner, er tilsvarende tall i 2016 over 51 000 kroner. Det kraftige hoppet i 2011 skyldes at det tidligere øremerkede tilskuddet til barnehager ble innlemmet i rammetilskuddet. Veksten de siste årene kan hovedsakelig forklares med at vi får relativt store beløp i veksttilskudd, som en følge av den kraftige befolkningsveksten.

Mens det i 2010 kun var Klæbu som hadde lavere inntekter enn Skaun, er det kun Orkdal som har høyere inntekter enn oss i 2016. Hadde vi hatt like høye inntekter som Orkdal, ville vi i 2016 hatt ca 2,5 mill. kr mer å rutte med. Tilsvarende ville vi hatt over 19,0 mill. kr mindre å rutte med i 2016, hvis vi hadde vært på samme nivå som Malvik.

Kilde: SSB-Kostra (her er frie inntekter definert som skatt (eksl. eiendomsskatt) + rammetilskudd).

Rammene for de frie inntektene, skatt og rammetilskudd, blir vedtatt av Stortinget i statsbudsjettet. I statsbudsjettet for 2018 framkommer de frie inntektene for Skaun kommune slik:

	2017	2018	Endring
Innbyggertilskudd	182 991 000	191 255 000	8 264 000
Utgiftsutjevning	6 701 000	7 816 000	1 115 000
Tilskudd med særskilt fordeling	1 744 000	1 754 000	10 000
Inntektsgarantiordningen	594 000	-576 000	-1 170 000
Veksttilskudd	6 112 000	5 810 000	-302 000
Skjønnstilskudd	600 000	400 000	-200 000
Netto inntektsutjevning	42 102 000	43 607 000	1 505 000
Sum rammetilskudd	240 844 000	250 066 000	9 222 000
Anslag skatteinntekter	179 304 000	185 559 000	6 255 000
Sum frie inntekter	420 148 000	435 625 000	15 477 000

Ut fra de kriteriene som ligger inne i inntekts-systemet er Skaun blitt en «dyrere» kommune å drive i 2018 sammenlignet med 2017. Dette gir seg utslag i at kompensasjonen vi får gjennom utgiftsutjevningen er noe høyere i 2018 enn i 2017.

Vi får fremdeles betalt for den kraftige befolkningsveksten gjennom et høyt veksttilskudd, selv om vi mister 0,3 mill. kr sammenlignet med 2016. Veksttilskuddet beregnes på bakgrunn av gjennomsnittlig årlig befolkningsvekst de tre siste årene. En vekst over 1,4 % blir kompensert med 57 191 kroner per innbygger ut over vekstgrensa. Grunnlaget for beregningen av veksttilskuddet i 2018 er årene 2014-2016. 2015 var et «dårlig» år når det gjelder befolkningsvekst i Skaun. Først i 2020 vil 2015 være ute av beregningsgrunnlaget, og vi vil igjen få en økning i veksttilskuddet (forutsatt at befolkningsveksten holder seg ut 2018).

Ved beregning av skatt og rammetilskudd bruker vi prognosemodellen som KS har utarbeidet. Denne tar utgangspunkt i sist vedtatte statsbudsjett, med muligheter for egne vurderinger blant annet når det gjelder skatteinngang og befolkningsutvikling. SSB har publisert prognoser for befolkningsframskrivninger helt fram til 2040. Basert på SSB sin modell med middels vekst (MMMM) har vi brukt nye tall både for egen befolkning og folketallet for hele landet. Dette gir en merinntekt på henholdsvis 3,1 – 8,5 – 11,9 mill. kr i årene 2019-2021. I disse tallene har vi delvis tatt hensyn til beregnede økninger i demografikostnadene i samme periode.

3.2 Eiendomsskatt

Eiendomsskatt på alle eiendommer i Skaun kommune ble innført fra og med 2014. For boliger er det boligverdien fra ligningen for 2016 som legges til grunn for utskriving av eiendomsskatten i 2018. I budsjettforslaget er taksten fra 2007 lagt til grunn for beregning av eiendomsskatten på alle andre eiendommer (landbruksboliger, fritidsboliger, næringseiendommer, verk og bruk, og tomter).

I budsjettet for 2018 er promillesatsen satt ned fra 4 til 3,5 promille, for boliger, fritidsboliger, tomter og andre eiendommer. Bunnfradrag, per boenhet, reduseres samtidig fra 650 000 kroner til 400 000 kroner. For boliger betyr dette en økning sammenlignet med 2017 på rundt 4 %, som en kombinasjon av at boligverdien øker, samtidig som skattesatsen og bunnfradraget reduseres. For andre eiendommer i denne gruppen vil eiendomsskatten øke med mellom 14 og 45%. I tillegg er det 125 nye boliger som får eiendomsskatt i 2018.

For næringseiendommer videreføres satsen på 7 promille i 2018.

Total inntekt fra eiendomsskatt i 2018 blir med dette 22,5 mill. kr.

I forslaget til statsbudsjett, har regjeringen varslet en del lovendringer når det gjelder eiendomsskatt på verk og bruk fra og med 2019. Regelendringene går på hva som skal være med i grunnlaget for taksten, samt at selve skattegruppen verk og bruk skal takseres på lik linje med annen næringseiendom. Videre vil kraftlinjer, teleanlegg etc. ikke lenger være eiendomsskattepliktige. Hvis lovendringene blir vedtatt av Stortinget, betyr dette et inntektsbortfall for Skaun kommune på om lag 1,0 mill. kr. i 2019 og framover. Det er ikke tatt høyde for dette i det framlagte budsjettforslaget.

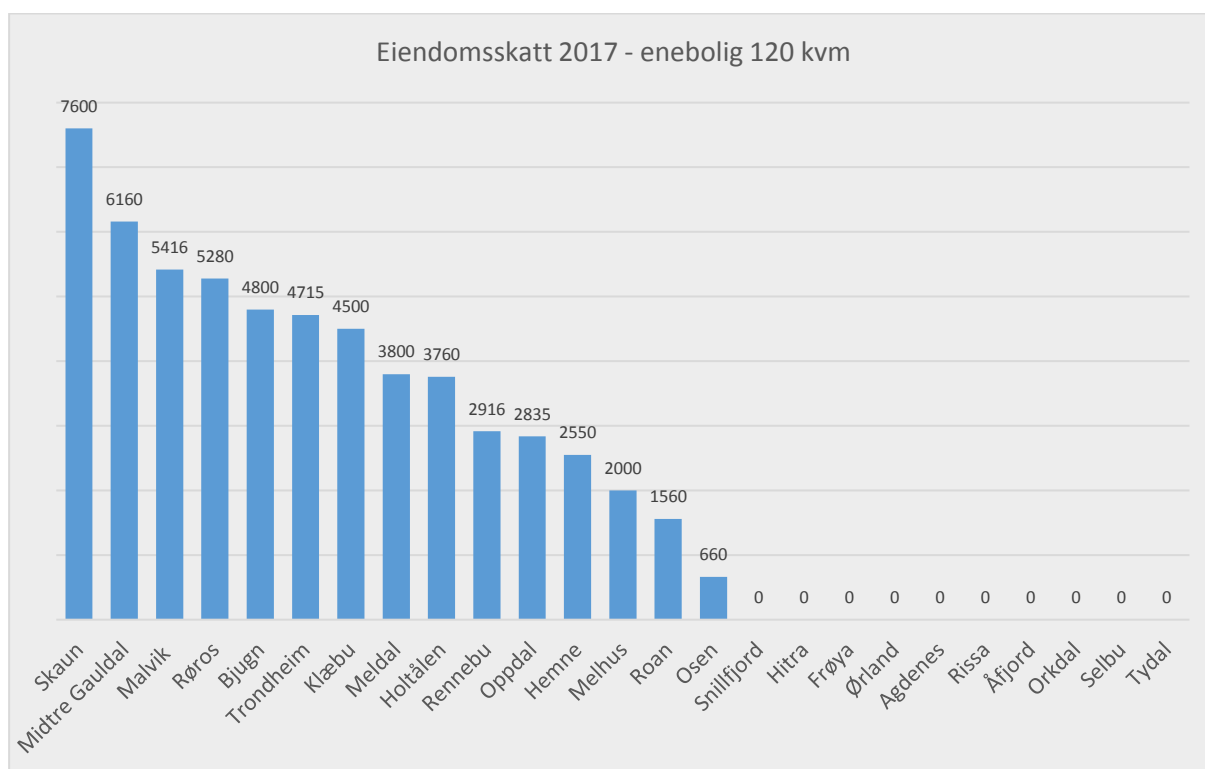
Vedtatt omtaksering i 2017 utsettes. Kommunestyret ber rådmannen om å legge fram en sak om alternative måter å gjennomføre taksering på. Saken legges fram så tidlig som mulig i 2018.

Tabellen under viser utviklingen for en gjennomsnittsbolig i Skaun i perioden 2014-2018:

Illustrasjonsberegning enebolig	2014	2015	2016	2017	2018	Endring 2017-2018	Endring 2014-2018
Ligningsverdi 2012-2015	707 000	750 000	781 000	800 000	832 000	4 %	18 %
Formuesgrunnlag (ligningsverdi x 4)	2 828 000	3 000 000	3 124 000	3 200 000	3 328 000	4 %	18 %
Lovbestemt reduksjonsfaktor (20%)	1 895 000	2 400 000	2 500 000	2 560 000	2 662 000	4 %	40 %
Bunnfradrag per boenhet	-500 000	-750 000	-650 000	-650 000	-400 000	-38 %	-20 %
Eiendomsskattetakst	1 395 000	1 650 000	1 850 000	1 910 000	2 262 000	18 %	62 %
Skattesats (promille)	3,1	3,5	4	4	3,5	-13 %	13 %
Utskrevet eiendomsskatt	4 300	5 800	7 400	7 600	7 900	4 %	84 %

Ligningsverdier for 2016 er brukt som beregningsgrunnlag for eiendomsskatten i 2018. I 2017 har kommunestyret vedtatt å ikke kreve inn eiendomsskatten for 4. termin, slik at betalt skatt på boligen i regneeksemplet blir 5 700 kroner i 2017.

15 av 25 kommuner i Sør-Trøndelag har eiendomsskatt på boliger i 2017. Figuren under viser gjennomsnittlig utskrevet eiendomsskatt på en bolig på 120 kvm.

Kilde: SSB-Kostra

3.3 Andre generelle statstilskudd og flyktningetilskudd

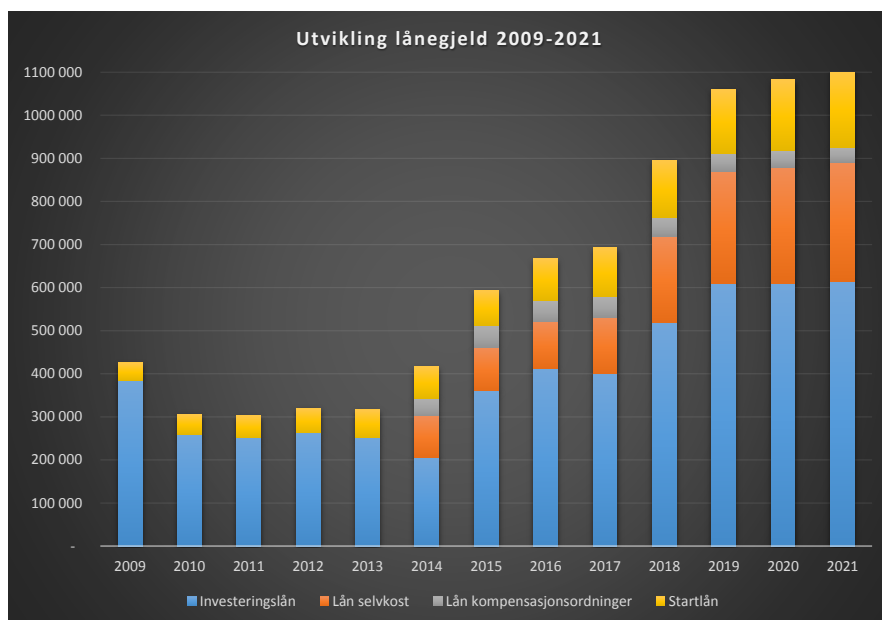
Andre generelle statstilskudd, 1,8 mill. kr, er statlige kompensasjonsordninger for rente- og avdragsutgifter knyttet til tidligere investeringer. For Skaun kommune gjelder dette kompensasjon for skolebygg, sykehjemsutbygging og bygging av omsorgsboliger. Faktisk kompensasjon vil være avhengig av rentenivået gjennom året. Budsjettet for 2018 er nesten 0,6 mill. kr lavere enn i 2017, noe som skyldes at kompensasjonsordningen knyttet til grunnskolereformen-97 ble avsluttet i 2017. Deler av tilskuddet overføres til TOBB etter tidligere avtale vedr. Tangen borettslag.

Integreringstilskuddet vedrørende mottak av flyktninger er for 2018 budsjettet under dette kapitlet. Beregnet inntekt for 2017 videreføres på samme nivå hele perioden. Eventuelle økonomiske konsekvenser av nye bosettinger i perioden vil bli gjenstand for vurdering i forbindelse med framleggelsen av økonomirapportene i de respektive år.

Utgiftene til arbeidet med integrering og andre tiltak knyttet til flyktningene er spredd over flere budsjett- og tjenestoområder.

3.4 Eksterne finansutgifter/-inntekter

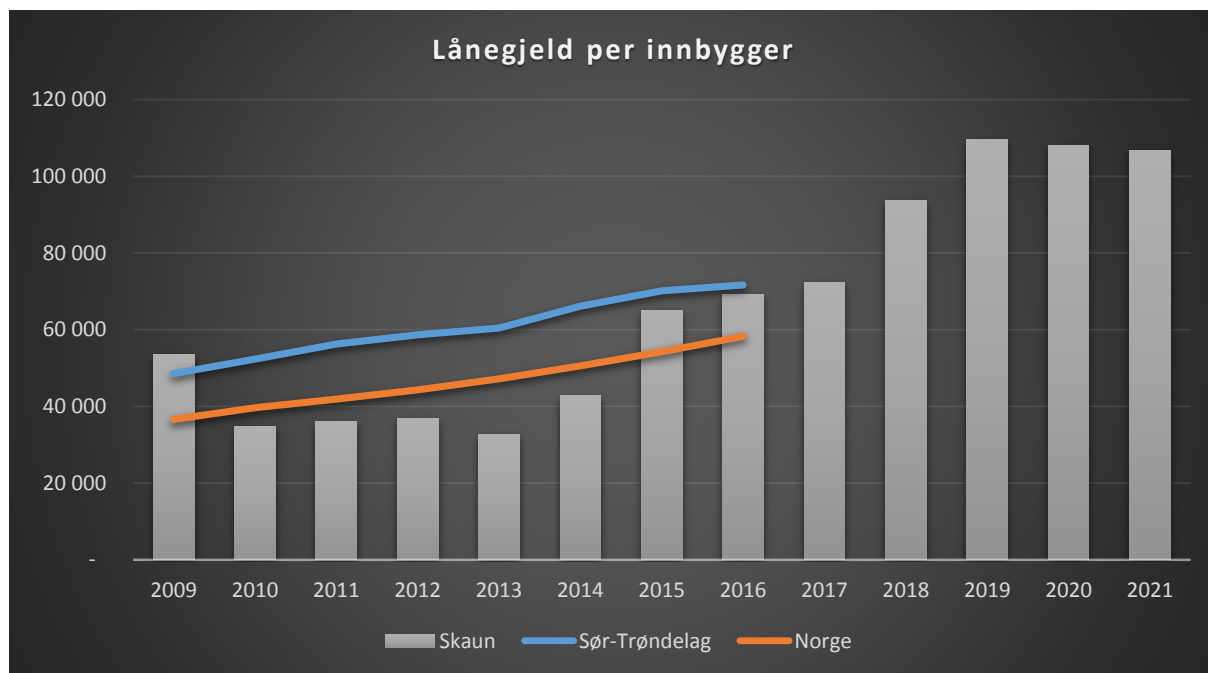
Gjeldsutviklingen siden 2009 framgår av grafen under.

Alle tall i 1000 kroner.

I 2010 ble inntektene fra salget av B-aksjene i Trønderenergi, brukt til ekstraordinær nedbetaling av gjeld. Etter noen rolige år når det gjelder investeringer, har gjelda økt kraftig fra 2013. I slutten av planperioden vil vi ha om lag 1,1 milliard kroner i samlet gjeld.

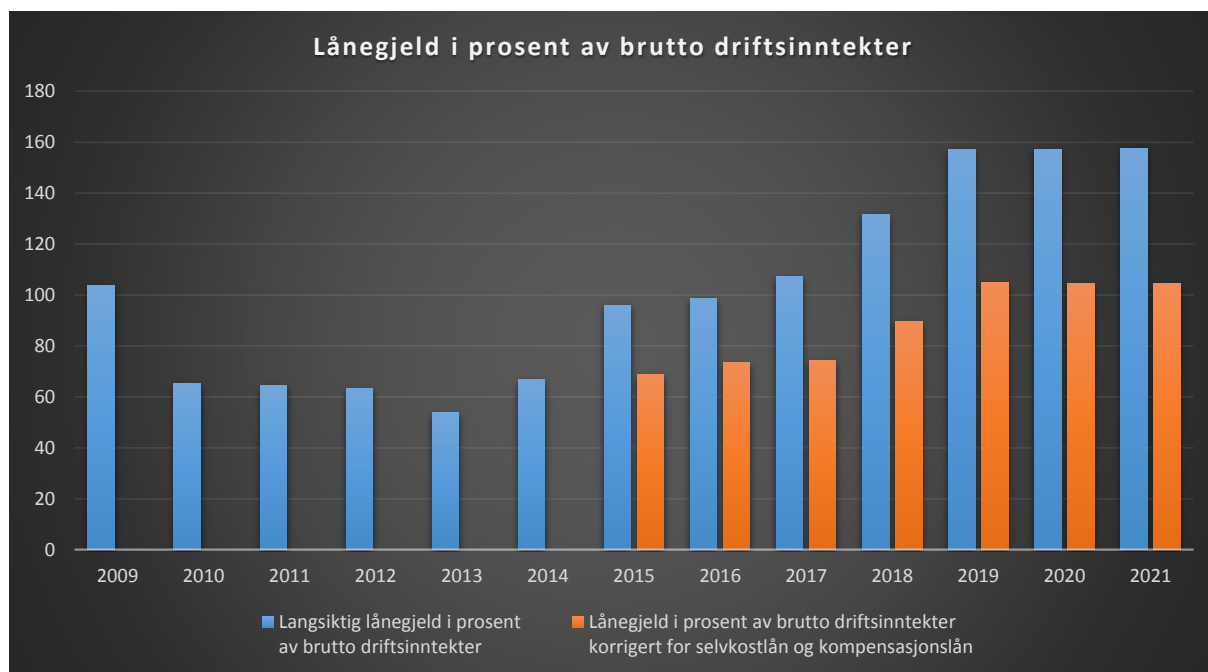
Lånegjelda som belaster kommunens driftsregnskap direkte øker fra 401,0 mill. kr i 2017 til 614,0 mill. kr i 2021 (blå søyler). De orange søylene viser lånegjeld knyttet opp imot vann- og avløpssektoren. Denne gjelda blir i sin helhet belastet vann- og avløpsavgiftene, og blir i neste omgang betalt av kommunens innbyggere. De grå søylene er lån knyttet til ulike statlige kompensasjonsordninger (se kap. 3.3). Renteendringer på disse lånene fører til tilsvarende endringer på tilskuddene vi får fra staten. De gule søylene er startlån som vi tar opp i Husbanken for videre utlån.

Tall for 2017 er foreløpige tall. Tall for 2018-2021 er i henhold til forslag investeringsbudsjett. Tall for perioden 2009-2016 er KOSTRA-tall hentet fra Statistisk sentralbyrå.

Grafen over viser at lånegjelda per innbygger i Skaun øker mye i årene framover til tross for en kraftig befolkningsvekst. I 2013 hadde hver innbygger i Skaun en andel i kommunens lånegjeld på 32 000 kroner. I 2019 er denne økt til over 109 000 kroner.

Tall for 2017 er foreløpige tall. Tall for 2018-2021 er i henhold til forslag investeringsbudsjett. Tall for perioden 2009-2016 er KOSTRA-tall hentet fra Statistisk sentralbyrå.

Grafen over viser hvor andel den totale lånegjelda (eksl. startlån til videre utlån) utgjør av kommunens totale driftsinntekter. En andel over 80 % er regnet som høyt. Allerede i 2016 har vi en lånegjeld som nesten er større enn summen av våre inntekter. I toppåret 2019 utgjør gjelda nesten 160 % av driftsinntektene. Selv når vi i perioden 2015-2021 korrejerer for selvkostlån og kompensasjonslån, utgjør gjelda godt over 100 % av inntektene.

Tabellen under viser rentereserven som ligger inne i budsjettet for alle årene, samt konsekvensen av en tenkt renteøkning på 1%:

	2018	2019	2020	2021
Budsjettrente	1,82 %	2,32 %	2,32 %	2,32 %
Rentereserve	1 900 000	5 500 000	5 500 000	5 500 000
Renterisiko (ved + 1 % økt rente)	5 200 000	6 100 000	6 100 000	6 100 000
Rentereguleringsfond i % av gjeld	2,0 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %

Det er tidligere satt av midler til et eget rentereguleringsfond. Formålet med fondet er å sikre forutsigbarhet når det gjelder finansieringskostnadene, og dempe usikkerheten ved eventuelle renteendringer. Målsettingen, nedfelt i finansreglementet, er at fondet skal utgjøre 2 % av netto rentebærende gjeld. Saldo på fondet er 10,2 mill. kr. Dette utgjør om lag 2,5 % av lånegjelda. I 2019 må det vurderes å avsette ytterligere 2,0 mill. kr til fondet for å opprettholde målsettingen om 2 %.

Grunnlaget for budsjettering av renteutgiftene er en lånegjeld på 578,0 mill. kr ved utgangen av 2017, samt nye låneopptak i perioden. Hele låneporteføljen er knyttet til flytende rente. Gjennomsnittlig lånerente på våre lån er i dag på 1,57 %. For 2018 har vi valgt en budsjettrente på 1,82 %, mens budsjettrenta er 2,35 % de tre siste årene i perioden. Med bakgrunn i dette budsjetteres det med renteutgifter knyttet til investeringslån på 11 581 000 kroner i 2018.

I tillegg er det budsjettert med ei renteutgift på startlån med 1,5 mill. kr, som til sammen gir ei renteutgift i 2018 på 13 081 000 kroner.

Avdrag er beregnet ut fra dagens lånemasse, samt gjennomsnittlig 30 års nedbetaling på nye lån. I 2018 utgjør dette 27,3 mill. kr, mens tallet i 2021 er 31,1 mill. kr.

I 2005 plasserte Skaun kommune 19,6 mill. kr i aksjefond og andre rentebærende papirer. Porteføljen forvaltes av Grieg Investor. Per i dag er markedsverdien nærmere 39,0 mill. kr. Det budsjetteres med en årlig avkastning på 1 300 000 kroner, og denne gevinsten settes av med en halvpart hver til henholdsvis bufferfondet og inflasjonsjusteringsfondet.

Av tidligere års avsetning til bufferfondet, budsjetteres det med et bruk av fondet på kr 650 000 i driftsbudsjettet.

For 2018 budsjetteres det med totale renteinntekter på 6 650 000 kroner, som fordeler seg slik:

Utbytte Trønderenergi	750 000
Renter Formidlingslån	1 500 000
Renter bankinnskudd/ansvarlig lån Trønderenergi	3 000 000
Gevinst finansplasseringer	1 300 000
Andre renteinntekter	100 000

3.5 Lønns- og prisstigning

Kommunal deflator for 2018 er anslått til 2,6 %, herav en lønnsvekst på 3,0 %.

I likhet med den praksis som har vært vanlig over flere år, har kommunen ikke praktisert en ordning med en generell økning av driftsutgiftene i tråd med prisstigningen. Intensjonen er likevel at enhetene skal oppdatere budsjettgrunnlaget med nye kjente priser på ulike løpende avtaler og engasjement. Øvrige årlige prisstigninger forutsettes innekket gjennom kontinuerlige effektiviseringstiltak.

Lønnsveksten i statsbudsjettet er anslått til 3,0 %. Ut fra dette er det avsatt en lønnsreserve på 5,0 mill. kr i budsjettet for 2018.

3.6 Pensjonsutgifter

I budsjettet og økonomiplanperioden er følgende satser for beregning av pensjonspremien brukt:

KLP fellesordningen	17,48 %
KLP sykepleierordningen	19,23 %
Statens pensjonskasse	10,62 %

Pensjonspremien, som beregnes på bakgrunn av disse satsene, er en årlig premie som skal dekke de ansattes oppsparte pensjonsrettigheter. Pensjonspremien belastes budsjettet til den enkelte enhet. Pensjonspremien vil svinge fra år til år avhengig av lønnsveksten det enkelte år. I tillegg beregnes det en årlig pensjonskostnad, basert på diverse forutsetninger gitt av departementet. Pensjonskostnaden svinger lite fra år til år. Differansen mellom pensjonspremien og pensjonskostnaden kalles premieavvik. Er premieavviket positivt, blir dette inntektsført i driftsregnskapet det året det oppstår (motsatt hvis negativt). Premieavviket skal imidlertid utgiftsføres over de neste sju årene.

Ved utgangen av 2016 var det oppsamlede positive premieavviket på over 24,4 mill. kr.

Premieavviket blir budsjettetert på felleskapitlet; overordna utgifter og inntekter.

I økonomiplanen er det tatt hensyn til utgiftsføringa av premieavviket fra tidligere år og fra 2017.

Tabellen under viser utviklinga i de totale pensjonsutgiftene i perioden 2012-2021:

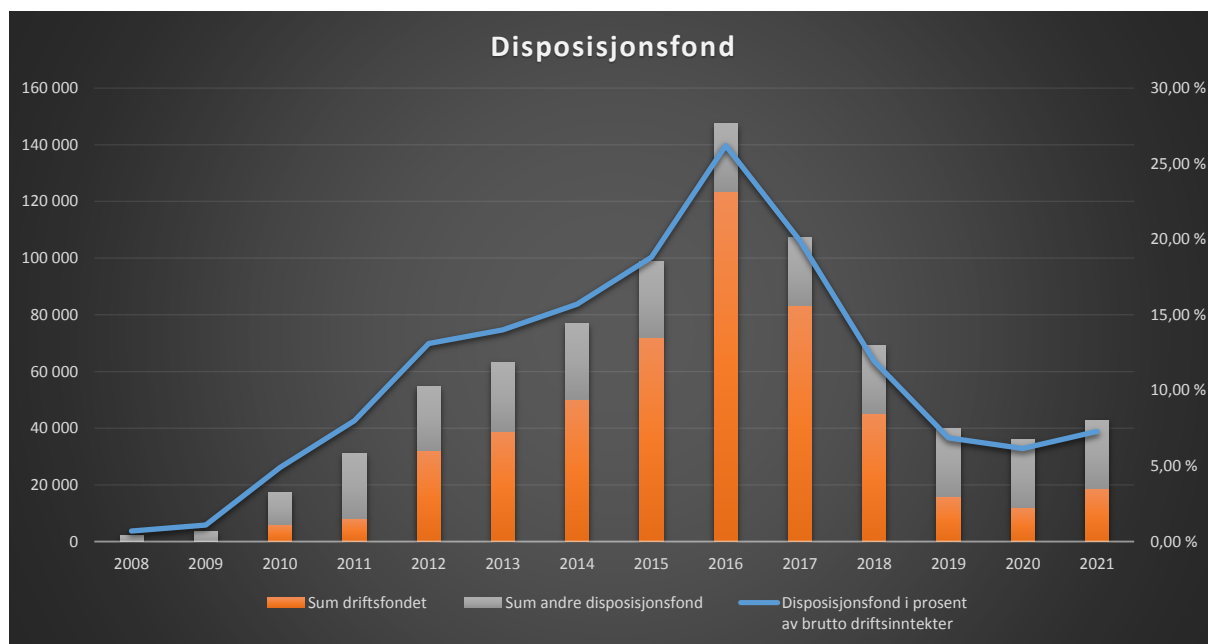
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Pensjonspremie KLP	30 299	25 444	37 307	25 594	31 410	41 480	40 521	41 211	47 804	46 987
Premieavvik	-10 272	-2 748	-9 719	-114	-2 185	-11 280	-11 157	-10 983	-16 685	-14 886
Amortisering av tidligere års premieavvik	1 365	2 392	2 729	4 117	3 769	4 081	4 302	5 869	7 315	9 814
Tilbakeføring overskudd KLP	-2 749	-857	-4 562	-7 189	-5 614	-1 337	-1 440	-1 612	-1 733	-1 856
Sum utgifter KLP	18 643	24 231	25 755	22 408	27 380	32 944	32 226	34 485	36 701	40 059
Utgifter Statens pensjonskasse	5 424	5 095	6 026	7 004	7 593	7 067	7 719	7 719	7 719	7 719
Sum pensjonsutgifter	24 067	29 326	31 781	29 412	34 973	40 011	39 945	42 204	44 420	47 778
Alle tall i 1000 kroner										

Siden 2012 har kommunens utgifter til pensjon økt kraftig. Det endelige pensjonsregnskapet for 2018, vil først være klart når året er omme. Sentrale elementer i pensjonskostnaden er blant annet den faktiske lønnsutviklingen i 2018, samt hvor mye KLP genererer i overskudd, som i neste omgang tilbakeføres til kundene.

3.7 Bruk og avsetninger til fond

Ubundne disposisjonsfond

I 2008 var disposisjonsfondene tilnærmet tomme. Det har etter den tid vært en klar strategi å bygge opp disse, og over tid avsette rundt 3 % av de totale driftsinntektene til fonds. Grafen under viser utviklingen i fondsbeholdningen fra 2008 og framover:

Venstre akse: Tall i 1000 kroner. Tall for 2017 er basert på revidert budsjett, mens tallene for 2018-2021 er basert på framlagt budsjett for perioden.

Søylene viser størrelsen på alle våre disposisjonsfond (koblet mot venstre akse), mens den blå streken viser hvor mye disposisjonsfondene er i prosent av våre totale driftsinntekter (høyre akse). Fondene når en topp i 2016, for deretter å minke hurtig i takt med at midlene blir brukt til finansiering av større investeringer i årene framover. I 2016 (siste kjente Kostra-tall) utgjorde fondsavsetningene i overkant av 7 % i gjennomsnitt for alle kommunene i Norge.

Tabellen under viser utviklingen i disposisjonsfondene i økonomiplanperioden med bakgrunn i det framlagte budsjettforslaget.

	Regnskap	Budsjett	Budsjett/økonomiplan			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
DRIFTSFONDET	123 400	82 687	43 929	13 961	9 405	15 515
NÆRINGSUTVIKLINGSFONDET	1 002	1 002	1 002	1 002	1 002	1 002
TAPSFOND FORDRINGER	200	200	200	200	200	200
BUFFERFOND, FINANSFORVALTNING	5 124	5 124	5 124	5 124	5 124	5 124
RENTEREGULERINGSFOND	10 200	10 200	10 200	10 200	10 200	10 200
FLYKTNINGETJENESTEN	1 730	1 730	1 730	1 730	1 730	1 730
INFLASJONSJUSTERINGSFOND	5 169	5 819	6 469	7 119	7 769	8 419
DISP.FOND (PREMIEAVVIK)	548	548	548	548	548	548
TOTALT	147 374	107 311	69 203	39 885	35 979	42 739
Alle tall i 1000 kroner						

Driftsfondet vil bli kraftig redusert etter toppåret 2016, i takt med gjennomføringen av de store investeringene i perioden.

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anbefaler at netto driftsresultat bør være på 1,75 % av driftsinntektene til kommunen. Utvalget sier videre at normtallet må sees på som en minimumsregel, som må tilpasses hver enkelt kommunes økonomiske situasjon. For Skaun kommune utgjør 1,75 % om lag 10,0 mill. kr.

I budsjettet for 2018 er det foreslått avsetninger på 7 000 000 kroner, fordelt slik:

Driftsfondet	kr. 5 700 000
Bufferfond finansforvaltning	kr. 650 000
Inflasjonsjusteringsfond	kr. 650 000

Avsetningen på 5,7 mill. kr til driftsfondet utgjør om lag 1,0 % av driftsinntektene i 2018. For resten av økonomiplanperioden er den budsjetterte avsetningen på nivå med det anbefalte normtallet.

Tabellen under viser den planlagte bruken av disposisjonsfond i perioden:

Bruk av disposisjonsfond	2018	2019	2020	2021
Plan for gang-/sykkelveger	100 000			
Kvikkleireutredning Hammerdalen	1 500 000			
Tilskudd Ramsjøbu skyteanlegg	360 000			
Nordisk samarbeid	150 000			
Prosjektering utvidelse Buvik kirkegård	500 000			
Dialogkonferanse Agenda kaupang	100 000			
Interkommunalt velferdsteknologiprojekt	500 000			
Lederutvikling helse /e-læring	70 000			
Diakonstilling fellesrådet	300 000			
Idrettslagene i Skaun - økt tilskudd	100 000			
Skaun barne- og ungdomskorps - tilskudd	100 000			
Områdeplan Venn	600 000			
Områdeplan Buvika	200 000			
Revisjon arealplan	200 000			
Utsifting armaturer rådhuset til led-lys	236 000			
Lisensieringsmodell Microsoft-produkter	960 000			
Kommunal andel bredbåndutbygging	450 000			
Leie brakker brannstasjon	1 200 000	130 000		
Nordisk forfatterturne	50 000			
Forprosjekt skole søndre Skaun	500 000			
Spredt avløp	300 000			
Reservevann	300 000			
Fellessrådet vedlikehold	207 000	266 000	266 000	
Bruk av fjorårets avsetning finansfondet	650 000	650 000	650 000	650 000
SUM BRUK AV FOND	9 633 000	1 046 000	916 000	650 000

De enkelte tiltak er kommentert nærmere under respektive budsjettområder.

Bundne driftsfond

Den budsjetterte bruken av bundne driftsfond er i all hovedsak knyttet opp imot selvkostområdene vann, avløp, slam og feiing, samt bruk av tidligere avsatte øremerkede tilskudd til spesifikke forhold.

3.8 Betalingsregulativ

Den kommunale deflatoren (kommunal lønns- og prisvekst) er anslått til 2,6 % for 2018. Hvis ikke annet er bestemt gjennom sentrale føringer, vedtak eller praksis legges denne til grunn for å beregne økningen i de ulike satsene for egenbetalinger og gebyrer fra et år til et annet.

Det innføres nytt gebyr for vigsel utenom kontortid, kr 1000.

Tabellen under viser forslaget til endringer i de viktigste gebyr- og egenbetalingssatser fra 2017 til 2018 (se dokumentet ”Betalingsregulativ 2018” for detaljerte priser). Alle priser i betalingsregulativet er rundet av til nærmeste 5 kr, noe som for små beløp kan gi noe utslag i % - satsen.

Type	Endring	Merknader
Hjemmebaserte tjenester	+ 2,6 %	Satsen for de med inntekter under 2G er satt til 205 kr per måned i tråd med forslaget i statsbudsjettet.
Salg av mat	+ 5-15 %	Satsene økes mer enn deflatoren begrunnet i kostnadene til tjenesten og ønske om økt kvalitet.
Barnehager	+ 6,6 %	Maksimalprisen for et heltidstilbud fastsettes av Stortinget, og er i statsbudsjettet foreslått til kr 2910 per måned eller maks kr 32 010 per år. Kostprisene øker mer som en tilpasning til selvkost.
Skolefritidsordning	+ 2,6 %	
Kulturskolen	+ 2,6 %	
Husleie kommunale boliger	+ 1,6 %	Husleie justeres i tråd med utviklingen i konsumprisindeksen. Nye priser gjelder fra 1.5.2018.
Gebyr for behandling av startlån	0	
Gebyr for behandling av utbyggingsavtaler		Fast pris per utbyggingsavtale
Leie P-anlegget	+2,6 %	Uendrede priser for frikjøp og bidrag.
Vann – tilknytnings-/årsavgifter	0	I tråd med selvkostregnskap
Avløp – tilknytnings-/årsavgifter	0	I tråd med selvkostregnskap
Feieavgift	+ 3,0 %	I tråd med selvkostregnskap
Slambehandling	0	Fastsettes av Hamos IKS
Renovasjonsgebyr	0	Fastsettes av Hamos IKS
Byggesaker Plansaker Kart og oppmåling Tjenester fra næringskontoret	+ 0-30%	Alle gebyrer er gjennomgått, og det er foretatt en beregning av faktiske kostnader og tidsbruk knyttet opp imot de enkelte gebyrtypene. Se pkt. 20-25 i betalingsregulativet for detaljer.

Illustrasjonsberegning

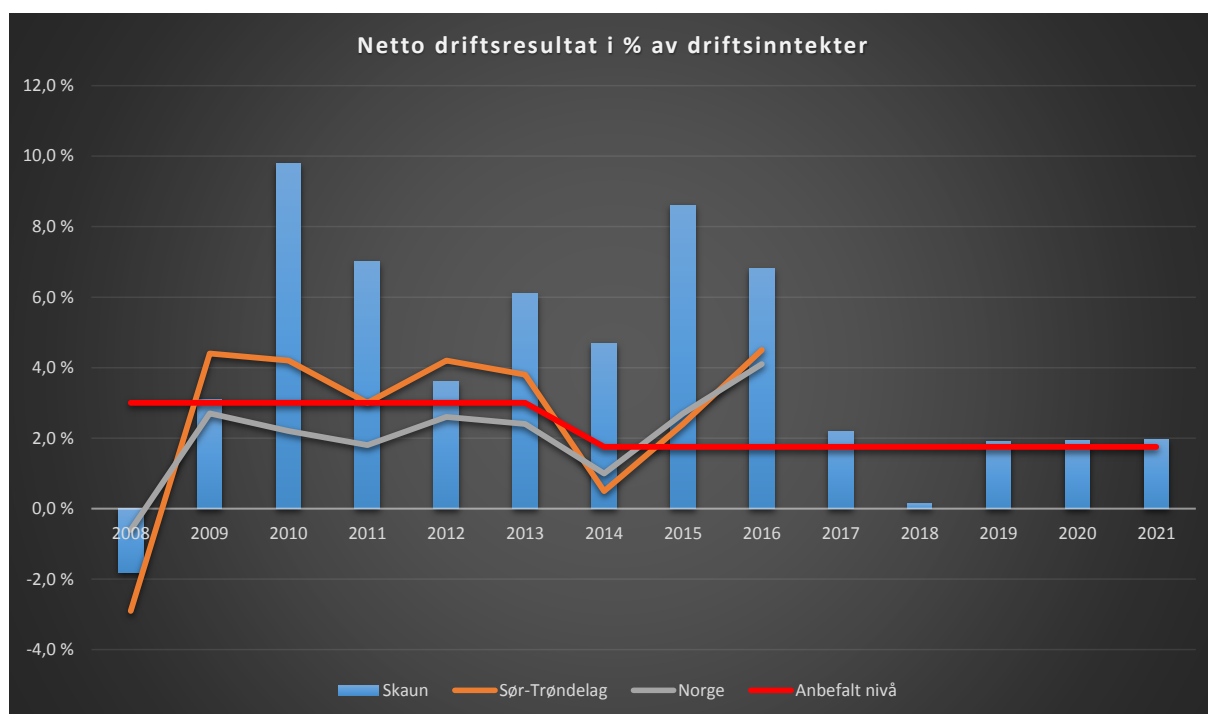
Eksempelet under viser hvor stor økning en familie med tre barn vil få i eiendomsskatt, gebyrer og brukerbetalingen i 2018 basert på forslaget til betalingsregulativ. Følgende forutsetninger er lagt til grunn for beregningene:

- Familien har en bolig med boligverdi på 3,3 mill. kr i 2016.
- Familien har to barn med heltidsplass i barnehage og ett barn med heltidsplass i skolefritidsordning
- Familien har en elevplass i kulturskolen
- Familien har en vannmåler og et stipulert forbruk på 150 m³. For renovasjon forutsettes bruk av en beholder på 140 liter
- Øvrige endringer i betalingsregulativet får ikke konsekvenser for familien

	2015	2016	2017	2018	Endring kr 2017-18	Endring % 2017-18
Eiendomsskatt	5 800	7 400	7 600	7 900	300	4,1 %
Ett barn i barnehage, full plass inkl. kost	31 280	32 615	33 530	35 860	2 330	7,1 %
Ett barn i barnehage, 30 % søskenmoderasjon	22 176	22 831	24 541	26 257	1 716	7,5 %
Ett barn i SFO, full plass inkl. kost	28 325	29 095	29 810	30 580	770	2,6 %
Ett barn i kulturskolen	2 560	2 630	2 690	2 760	70	2,7 %
Årsgebyr vann, avløp, renovasjon og feiing	13 766	14 040	14 040	14 040	-	0 %
SUM	103 907	108 611	112 211	117 397	5 186	4,8 %

3.9 Netto driftsresultat

Tabellen under viser budsjettert netto driftsresultat i perioden 2008-2021:

Kilde: SSB-kostra for perioden 2008-2016. Tall for 2017-2021 er hentet fra budsjettet.

Netto driftsresultat er det mest brukte resultatbegrepet i kommunal sektor. Det sier noe om hvor mye kommunen sitter igjen med etter at alle utgifter (drift og finans) er dekket. Vi har valgt å vise tall fra 2008 og utover, da det var på den tida det ble tatt tak for å snu en negativ økonomisk trend. Etter den tid har vi hvert år levert resultater som har vært bedre enn det anbefalte nivået på henholdsvis 3 og 1,75 %. Ut fra foreløpige prognoser vil også resultatet for 2017 bli høyere enn det som framgår av grafen.

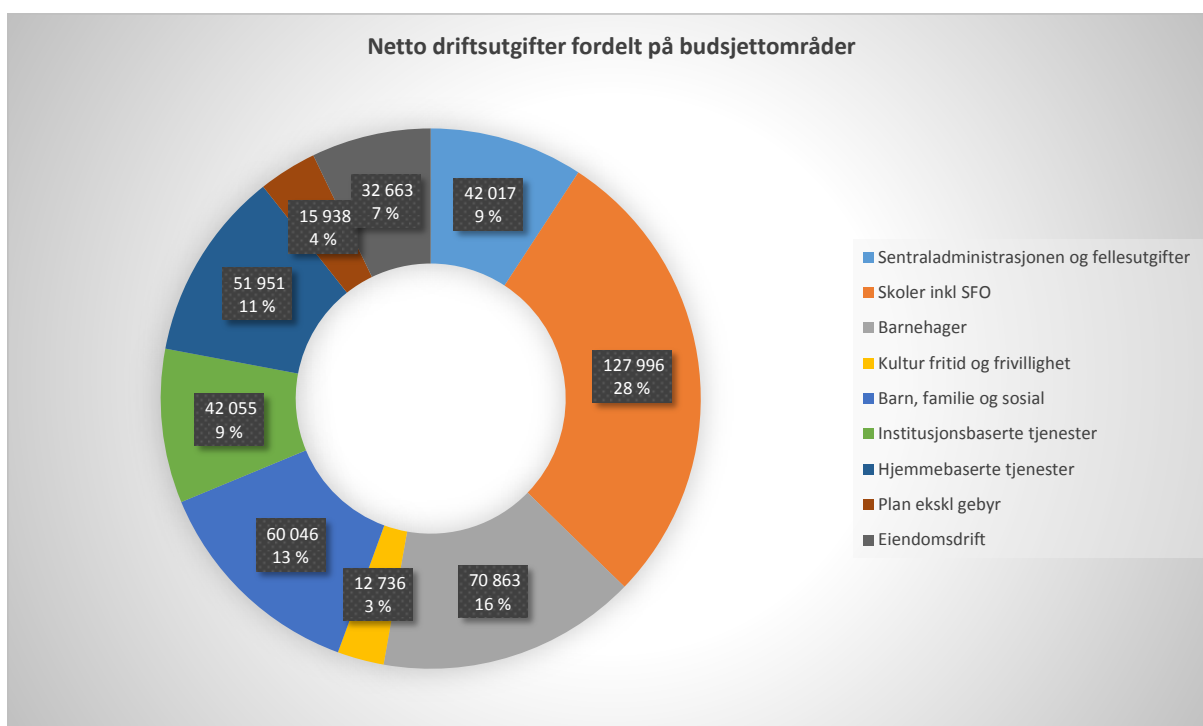

4 Kommunens tjenesteproduksjon

I dette kapitlet beskrives forslag til budsjett 2018, og økonomiplan 2018-2021, nærmere for hvert enkelt budsjettområde. Det er forsøkt lagt vekt på hva som er spesielt for det enkelte område, samt interessante nøkkeltall der dette er aktuelt.

I kapittel 2 og 3 ble forutsetningene for våre overordna inntekter og utgifter nærmere beskrevet. Summen av disse viser hva som er handlingsrommet når det gjelder kommunens tjenesteproduksjon. I kapittel 6 finner vi den tallmessige oppsummeringen for hele forslaget til budsjett og økonomiplan.

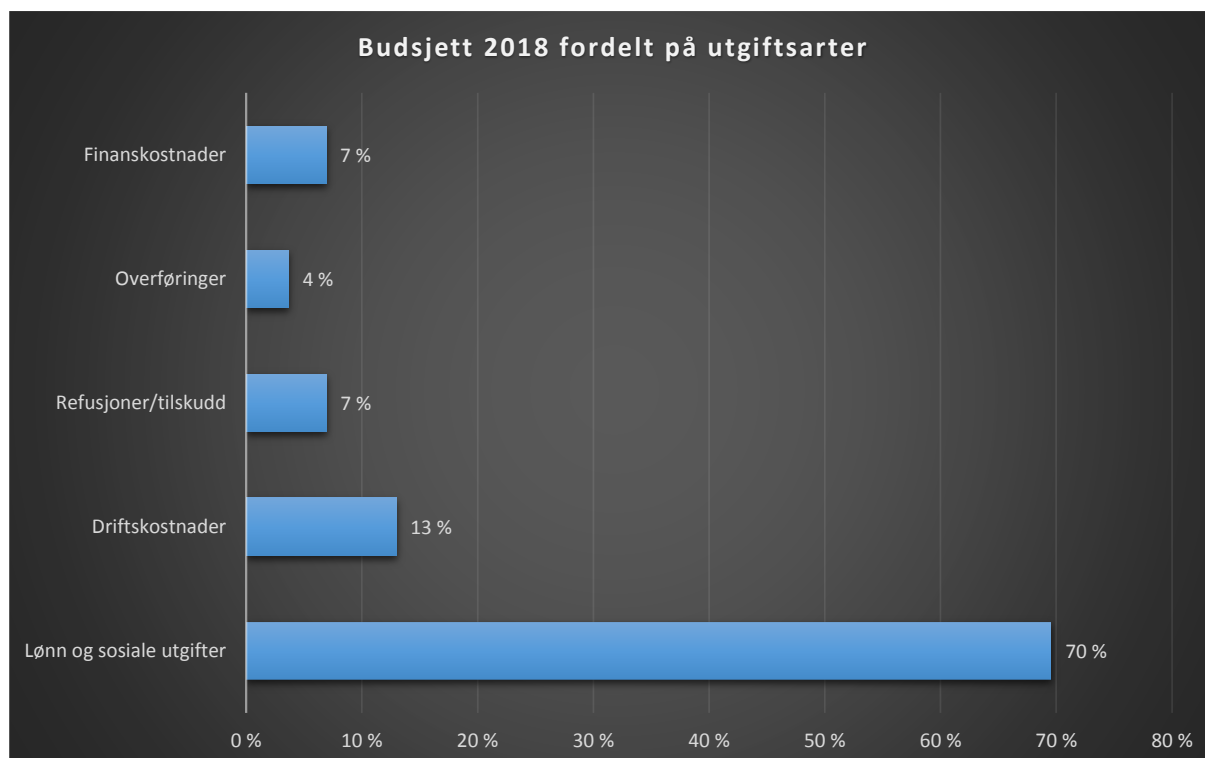
Netto driftsutgifter fordelt på budsjettområder gir et bilde av hvordan kommunen prioriterer bruken av sine midler. Diagrammet under viser netto driftsutgifter fordelt per budsjettområde i 2018:

Alle tall i 1000 kroner. Fellesutgifter til skole, barnehage og helse er i grafen trukket ut av budsjettområde Sentraladministrasjonen, og fordelt på respektive budsjettområder hvor de tjenestemessig hører hjemme (dette gjelder blant annet skoleskyss og tilskudd til private barnehager).

Tre store tjenestekområder; barnehage, skole, helse og omsorg står for rundt 77 % av kommunens totale netto driftsutgifter.

Grafen under viser hvordan budsjett 2018 fordeler seg på ulike kostnadsarter. Kommunesektoren er generelt arbeidsintensiv, og om lag 70 % av budsjettet går med til å betale lønn og sosiale utgifter for de ansatte.

Brukerundersøkelser

Fram til nå har det vært gjennomført årlige brukerundersøkelser på de fleste tjenesteområder det er utarbeidet undersøkelser på gjennom Bedrekommune.no. Mange norske kommuner benytter dette verktøyet, slik at vi i tillegg til å følge vår egen utvikling over tid også har mulighet til måle oss/speile oss mot andre kommuner. Systematiske gjennomføringer av brukerundersøkelser er ett verktøy vi benytter i resultatstyringssystemet vårt, sammen med økonomi, og formålet er å få mer balansert og objektiv styringsinformasjon som kan legges til grunn for utvikling og prioriteringer i Skaun kommune.

I tabellen følger en oversikt over snitt totalt innen hver undersøkelse fram til 2016. Disse viser gjennomgående bra fornøydhet med de kommunale tjenestene, og det er viktig å balansere dette opp mot de samlede ressursene vi har tilgjengelig til enhver tid.

	2016	2015	2014	2013	2012
Barnehage	4,9	5	4,9	4,8	4,8
Bibliotek	5,3	5,2	5,1	5	5,1
Byggesaksbehandling		4,4	3,9	4,7	4,7
Ergo- og fysioterapitjeneste	5,1	5	5,3	4,9	5
Helsestasjon	5,3	5,2	5,3	5,1	5,1
PLO hjemmetjeneste	5,4	5,5	4,9	5,1	5,2
PLO institusjon beboere		5,7	5,7	5,8	5,5
PLO institusjon pårørende	4,7	4,5	5	5,1	4,7
Psykisk helse	3,5	3,4	3,4	3,7	3,4
SFO	4,8	4,7	4,5	4,5	4,4
Vann og avløp	4,7	5	4,8	4,7	4,6
Medarbeiderundersøkelse			4,7	4,7	5
Kulturskole - foreldre/foresatte	4,5	4,6	4,8	4,8	4,7
Kulturskole - fra 8. trinn - voksne	5,2	5,3	4,8	5,3	4,9

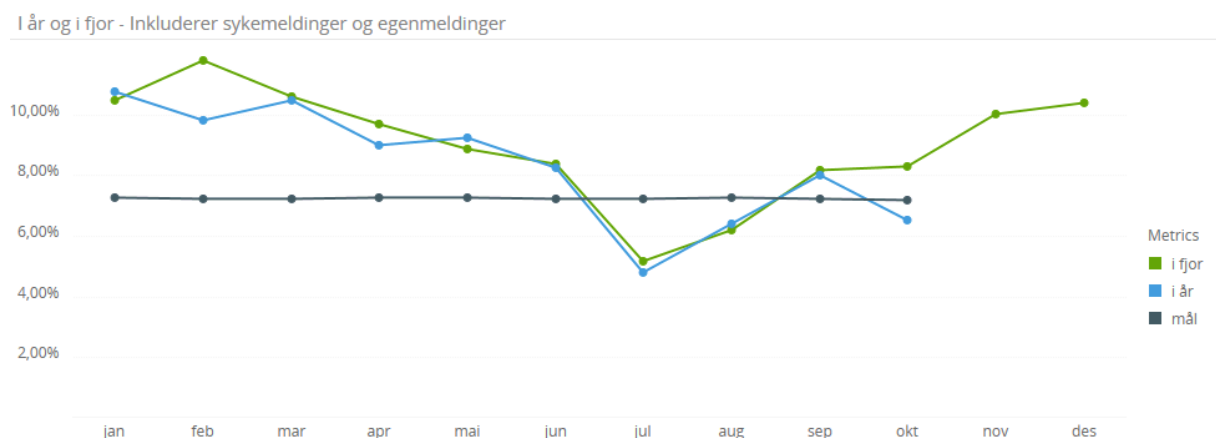
I tillegg til undersøkelsene i tabellen over gjennomføres det årlige undersøkelser innen grunnskoleområdet (nasjonale prøver, elevundersøkelser).

I 2017 har det ikke vært gjennomført ordinære brukerundersøkelser. Evaluering av ordningen har konkludert med at det oppleves som for ofte med årlige undersøkelser. Det er også for kort tid til å gjennomføre tiltak etter undersøkelsene. Det vil også framover bli gjennomført regelmessige undersøkelser, men ikke årlige. Tilbakemeldinger tyder også på at for hyppige undersøkelser fører til lavere oppslutning, og en «metting» av målgruppen for de ulike undersøkelsene.

Det er imidlertid gjennomført medarbeiderundersøkelser, basert på ny mal fra KS (10-faktor), med til dels svært gode resultater.

Sykefravær

Sykefravær koster kommunesektoren store summer hvert år. Det er ulike måter å beregne både sykefraværsprosenten og kostnaden knyttet til sykefravær på. Det er derfor viktig å sammenligne utviklingen med egne tall, da dette gir det beste bildet på lang sikt. Grafen under viser utviklingen i sykefraværet måned for måned så langt i år (2017), sammenlignet med 2016.

Grønn linje viser tall for 2016, mens blå linje viser tall for 2017. Data for 2017 er oppdatert per utgangen av oktober.

Gjennomsnittlig sykefravær så langt i år (januar – oktober) er på 8,32 % (samme tid i fjor: 8,5 %). Tabellen under viser beregnet kostnad knyttet til sykefraværet i samme periode:

	Total	I arbeidsgiverperioden	Utenfor arbeidsgiverperioden
Lønn i fravær	15 647 680	6 660 605	8 987 075
+ Pensjon i fravær	2 679 538	1 113 340	1 566 198
+ Feriepenger i fravær	1 926 306	818 561	1 107 745
+ Arbeidsgiveravgift i fravær	2 855 746	1 211 543	1 644 203
- Refusjoner	-9 822 378	-811 532	-9 010 847
- Redusert arbeidsgiveravgift	-1 384 905	-114 421	-1 270 483
- Refunderte feriepenger	-602 908	-86 134	-516 774
= Fraværskostnad	11 299 079	8 791 962	2 507 117

Sykefraværet har så langt i år kostet oss om lag 11,3 mill. kr. Dette tilsvarer omtrent 19 årsverk. I regnestykket over er det kun lønn og sosiale utgifter knyttet til den syke som er tatt med. Eventuelle ulempekostnader og inntektstap for den aktuelle virksomheten er ikke beregnet. Heller ikke merkostnaden ved vikarbruken (ressursbruk til å innkalle vikarer, produksjonstap etc) er med i tallene.

Skaun kommune jobber kontinuerlig med å redusere sykefraværet. I 2017 har opplæring og holdningsarbeid vært i fokus blant annet gjennom nærværprosjektet. Det har vært fokus på tidlig og tett dialog med arbeidstakere som står i fare for å bli sykemeldt eller som allerede er blitt sykemeldt. I samarbeid med IA rådgiver, har det vært jobbet målrettet med sentrale og lokale mål

i IA avtalen. Kommunen har i samarbeid med bedriftshelsetjenesten jobbet med HMS saker for å bedre arbeidsmiljøet spesielt der sykefraværet har vært høyt. Det er søkt tilretteleggingstilskudd og tilskudd til bruk av bedriftshelsetjeneste der det har vært hensiktsmessig.

Fellestiltak

Konsekvensjustert budsjett viser at det framover vil være behov for å iverksette tiltak med tanke på å redusere driftsnivået i årene framover.

I rådmannens forslag til økonomiplan er det lagt opp til et omstillingsprosjekt, hvor målet er å redusere dagens driftsnivå med om lag 15,0 mill. kr i løpet av 2019. Med bakgrunn i fortsatt befolkningsvekst og økte investeringer, må dette arbeidet fortsette også videre framover i perioden. For å oppnå ønsket effekt, må omstillingsarbeidet starte tidlig i 2018.

Foreløpig legges det opp til en relativ jevn fordeling mellom budsjettområdene basert på deres andel av budsjettet. Tabellen under viser hvordan beløpet er fordelt per område:

	2019
Sentraladministrasjonen	1 829 000
Skoler	3 819 000
Barnehager	2 088 000
Barn, familie og sosial	1 864 000
Institusjonsbaserte tjenester	1 404 000
Hjemmebaserte tjenester	1 686 000
Kultur, fritid og frivillighet	433 000
Plan	514 000
Eiendomsdrift	1 363 000
Sum omstilling	15 000 000

Gjennom det pågående omstillingsarbeidet kan det hende at den virkelige fordelingen mellom områdene blir annerledes enn i tabellen over.

Kommunestyret ber rådmannen om at man i prosjektet også inntar utarbeidelse av økonomiske måltall. Videre at formannskapet er styringsgruppe for prosjektet.

4.1 Sentraladministrasjonen og fellesutgifter.

Budsjett og økonomiplan 2018-2021

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsutgifter	56 104	58 103	60 958	58 398	59 060	60 931
Driftsinntekter	-5 945	-2 602	-3 514	-3 514	-3 514	-3 514
Netto driftsutgift	50 159	55 501	57 443	54 883	55 545	57 418
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Forprosjekt skole søndre Skaun			500	0	0	0
Klassedelinger i perioden			0	500	1 700	3 150
Driftsutgifter økt elevtall			200	200	200	200
Prosjekt "Digitalisering grunnskolen i Skaun"			350	350	350	350
Spesialpedagoger i barnehagene			550	1 250	1 250	1 250
Dialogkonferanse Agenda kaupang			100	0	0	0
Interkommunalt velferdsteknologiprojekt			500	0	0	0
Ny lisensieringsmodell Microsoft-produkter			960	960	960	960
Kommunal andel bredbåndutbygging			450	0	0	0
Lederutvikling helse			70	0	0	0
Omstillingsprosjekt 2019-2021			0	-1 829	-1 829	-1 829
SUM TILTAK			3 680	1 431	2 631	4 081
Alle tall i 1000 kroner						

Av de nye tiltakene i budsjettet er det bare tiltaket ny lisensieringsmodell Micro-soft produkter som direkte gjelder budsjettområdet. Fram til nå har vi kjøpt Microsoftlisensene, men ønsker overgang til å leie de istedet. Dette er i tråd med hva også Melhus kommune legger opp til. Det er en gunstig at kommunene som utreder IT-samarbeid, har like lisensieringsordninger.

Fordeler med løsningen:

- tilgang på e-post hjemmefra.
- rett på bruk av videokonferanse (Skype for Business).
- siste Office-versjon til enhver tid.
- tilgang på Office365 (Office-pakken med egen lagring i skya).
- rett til å installere Office-pakke på privat pc (inntil 4 stk installasjoner).

Det er lagt inn midler til å dekke kommunens andel av bredbåndsutbygging i Råbygda og Aunbygda. Fylkeskommunen står som prosjektansvarlig, og total kostnad er beregnet til om lag 6,5 mill. kr. Skaun kommunes andel av dette er 450 000 kroner.

Omstillingsprosjektet som er lagt inn for årene 2019-21 har ei ramme på 15 mill. kroner. I økonomiplanen er nedskjæringene fordelt på enhetene, mens tiltaket er registrert som tiltak på sentraladministrasjonen.

Omstillingsprosjektet er faset for å saldere budsjettene for årene 2019-2021 med disse beløp:
2019: 12 179 000 kroner - 2020: 13 660 000 kroner - 2021: 13 105 000 kroner.

For sentraladministrasjonen er måltallet for omstilling om lag 1,8 mill. kr.

De øvrige tiltakene i tiltaksoversikten i tabellen over er kommentert under de respektive budsjettområdene.

Kort beskrivelse av området

Budsjettområdet omfatter blant annet utgifter til økonomi- og personalkontoret, og servicekontoret. Videre ligger alle utgifter knyttet til rådmannen med rådgivere her. Alle utgifter til politisk aktivitet, samt tilskudd til revisjon og kontrollutvalgssekretariatet, hører også til budsjettområdet.

Inkludert i budsjettområdet er en rekke fellesutgifter, som ikke kan knyttes opp imot den enkelte enhet. Dette gjelder blant annet skoleskyss, utgifter til skoleelever bosatt i Skaun, men som går på skole i andre kommuner, og tilskudd til private barnehager. Totalt utgjør de nevnte felleskostnadene om lag 14 mill. kr.

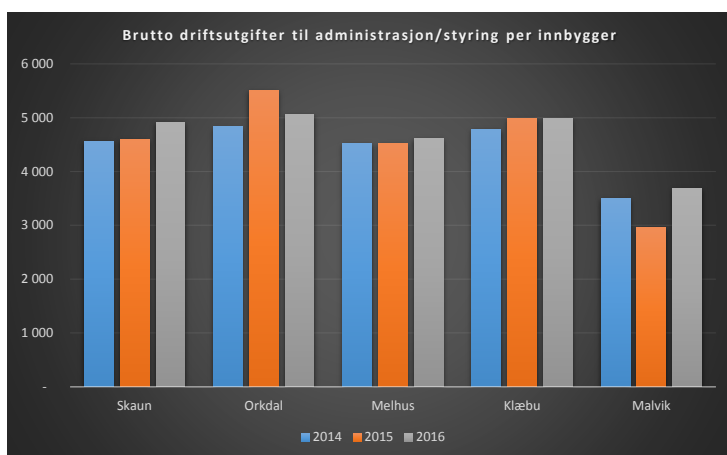
Driftskostnader til sentrale IKT-løsninger er budsjettet her. Disse utgjør om lag 3,2 mill. kr.

Budsjettet til politisk aktivitet (formannskap, kommunestyre, andre politiske utvalg, revisjon og kontrollutvalg) utgjør om lag 4,9 mill. kr. I valgårene 2019 og 2021 er det lagt inn kostnader til valgavvikling på om lag 400 000 kroner samt tilskudd til politiske parti i valgår.

Tabellen under viser hvor mange årsverk som er knyttet til budsjettområdet:

Enhet/område:	Årsverk
Formannskap og kommunestyre	1,25
Rådmann m/rådgivere	5,40
Økonomi- og personalkontoret	14,75
Servicekontoret	7,80
Andre fellesutgifter (Hovedvernombud, Hovedtillitsvalgt)	0,90
	30,10

Nøkkeltall og indikatorer

Grafen viser kommunenes utgifter til administrasjon og politisk styring målt per innbygger. Det er naturlig at mindre kommuner bruker mer til dette formålet enn større kommuner.

4.2 Skoler inkl. SFO.

Budsjett og økonomiplan 2018-2021

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsutgifter	121 088	129 286	141 682	138 787	138 409	138 550
Driftsinntekter	-22 134	-15 819	-20 892	-20 892	-20 892	-20 892
Netto driftsutgift	98 955	113 467	120 790	117 895	117 517	117 658
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Andel omstillingstiltak 2019-2021			0	-3 819	-3 819	-3 819
Skoletiltak - budsjettet sentraladm.						
Forprosjekt skole søndre Skaun			500	0	0	0
Klassedelinger i perioden			0	500	1 700	3 150
Prosjekt "Digitalisering grunnskolen i Skaun"			350	350	350	350
Driftsutgifter økt elevtall			200	200	200	200
SUM TILTAK			1 050	-2 769	-1 569	-119
Alle tall i 1000 kroner						

Våren 2017 ble det gjennomført en prosess for å beskrive mulighetene i utvikling av skolekretsene Jåren-Råbygda/Venn. FAU ved skolene, enhetsledere, tillitsvalgte og rådgiver grunnskole var del av en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppa la fram sin oppsummering av prosessen for kommunestyret i mai. Kommunestyret vedtok at et forprosjekt for mulig ny skole i søndre del av Skaun kommune skal tas inn i budsjett for 2018.

Ut fra kjente elevtall fra SSB vil det bli behov for nye klassedelinger i perioden:

	2018	2019	2020	2021
Buvik skole	1	1	1	1
Skaun ungdomsskole		1	1	1
Børse skole				1

Venn oppvekstsenter har for skoleåret 2017/2018 hatt ekstra lærerressurs grunnet vedtak om delingstall 18 på 1. trinn. Det vil det ikke være elevgrunnlag for i 2018/2019, dermed vil denne ressursen føres over til Buvik skole. Klassedelingen for 2018 får dermed ikke konsekvenser for budsjetttramma for grunnskolen i 2018.

Antallet elever med særskilte opplæringsbehov har økt med elevtallet i Skaun kommune. Særlig på småtrinnet har dette vist seg. Elevenes hjelpebehov endrer seg med utvikling av diagnoser og alder. Eventuelle behov for tilleggsbevilgninger knyttet til dette vil rådmannen komme tilbake til i forbindelse med økonomirapportene gjennom året.

Meld. St. 27 (2015–2016) Digital agenda for Norge — IKT for en enklere hverdag og økt produktivitet» og Kunnskapsdepartementets digitaliserings-strategi for grunnskoleopplæringa «*Framtid, fornyelse og digitalisering*» gir grunnskolene i Skaun utfordringer knyttet til digitalisering av sektoren. For å imøtekomme denne utfordringen legges Digitaliseringsstrategi for grunnskolen i Skaun kommune fram for politisk behandling i november 2017. Digitale investeringer i skolen er kostbare og det er en stor utfordring at en stadig raskere utvikling gjør at det som er gode løsninger i dag kan være avleggs som få år. Kostnader er ikke bare knyttet til innkjøp av verktøy, men det vil også være betydelige utfordringer knyttet til drift, kompetanse og infrastruktur.

Dersom målsettingen for tetthet for PC skal være 1:1 for elever ungdomstrinnet og 1:2 for elever på barnetrinnet, samt 1:1 for pedagoger vil det kreve årlige investeringer på 1,6 mill. kr. I tillegg vil lisenser, digital programvare/læremidler, kompetanseheving for lærerne og drift av infrastruktur/maskinpark kreve en økt drift på rundt 1,5 mill. kr ved full kapasitet. Økt bruk av trådløst nettverk vil også utfordre infrastrukturen. Investeringer knyttet til denne utfordringen er ikke kartlagt.

Det er foreslått en bevilgning på 200 000 kroner til økte driftskostnader, for å kompensere for elevvekst fra 2017 til 2018. Bevilgningen er foreløpig plassert i budsjettet til sentraladministrasjonen, men vil bli fordelt ut til den enkelte skole i ØR1.

Under budsjettområde sentraladministrasjonen er det lagt inn tiltak som berører grunnskolen. Midlene er ikke fordelt på den enkelte skole, og er derfor budsjettert sammen med de øvrige fellesutgiftene for grunnskolen. Dette gjelder blant annet skoleskyss og refusjoner for gjesteelever.

Budsjettområde skole utgjør i overkant av 25 % av netto budsjett i 2017. Ut fra dette er det beregnet at områdets andel av omstillingsprosjektet utgjør rundt 3,8 mill. kr.

Følgende tiltak er ikke lagt inn i budsjettforslaget:

- Ungdomsskolen har fremmet behov for å gjøre noen tilpasninger i eksisterende bygg på grunn av nye klassedelinger.
- Økt assistentressurs til base for elever med spesielle behov og utvidet skoledag (USK). For å etablere et tilfredsstillende tilbud, har skolen tatt av egne ressurser og overført til USK. Dette utgjør om lag 120 % assistentstilling. I tillegg vil det bli behov for å øke assistentressursen fordi antall elever med vedtak om spesialpedagogisk hjelp har økt.
- Ungdomsskolen ønsker å øke ressursen til administrasjon og ledelse, blant annet ved å erstatte dagens teamledere med avdelingsledere med mer ansvar for personal, økonomi og andre administrative oppgaver. Behovet vil være en økning på 1,2 stilling fordelt på tre personer.

Kort beskrivelse av området

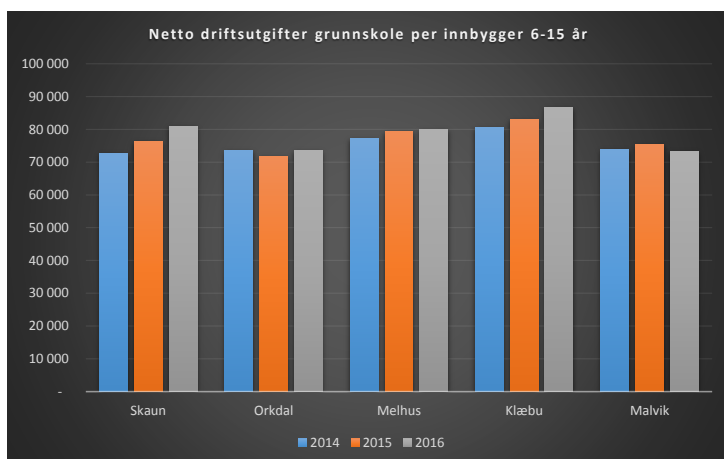
Skaun kommune har fem barneskoler og en ungdomsskole. Jåren-Råbygda, Venn og Viggja er organisert som oppvekstsenter. I oktober 2017 er 14 elever registrert ved private eller kommunal grunnskole utenfor Skaun kommune. Skaun kommune er i vertskommune for 10 gjesteelever.

Tabellen viser utviklingen i elevtall basert på de som allerede er bosatt i kommunen og tar ikke høyde for en eventuell ut- og innflytting av personer i perioden. Ut i fra kjente fødselstall vil veksten fortsette ved Buvik skole og Skaun ungdomsskole, mens Børse skole, Venn skole og Viggja skole vil oppleve en nedgang i elevtall.

	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021- 2022	2022-2023
Buvik	381	405	409	444	451	484
Børse	256	246	236	211	212	207
Jå-Rå	51	54	56	56	55	54
Venn	143	138	138	133	121	123
Viggja	63	62	63	65	59	51
Barneskole	894	905	902	909	898	919
SUS	305	322	354	365	379	367
SUM	1199	1227	1256	1274	1277	1286

Nøkkeltall og indikatorer

Tallene viser utviklingen i netto driftsutgifter som brukes på skolen per innbygger i målgruppen 6 – 15 år, sammenlignet med noen nærliggende kommuner.

I 2014 og 2015 brukte vi mindre ressurser per elev enn Melhus, men i 2016 bruker vi rundt 1000 kroner mer. Av utvalget er det bare Klæbu som bruker mer per elev enn Skaun i 2016.

Selv om netto driftsutgifter har økt har ikke gruppestørrelsen gått ned. Dette har sammenheng med en kraftig vekst i elevtall de siste år og en desentralisert skolestruktur. Dette utfordrer blant annet i forhold til tidlig innsats, der kommunen er pålagt å øke lærertettheten i ordinær undervisning på 1. -4. trinn som følge av øremerkede statlige overføringer, men dette har altså ikke vært tilfellet for Skaun kommune.

Andel elever som får spesialundervisning i 2016 er 6,0%. Tilsvarende andel i 2013 var 10,4%. Det å få ned spesialundervisningen handler ikke om å redusere tilbudet til elevene, men å benytte ressursene på en mer hensiktsmessig måte, til beste for elevene. Skolene og Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) har hatt et tett og godt systematisk samarbeid om får snudd trenden fra et svært høyt behov for spesialundervisning på ungdomstrinnet til en god organisering av tidlig innsats på småtrinnet. Arbeidet med å finne gode løsninger knyttet til den ordinære undervisninga utfordres av ressurssituasjonen ved PPT. Elevtallet har siden 2009 økt med 281 elever i grunnskolen i Skaun og kommunen har fått 120 flere barnehagebarn i samme periode. En større barne- og elevgruppe gir også et større mangfold i utfordringer knytta til elevenes opplæringstilbud. PPT har fått tilført ressurser og økt bemanningen med 50% i samme periode (GSI). I følge opplæringsloven skal Pedagogisk- psykologisk tjeneste i vareta både individretta og systemretta arbeid i barnehage og skole. Med ventelister på sakkyndig utredning på 6 måneder er det umulig for PPT i Skaun kommune å prioritere systemretta arbeid. Situasjonen utfordrer også å holde andel elever som mottar spesialundervisning på dagens nivå.

Ressurssituasjonen for skolene i Skaun kommune (Skoleporten)

Ressurssituasjon for skolen i Skaun kommune	2012-13	2013-14	2014-15	2015-16	2016-17
Årsverk for undervisningspersonalet	75,4	84,0	91,5	90,6	96,5
Antall assistentårsverk i undervisningen	14,8	13,7	12,8	13,1	16
Lærertetthet 1. -7. trinn	15,9	14,9	13,2	14,0	14,2
Lærertetthet 8.- 10. trinn	16,7	15,0	15,5	14,7	13,7

Andel årstimer til underv gitt av undervisningspersonale med godkjent utdanning	100	98,7	97,5	97,8	100

Antall årsverk har økt som en følge av elevtallsvekst, kommunestyrets vedtak om klassesdelingstall og vedtak om at gruppene på 1. trinn ikke skal være flere enn 18 elever.

Basert på utgangspunkt i budsjettet for 2017 varierer lønnsutgifter per elev mye mellom barneskolene, slik som tabellen under viser:

	Buvik	Børse	Jåren-Rå	Viggja	Venn
Lønnsutgifter pr. elev barnetrinn	64 197	71 796	96 098	101 714	74 095

4.3 Barnehager.

Budsjett og økonomiplan 2018-2021

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsutgifter	79 007	76 312	79 029	77 161	76 956	77 033
Driftsinntekter	-21 461	-13 891	-15 716	-15 716	-15 716	-15 716
Netto driftsutgift	57 547	62 421	63 313	61 445	61 240	61 317
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Andel omstillingstiltak 2019-2021			0	-2 088	-2 088	-2 088
Barnehagetiltak - budsjettert sentraladm.						
Spesialpedagoger i barnehagene			550	1 250	1 250	1 250
SUM TILTAK			550	-838	-838	-838
Alle tall i 1000 kroner						

Lov om barnehager kap V sier at det spesialpedagogiske opplegget for barn i barnehage i større grad skal bli gjennomført innenfor det allmennpedagogiske. Med grunnlag i dette ble det fremmet sak der behovet for spesialpedagoger i barnehagene ble utredet og viser et økt behov for 2,5 årsverk fordelt på 8 barnehager (sak 18/17 i Kommunestyret). Stillingene vil være på plass fra og med 1. august 2018 og vi utgjøre kr 550 000,- for 2018. Tiltaket vil få helårsvirkning fra 2019.

Kompetanse for fremtidens barnehage, revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018 – 2022. Store endringer i barnehagesektoren har ført til et økt kompetansebehov i barnehagene. Rammeplanen er tydelig på personalets forpliktelser for å kunne gi alle barn et kvalitativt godt barnehagetilbud, og stiller høye krav til barnehagepersonalets kompetanse. Barnehagebasert kompetanseheving er

å legge til rette slik at alle blir med på kompetansehevingstiltak. Orkdal/Øy regionen har satt fokus på *Pedagogisk dokumentasjon* og barnehagene i Skaun har sluttet seg til dette opplegget. Selv om det blir brukt kompetansemidler gjennom Orkdal/Øy, må vi regne med at det vil føre til en kostnad for Skaun kommune.

Det foreslås å øke kostpengene med 30 kroner per måned (fra 320 til 350 kroner), noe som er en langt større økning enn prisstigning alene. Årsaken til dette er å få mer samsvar mellom kostnader vi har til matinnkjøp/-laging og inntekter knyttet til dette. Kravene og forventningene til mat i barnehagene har blitt stadig større med årene. I 2016 subsidierte kommunen mat i barnehagene med 200 000 kroner. Tendensen er den samme så langt i 2017. I tillegg kommer indirekte kostnader som også bør dekkes av kostpengene (medgått lønn, kjøkkenutstyr etc.).

Budsjettområde barnehage utgjør i overkant av 14 % av netto budsjett i 2017. Ut fra dette er det beregnet at områdets andel av omstillingsprosjektet utgjør rundt 2,1 mill. kr.

Kort beskrivelse av området

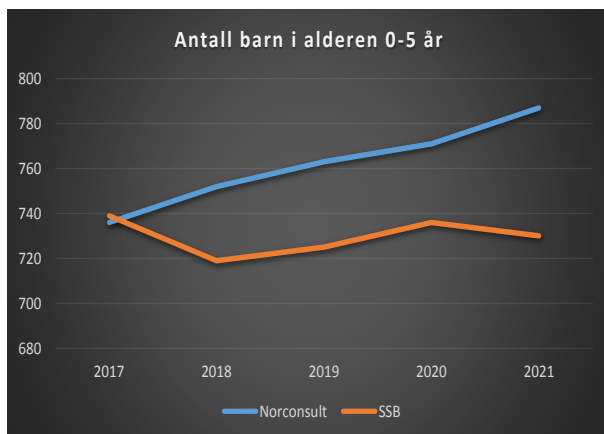
Skaun kommune har 7 kommunale barnehager og 1 privat barnehage. 3 av de kommunale barnehagene er tilknyttet oppvekstsenter. Dette gjelder henholdsvis Venn, Jåren/Råbygda og Viggja. Størrelsen på barnehagene varierer fra 1 til 8 avdelinger.

Pr 31.10.2017 er det 599 barn som har plass i barnehagene i Skaun hvorav 34 barn i Fredly private barnehage. Det er pr samme dato 17 plasser ledig hvorav 15 i Buvika og 2 i Børsla. Barnehagene på oppvekstsentrene har ikke ledig kapasitet. Det forventes at ledig kapasitet blir utnyttet da det er 33 barn uten opphold på venteliste som ønsker oppstart første halvdel av 2018.

Hammerdalen barnehage åpnet den 8 og siste avdelingen 01.08.2017 noe som vil få helårsvirkning fra og med 2018.

Tabellen under viser forventet utvikling i barnetallet for barn i alderen 0 – 5 år. Tallene er hentet fra prognose utarbeidet av Norconsult og som ligger til grunn for gjeldende samfunnsplan.

	2017	2018	2019	2020	2021
Buvik	327	338	347	354	365
Børsla	207	212	218	222	228
Venn	109	109	106	105	105
Jåren/Råbygda	35	36	35	35	35
Viggja	58	57	57	55	54
Sum	736	752	763	771	787

Grafen til venstre viser prognosen for forventet endring i antall barn i alderen 0-5 år. Blå linje viser Norconsult sin prognose, mens oransje linje viser Statistisk sentralbyrå sin prognose basert på modellen for middels vekst (MMMM). Det er stort sprik mellom de to prognosene, noe som gjør det utfordrende å si noe eksakt om barnetallene framover og tilsvarende om behovet for barnehageplasser.

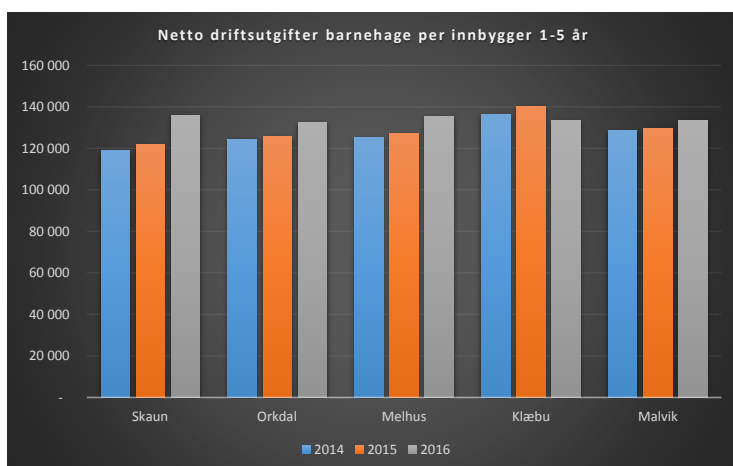
Sektorplan for barnehagene i Skaun kommune 2015 – 2018 ble vedtatt i kommunestyret 10.12.2015. Sektorplanen inneholder fire fokusområder som skal prege alle barnehagene i kommunen. Fokusområdene i sektorplanen er Barn med spesielle behov, Læringsmiljø – dannelse og kulturelt mangfold, Pedagogisk ledelse, barnehagen som lærende organisasjon og Et godt språkmiljø for alle barn. Disse områdene bygger på sentrale områder i forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver og stortingsmeldinger.

Statlige føringer – konsekvenser

01.08.2017 trådte ny *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* i kraft. Implementeringsarbeidet er i gang på den enkelte enhet og gjennom Orkdal/øy regionen. I arbeidet med implementering av forskrift om ny rammeplan er det kommet en ny kompetansestrategi som gir klare føringer for kvalitetsarbeidet i barnehagene.

Det er ute til høring om endringer i barnehageloven. Forslaget inneholder en minimumsnorm for grunnbemanning, skjerpet norm for pedagogisk bemanning og plikt til å samarbeide om barnas overgang fra barnehage til skole og SFO. Dersom endringene i barnehageloven blir vedtatt vil Skaun kommune ha behov for å knytte til seg flere pedagoger til barnehagene. Eventuelle endringer vil føre til at det blir behov for 1,8 nye stillinger totalt i barnehagene. I tillegg vil det bli behov for at 7,9 stillinger gjøres om fra fagarbeider/assistent til pedagogisk leder. Dersom bemanningsnormen blir vedtatt vil den gjelde fra 01.08.2018. Dette er ikke lagt inn i budsjettforslaget. Rådmannen kommer nærmere tilbake til dette i økonomirapport 1 2018.

Nøkkeltall og indikatorer

Kostra-tall viser at vi i 2014 brukte minst ressurser per barnehageunge i utvalget, mens i 2016 har vi passert alle de andre kommunene i sammenligningsgrunnlaget. Som grafen under viser brukte vi i 2014 knappe 119 000 kroner netto per barn, mens i 2016 er dette tallet økt til nesten 136 000 kroner.

Samtidig har antall korrigerte oppholdstimer per årsverk sunket fra 11946 til 10942 timer i samme tidsrom. De andre kommunen har også stort sett økt ressursbruken i treårsperioden, men har samtidig holdt antall oppholdstimer relativt stabilt.

4.4 Kultur, fritid og frivillighet

Budsjett og økonomiplan 2018-2021

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsutgifter	15 048	15 433	14 118	12 780	12 737	12 753
Driftsinntekter	-3 844	-2 482	-1 132	-1 132	-1 132	-1 132
Netto driftsutgift	11 204	12 951	12 986	11 648	11 605	11 621
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Tilskudd Ramsjøbu skyteanlegg			360	0	0	0
Regionhistoriker			100	100	100	100
Nordisk samarbeid			150	0	0	0
Nordisk forfatterturne			50	0	0	0
Skaun barne- og ungdomskorps			100	0	0	0
Idrettslagene i Skaun - økt tilskudd			100	0	0	0
Andel omstillingsprosjekt			0	-433	-433	-433
SUM TILTAK			860	-333	-333	-333
Alle tall i 1000 kroner						

I budsjettet for 2017 ble det avsatt midler til å gjennomføre et forprosjekt for skatepark i Buvika. Av ulike årsaker er framdriften forsinket, men det tas sikte på at forprosjektet skal ferdigstilles i

løpet av første halvår 2018. Ubrukte midler i 2017 er overført til budsjettet for 2018. Det ønskes å komme tilbake til bevilgning til skatepark i ØR1/ØR2 i 2018.

Formannskapet behandlet i 2014 søknad fra Skaun IL om kommunal støtte til innen- og utendørs skytebane ved Ramsjøbu. Anlegget forventes ferdigstilt i 2018, og et anslag på kommunal andel (15%) er 360 000 kroner.

Skaun, Orkdal og Meldal kommuner har sammen med Museene i Sør-Trøndelag (MiST)/Orkla industrimuseum startet arbeidet med en interkommunal kulturminneplan. Arbeidet er berammet til å ta 2 - 2,5 år. Arbeidet vil gå over til å bli en stilling som Regionhistoriker. I 2017 er det allerede avsatt 100 000 kroner til formålet. I sak 28/17 behandlet kommunestyret saken om avtale mellom partene. Budsjettet styrkes med 100 000 kroner for å oppfylle Skaun sine forpliktelser ihht avtalen.

I 2018 er det Skaun kommune som står for tur til å arrangere treff sammen med våre nordiske vennskapskommuner, Langeland, Tingsryd og Keuruu. Det settes av 150 000 kroner til gjennomføringen. I samarbeid mellom skole og bibliotek bevilges det kr 50 000 til nordisk forfatterturne. Bevilgningen finansieres ved bruk av driftsfondet.

Det bevilges kr 100 000 til Skaun barne- og ungdomskorps. Det bevilges kr 100 000 til idrettslagene i Skaun. Bevilgningene finansieres ved en tilsvarende reduksjon av foreslåtte midler til diverse planarbeider innenfor budsjettområdet Plan, ekskl. gebyr.

Kommunestyret ønsker en utredning om en eventuell ansettelse av barne- og ungdomskontakt.

Budsjettområde kultur, fritid og frivillighet utgjør knappe 3 % av netto budsjett i 2017. Ut fra dette er det beregnet at områdets andel av omstillingsprosjektet utgjør rundt 433 000 kroner.

I kommunestyremøtet den 26. oktober var representanter fra Orkdal kommune tilstede og presenterte prosjektet Orkland folkebad. Kostnaden for folkebadet er stipulert til 180 mill. kr. Forutsetningen for en interkommunal avtale er at hver deltakende kommune skyter inn minimum 5 % av godkjent kostnad. For Skaun kommune vil dette bety et tilskudd på 9,0 mill. kr. I tillegg forutsetter det at en går inn på avtale om driftstilskudd i 20 år. Kommunen må også betale for faktisk bruk direkte til folkebadet. Orkdal kommune har stipulert dette, for sin del, til 2,5 mill. kr inkludert skolesvømming per år. Det er ennå ikke rettet en formell henvendelse til Skaun kommune om deltakelse i prosjektet. Kommunestyret ber rådmannen om å utrede behovet for å kjøpe seg inn i svømmehallen på Orkanger. Rådmannen bes lage en sak hvor man belyser fordeler og ulemper ved å gå inn med kapital i Orkla Folkebad. Videre må behovet til kommunen beskrives. Samtidig må man synliggjøre hvilke kostnader man i dag har som blir redusert.

En rekke andre tiltak og satsingsområder hjemlet i sektorplanen for kultur er det ikke funnet rom for i forslaget til budsjett og økonomiplan. Dette gjelder blant annet den kulturelle barnehagesekken i Skaun, økt lønnsramme til kulturskolen og økt lønnsramme til Klubb1.

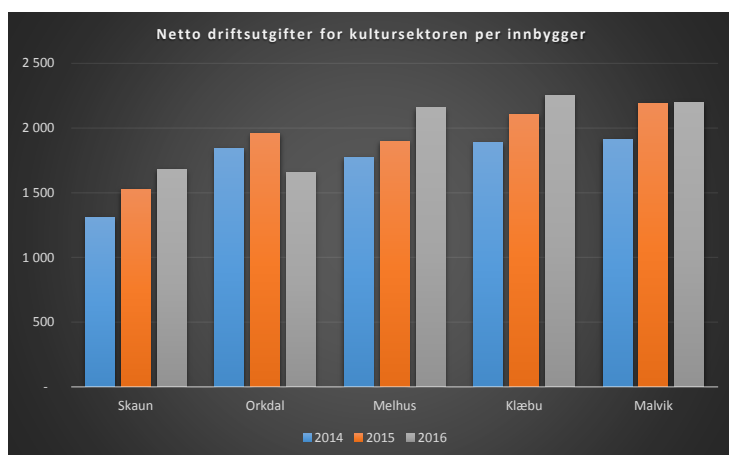
Kort beskrivelse av området

Budsjettområdet er sammenfallende med enhet for kultur, fritid og frivillighet. Området omfatter mange ulike tjenester innenfor kultursektoren som bibliotek, frivilligsentralen, ungdomsklubb, kulturskole, idrett og friluftsliv. I tillegg forvalter enheten mange tilskuddsordninger rettet mot frivillige lag og organisasjoner. Tabellen under viser antall årsverk for enheten fordelt på funksjoner:

Biblioteket	2,5 årsverk
Fritidsassistenter	0,25 årsverk
Klubb1	0,45 årsverk
Frivilligsentralen	1 årsverk
Kulturadministrasjonen	2,25 årsverk
Kulturskolen	5,75 årsverk, inkl. salg av tjenester til fritidskulturlivet
MOT	0,3 årsverk

Sektorplan kultur for perioden 2018-2021 er under arbeid, og vil bli behandlet politisk i løpet av våren 2018.

Nøkkeltall og indikatorer

Grafen under viser at Skaun kommune bruker færrest kroner per innbygger til kulturformål av de utvalgte sammenligningskommunene.

I 2016 stod 58 barn (telletidspunkt: 1.10.16) på venteliste til kulturskolen. Dette utgjør en andel på nesten 5 % av barn i grunnskolealder. Av sammenligningskommunene er det bare Malvik som har like stor andel av barn som står på venteliste. Antall barn på venteliste er relativt stabilt. Per 1.10.2017 var antallet 61 barn. Rådmannen bes legge fram en egen sak som belyser behovet i kulturskolen.

4.5 Helse og mestring

Dette kapitlet omfatter tre av kommunens budsjettområder; Institusjonsbaserte tjenester, hjemmebaserte tjenester og Barn, familie og sosial (inkl. NAV).

Helse- og omsorgstjenestene i Skaun kommune arbeider aktivt for at den enkelte innbygger skal være i stand til å mestre sin egen hverdag mest mulig selvstendig, og har valgt å kalle sektoren helse og mestring. Det har vært gjennomført en dreining fra institusjon til hjemmetjenestene og forebyggende helsearbeid som har vært i tråd med tiltakene fra helse- og mestringsplan i perioden 2014-2017. Erfaringen er at dette har vært vellykket og man har heller ingen på venteliste til langtidsplasser, men det har vært et krevende omstillingsarbeid.

Tiltakene som skulle styrke hjemmetjenesten er gjennomført, mens man ikke har fått til den ønskete satsningen på forebyggende arbeid som inkluderte en 60% stilling til ergoterapeut, her ble det en styrking som tilsvarte økt stilling med 30%. Heller ikke økningen som innebar å øke med 50% stilling til fysioterapeut og 50% ergoterapeut til hverdagsrehabilitering er gjennomført tidligere, og man ønsker å prioritere dette i budsjettet for 2018.

Hverdagsrehabilitering og innføring av velferdsteknologi er viktige tiltak for å kunne gi den enkelte trygghet til å bo hjemme lengst mulig. Skaun kommune har sammen med Midtre Gauldal kommune og Melhus kommune fått ekstern finansiering til felles prosjektleder og opptak i Nasjonalt program for velferdsteknologi. Det vil gi oss muligheter til å fase inn gode velferdsteknologiske løsninger som blir en integrert del av den enkelte kommune sitt tjenestetilbud, og som vil bidra til at flere kan bo hjemme lengre.

Arbeidet med ny helse- og mestringsplan er i gang, og man tar sikte på å få politisk behandling av planen til våren 2018, og tiltak vil bli tatt inn i budsjettet for 2019 og i økonomiplan for 2020-2203. Flere av tiltakene som er ønsket av enhetslederne for 2018 vil bli vurdert i det videre planarbeidet, og målet er å få revidert omsorgstrappen slik at man ivaretar innbyggernes behov for gode og trygge tjenester innenfor helse og mestring samtidig som tjenestene er kvalitativt gode.

En av de store utfordringene er fremtidig økning av antall demente, og i dag har kommunen ikke noe heldøgnsstilbud utenom institusjon. Agenda Kaupang har en prognose som viser at antall personer med demens vil dobles fra 100 i 2017 til 200 i 2040, og man ser også en relativt stor økning av demens blant yngre. For å imøtekomme økningen som skjer i demensforekomst så er det viktig å se både på hvordan man organiserer tjenestene rundt den enkelte, men også hva som kan tilrettelegges i nærmiljøet og hvordan man kan øke den generelle kunnskap om demens blant oss alle. Å tilrettelegge for et demensvennlig samfunn er nødvendig for de som har demens, men vil også være nyttig for alle. I dette arbeidet vil demensteam være et viktig virkemiddel, og dette teamets sammensetning og kapasitet må utvikles.

Agenda Kaupang er engasjert for å utrede behovet for fremtidige boliger og boformer, og det er planlagt sluttleveranse i desember. Denne utredningen vil gi oss et godt kunnskapsgrunnlag for den videre planleggingen av boliger og boformer innenfor ansvarsområdet til helse og mestring.

Ulike kartlegginger viser at helsetilstanden for kommunens innbyggere i all hovedsak er likt med landsgjennomsnittet. De største helseutfordringene er et resultat av levevaner og livsstil, og er blant annet knyttet til fysisk inaktivitet, usunne matvaner, røyking og misbruk av rusmidler. I tillegg så vet vi at noen av ungdommene i kommunen oppgir å ha tilpasningsproblemer og føler seg ensomme. Utfordringen er å kunne sette inn riktige tiltak som vil forebygge fremtidig dårlig psykisk helse, denne innsatsen må skje på arenaer som barnehager og skole, og i et bredt tverrfaglig samarbeid.

I fra 1.1.2018 har vi en ny interkommunal barnevernstjeneste med Melhus kommune, og i budsjettsammenheng er erfaringstall fra interkommunal barnevernstjeneste med Orkdal kommune lagt til grunn.

Innenfor SiO samarbeidet så er det forutsatt at driften videreføres som i år, og at det ikke blir gjennomført organisasjonsendringer knyttet til nytt felles akuttfunksjon i samarbeid med St Olavs hospital Orkdal. Felles kreftprosjekt avsluttes etter planen 15.september, og kreftforeningen vil refundere 20% av lønnskostnadene, og hvordan Skaun kommune skal videreføre erfaringene knyttet til oppfølging og koordinering av pasienter med kreft og andre alvorlige sykdommer blir behandlet i plan for helse- og mestring. For 2018 er det også en ekstra årskostnad på 1,4 mill kroner knyttet til innføring av bakvakt.

Institusjonsbaserte tjenester

Budsjett og økonomiplan 2018-2021

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsutgifter	51 843	49 774	49 962	48 896	48 760	48 813
Driftsinntekter	-12 645	-7 827	-8 577	-8 577	-8 577	-8 577
Netto driftsutgift	39 198	41 946	41 385	40 319	40 183	40 236
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Andel omstillingstiltak 2019-2021			0	-1 404	-1 404	-1 404
Helsetiltak - budsjettent sentraladm.						
Dialogkonferanse Agenda kaupang			100	0	0	0
Interkommunalt velferdsteknologiprojekt			500	0	0	0
Lederutvikling helse /e-læring			70	0	0	0
SUM TILTAK			670	-1 404	-1 404	-1 404
Alle tall i 1000 kroner						

Interkommunalt velferdsteknologi prosjekt. Vi har fått finansiering av felles prosjektleder i 100% stilling som tiltrår 1.1.2017 og det planlegges ansatt en felles prosjektmedarbeider i 50% stilling for farmasøyt i 2018. Innenfor den tildelte rammen så vi det også foregå kompetanseutvikling. Utover dette vil det være aktuelt å gå til innkjøp av utstyr og drifte en pilotutprøving av teknologi, til dette er det nødvendig med kr 500.000,-.

For oppfølging av utredningen Fremtidige boliger og boformer fra Agenda Kaupang så er det ønskelig å arrangere en dialogkonferanse for å drøfte fremtidig boligstrategi innen helse og mestring, og hvor målet er å legge til rette boliger som fremmer egenaktivitet og ansvar for egen helse. For å gjennomføre dialogkonferanse og implementere utredningen vil dette kunne gjøres innenfor en ramme på kr 100 000,-.

For å få satt økt fokus på folkehelsearbeidet i Skaun kommune ønsker man å arrangere en felles tverrfaglig fagdag med innleid foredragsholder. Samtidig vil man i arbeidet med ny helse- og mestringsplan se på aktiviteter og tiltak for et godt folkehelsearbeid.

Gjennom å bruke digitale verktøy til kompetanseutvikling innen opplæring i legemidler og til lederutvikling innen Rossvollheimen og Hjemmetjenesten så er dette en effektiv og fleksibel måte å gjennomføre kompetansetiltak på. Kostandene for innkjøp av nødvendige lisenser vil utgjøre kr 70.000,-

Rossvollheimen er kommunens eneste helse- og omsorgsinstitusjon, og har disponert plassene i henhold til gjeldende Helse- og mestringsplan. En konsekvens av at flere bor lengre hjemme er at de som får innvilget langtidsopphold har et mer komplekst sykdomsbilde enn tidligere, og en kortere levetid på institusjonen.

I enkelte perioder så ser man behov for å kunne iverksette særskilte tiltak knyttet til enkeltbrukere, som oftest så vil dette være at man vurderer det som nødvendig å iverksette 1 til 1 bemanning i hele eller deler av døgnet. Dette er tiltak som er vanskelig både å planlegge og budsjettere, og dette vil bli behandlet hvis det blir aktuelt i forbindelse med ØR1 og ØR2.

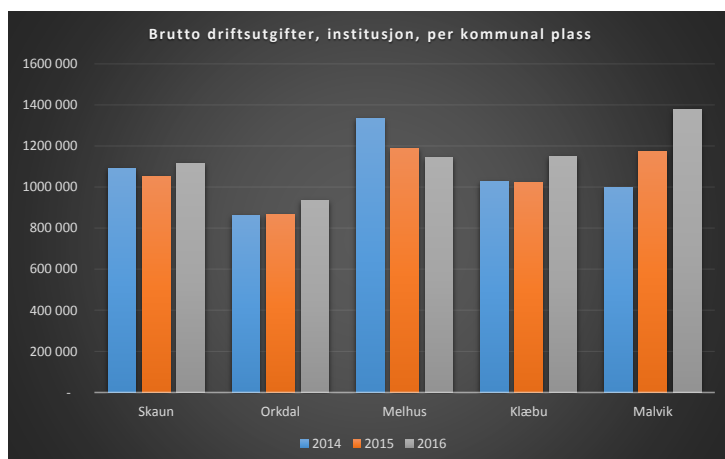
Budsjettområde institusjonsbaserte tjenester utgjør i overkant av 9 % av netto budsjett i 2017. Ut fra dette er det beregnet at områdets andel av omstillingsprosjektet utgjør rundt 1,4 mill. kr.

Ikke prioriterte tiltak

For å styrke ledelse ved enheten har det vært gjennomført lederopplæring for både enhetsleder og fagledere, dette har bidratt til økt lederkompetanse ved institusjonen. I dag har fagledere/avdelingsledere delt stilling 50-50 mellom ledelse og fagutøvelse, og det er ønskelig å ha ledere som ikke har delte stillinger. Dette vil medføre en årlig kostnad på kr 1.200.000,- og rådmannen ønsker at dette sees på i ny helse- og mestringsplan.

Sammen med Melhus kommune og Midtre Gauldal kommune vurderer Skaun kommune å gjøre en felles anskaffelse av nytt digitalt pasientvarslingsanlegg og innføring av velferdsteknologi. Vi er i en startfase på dette, men har vært i dialog med Husbanken og de vil kunne dekke inntil 55% av anleggskostnadene gjennom investeringstilskudd. Målet er å få utarbeidet en kravspesifikasjon og gjennomføre anbudskonkurranse i 2018 og at dette kommer som et budsjett tiltak i 2019.

Nøkkeltall og indikatorer

Grafen viser brutto driftsutgifter per kommunal plass i institusjon. For Skaun har det vært relativt stabilt nivå alle tre årene. Sammenlignet med Orkdal kommune har vi høye kostnader, men er ikke blant de dyreste kommunene.

Hjemmetjenesten

Budsjett og økonomiplan 2018-2021

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsutgifter	51 364	56 260	58 769	58 291	58 125	58 187
Driftsinntekter	-10 604	-5 898	-6 819	-6 819	-6 819	-6 819
Netto driftsutgift	40 760	50 362	51 951	51 473	51 307	51 369
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Brukerstyrt personlig assistanse			800	1 600	1 600	1 600
Solbakken helse- og mestringsbolig - turnus			1 200	1 200	1 200	1 200
Andel omstillingstiltak 2019-2021			0	-1 686	-1 686	-1 686
SUM TILTAK			2 000	1 114	1 114	1 114
Alle tall i 1000 kroner						

Hjemmetjenesten består av to avdelinger; hjemmesykepleie, og tjenester til funksjonshemmede.

I tråd med føringene i helse- og mestringsplanen går en større andel av totalbudsjettet til pleie- og omsorgstjenester til hjemmeboende. Det er verdt å merke seg at andelen over 80 år som mottar tjenester er høy, men samtidig er så forbruker yngre brukere nær halvparten av budsjettet innenfor pleie og omsorg.

Innføringen av brukerstyrt personlig assistent (BPA) innebærer at brukere med rett til BPA fritt kan velge blant de 12 leverandørene som Skaun kommune har inngått tjenstekonsesjon med. For å ha rett på BPA må det være behov for minst 32 timer med bistand pr uke, og da har kommunen plikt etter helse og omsorgsloven å tilby BPA. Her vil antallet brukere og timebehovet pr uke avgjøre den årlige kostnaden.

I 2017 får også enheten ansvaret for Solbakken mestringsboliger, som er et nybygg for 8 faste beboere og med to avlastningsenheter. Dette vil delvis driftes av eksisterende bemanning, men det er nødvendig å styrke bemanningen med 2,2 stilling for å ha en forsvarlig turnus.

Budsjettområde hjemmebaserte tjenester utgjør i overkant av 11 % av netto budsjett i 2017. Ut fra dette er det beregnet at områdets andel av omstillingsprosjektet utgjør rundt 1,7 mill. kr.

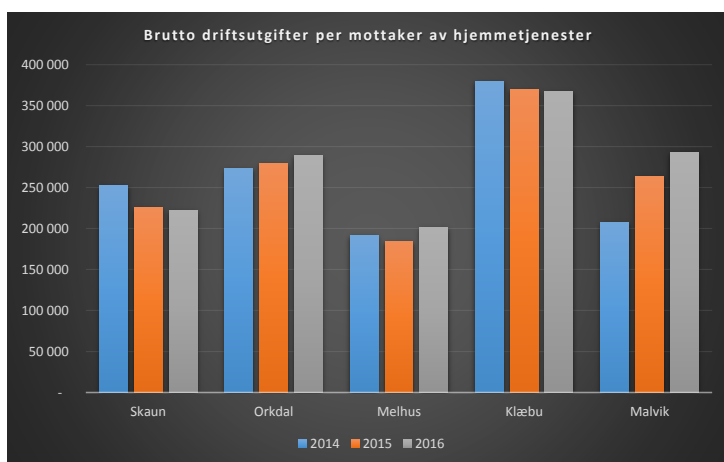
Ikke prioriterte tiltak

I 2017 ble det opprettet forvaltningskontor for enhetene Rossvollheimen, Barn familie og helse samt Hjemmetjenesten. Bemanningen her er 1,8 stilling hvor 80% stilling er overført fra Hjemmetjenesten, mens det ble tilført en 100% stilling i budsjettet for 2017. Pr i dag har de overtatt all saksbehandling for Hjemmetjenesten og Rossvollheimen, men ser at de ikke har kapasitet til å overta flere oppgaver uten å få tilført ressurs. Rådmannen ønsker at sektoren ser på hva som kan samles av andre oppgaver som f.eks boligtildeling og at dette behandles i ny helse- og mestringsplan, og at eventuelle tiltak kommer i budsjett og økonomiplan for 2019-2022.

Rossvolltunet omsorgshybler omfatter i dag 9 omsorgshybler, og det har vært lite utskiftninger det siste året. Kommunen har i dag ikke noe heldøgnsstilbud til beboere utenfor institusjon, og Rossvolltunet vil kunne driftes som et tilbud til demente inntil vi får etablert noe annet. Pr i dag er bemanningen to på dag og en på kveld, samtidig som man har gjort endringer for å flytte ressurser fra dag til kveld, men disse må i perioder også i perioder ta oppdrag utenfor Rossvolltunet. For å kunne ha en fast bemanning inne alle kvelder må det tilføres en 100% stilling.

Vennatunet har ikke fast nattevakt i dag, men hvor det er ambulerende nattevakt samt at noen beboere har vedtak på nattlig tilsyn. Ved siste branntilsyn, og i rapport fra Reinertsen, er det gitt pålegg om nattevakt fordi det er usikkert om alle beboere vil kunne evakuere seg selv i en nødsituasjon. Rådmannen er usikker hvorvidt det er mulig å ha andre løsninger som f.eks bruk av teknologi enn stedlig nattevakt, og ønsker å vurdere dette før man etablerer fast nattevakt.

Nøkkeltall og indikatorer

Grafen viser brutto driftsutgifter per mottaker av hjemmetjenester. Som grafen viser er vi relativt «billige» sammenlignet med de andre kommunene i utvalget, med unntak av Melhus som ligger langt under oss.

Barn, familie og sosial

Budsjett og økonomiplan 2018-2021

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsutgifter	53 603	58 650	60 859	59 698	59 513	59 582
Driftsinntekter	-16 374	-3 803	-813	-813	-813	-813
Netto driftsutgift	37 230	54 846	60 046	58 885	58 700	58 769
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Ny stilling ergoterapeut 80 % (netto)			200	300	300	300
Ny stilling fysioterapeut 50 % (netto)			100	100	100	100
Psykologstilling (netto)			450	450	450	450
PPT-rådgiver 50 %			150	300	300	300
Andel omstillingstiltak 2019-2021			0	-1 864	-1 864	-1 864
SUM TILTAK			900	-714	-714	-714
Alle tall i 1000 kroner						

Enheten består av PPT, flyktningetjenesten, helsestasjon, psykisk helse, fysio- og ergoterapi, kommunal legetjeneste, interkommunalt barnevern og i tillegg var voksenopplæringen lagt til enheten frem til og september i år.

Flere av tjenesteområdene merker økt etterspørsel som kan knyttes til generell vekst og at kommunen har en ung befolkning. Når man sammenligner bemanningen med nabokommuner så har Skaun kommune lavere bemanning.

Tiltakene som skulle styrke hjemmetjenesten er gjennomført i tråd med helse- og mestringsplan, mens man ikke har fått til den ønskete satsningen på forebyggende arbeid som inkluderte en 60% stilling til ergoterapeut, her ble det en styrking som tilsvarte økt stilling med 30%. Heller ikke økningen som innebar å øke med 50% stilling til fysioterapeut og 50% ergoterapeut til hverdagsrehabilitering er gjennomført tidligere, og man ønsker å prioritere dette i budsjettet for 2018 slik at flere kan bo hjemme lengst mulig. For disse stillingene mottar kommunen også statlig tilskudd.

PPT har i dag 3,2 årsverk, og det er saksbehandlingstid på 6 – 9 måneder. Dette vurderes ikke å være tilfredsstillende og rådmannen prioriterer å øke med en 50% stilling for å redusere saksbehandlingstiden. Samtidig er det viktig at tjenesten også har en bred gjennomgang av oppgavehåndteringen for å se etter effektiviseringspotensialet.

Når det gjelder kommunal psykolog så er det ansatt i 100% stilling, og fylkesmannen har gitt et tilskudd på kr 300.000,- som man forventer å få i 2018. I Opptappingsplanen for psykisk helse og rus er det gitt ressurser i den statlige rammen for bla å bidra til å innfri kravet om kommunal psykolog i fra 2020.

Budsjettområde barn, familie og sosial utgjør i overkant av 12 % av netto budsjett i 2017. Ut fra dette er det beregnet at områdets andel av omstillingsprosjektet utgjør rundt 1,9 mill. kr.

Ikke prioriterte tiltak

Ved å øke ressursen på jordmor med 30% vil vi kunne tilbudt flere fødselsforberedende kurs enn i dag hvor det er kurs en til to ganger i året, samt at man kunne økt kapasiteten på tidlige hjemmebesøk.

Det er i dag 50% stilling knyttet til merkantil personal på helsestasjonen, og dette oppleves som begrensende i forhold til kapasiteten. I dag har ledende helsesøster ca 30% stilling knyttet til å utøve lederskap ved helsestasjon, det er ønskelig å øke denne andelen for å styrke ledelse av tjenesten.

Prosjektet Friskliv og mestring har mottatt ekstern støtte på kr 210.000,- og man ønsker å videreføre dette arbeidet med en 40% stilling og organisere en Frisklivssentral. Målet er å fremme helse og forebygge sykdom gjennom å gi tidlig hjelp til å endre levevaner og mestre helseutfordringer

Det er ventetid på behandling ved Børha fysikalske institutt, og det er et ønske fra instituttet om å øke bemanningen med en 60% hjemmel for å øke kapasiteten. Rådmannen har valgt å prioritere innsats knyttet til hverdagsrehabilitering fremfor å øke generell behandlingsskapasitet i denne omgang.

I dag får alle innbyggere i Skaun som ønsker det fastlege, men antallet ledige på listene krymper sakte og det kan se ut som om det begynner å nærme seg et skjæringspunkt for når man må opprette ny fastlege hjemmel. Fastlegene i Skaun har vært stabile, og for første gang på lenge er det nå rekruttert en ny fastlege på grunn av oppnådd pensjonsalder, og det er trolig at det vil bli en lege til som går av med pensjon i løpet av 2018. I tillegg er det ønskelig med noe mere legetimer til bla miljørettet helsevern og helsestasjon.

Når det gjelder alle disse tiltakene så ønsker rådmannen at de blir behandlet i plan for helse og mestring og at man utarbeider effektmål for de tiltakene som blir fremmet i planen.

Nøkkeltall og indikatorer

Tabellen under viser antall årsverk innen ulike yrkestyper i et utvalg kommuner. For å kunne sammenligne er alle årsverk omregnet til årsverk per 10 000 innbygger. Tallene er hentet fra Kostra 2016.

	Skaun	Orkdal	Melhus	Klæbu	Malvik
Legeårsverk per 10000 innb.	6,8	10,9	10,5	10,5	10,9
Fysioterapiårsverk per 10000 innb.	6,8	9,4	6,7	6,3	7,9
Helsesøsterårsverk per 10000 innb. 0-5 år	76,3	94,5	91,0	79,6	73,6
Jordmødreårsverk per 10000 fødte	57,4	105,0	102,6	64,5	59,5
Ergoterapiårsverk per 10000 innb.	2,5	6,4	4,8	4,8	6,5
Årsverk til rehabilitering per 10000 innb.	7,8	13,3	13,6	9,4	11,4
Årsverk psykiatriske sykepleiere per 10000 innb.	1,0	1,7	5,5	1,7	0,9

NAV Skaun

NAV Skaun er en egen organisatorisk enhet, men budsjettmessig ligger enheten under budsjettområdet Barn, familie og sosial. Samtidig er det en partnerskapsavtale med NAV Sør-Trøndelag om drift av kontoret.

Det har tidligere vært lav aktivitet på tiltaket Kvalifiseringsprogrammet (KVP), men det har vært sterkere fokus på å bruke dette tiltaket og man håper å opprettholde aktiviteten for å unngå at innbyggere har sosial stønad som livsopphold.

Når det gjelder sosial stønad så har NAV Skaun overtatt ansvaret fra Flyktningetjenesten for å vurdere alle søknader om økonomisk støtte innenfor bosetting og integrering. Samtidig kan det virke som flere har kortere perioder hvor man er avhengig av sosial stønad for å få hverdagen til å gå rundt. Rådmannen ønsker at man avdekker hvem dette er og hvilke tiltak man kan iverksette for å hindre denne utviklingen, og at dette blir ivarettatt i ny helse- og mestringsplan og at det utarbeides effektmål for tiltak som fremmes i planen.

4.6 Plan, ekskl. gebyr

Budsjett og økonomiplan 2018-2021

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsutgifter	10 412	16 330	20 014	14 916	14 743	14 759
Driftsinntekter	-1 446	-3 376	-3 376	-3 376	-3 376	-3 376
Netto driftsutgift	8 966	12 954	16 638	11 540	11 367	11 383
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Plan for gang-/sykkelveger			100	0	0	0
Ny brannordning Orkdal - netto økn.			2 130	2 130	2 130	2 130
Kvikkleireutredning Hammerdalen			1 500	0	0	0
Prosjektering utvidelse Buvik kirkegård			500	0	0	0
Leie brakker brannstasjon			1 200	130	0	0
Områdeplan Venn			600	0	0	0
Områdeplan Buvika			200	0	0	0
Revisjon arealplan			200	0	0	0
Spredt avløp			300	0	0	0
Reservevann			300	0	0	0
Andel omstillingsprosjekt			0	-433	-433	-433
SUM TILTAK			7 030	1 827	1 697	1 697
Alle tall i 1000 kroner						

I tråd med kommunestyrets vedtak i sak 36/17, revisjon av trafikksikkerhetsplanen, er det satt av 100 000 kroner til å utarbeide plan for utbygging av gang- og sykkelvegnett i Skaun.

I tråd med kommunestyrets vedtak i sak 55/17, ny brannordning for Skaun kommune, er det lagt inn merkostnaden med ny brannordning sammenlignet med det som er budsjettert på området i 2017. Merkostnaden er beregnet med utgangspunkt i det tilbudet som foreligger fra Orkdal kommune. Det forutsettes at ny ordning trer i kraft fra 1.1.2018.

I tråd med vedtaket i K-sak 69/17 om leie av brakker til brannstasjon bevilges det henholdsvis 1 200 000 kroner i 2018, og 130 000 kroner i 2019. Bevilgningen dekkes av driftsfondet.

Det er lagt inn midler til å gjennomføre flere planarbeider i 2018; områdeplan Venn, områdeplan Buvika, en mindre revisjon av arealplanen (fjerning av rekkefølgekrav på Viggja). Foreslått bevilgning til utarbeidelse av ny miljø- og klimaplan, ROS-analyse og beredskapsplan for kommunen strykes, og omdisponeres til finansiering av økt tilskudd til fellesrådet, samt tiltak innenfor kultur.

I forbindelse med behov for utvidelse av Buvik kirkegård, settes det av midler til prosjektering.

Det er gjort en geoteknisk vurdering av forholdene i Hammerdalen. En rapport som beskriver kvikkleireforholdene i området er laget. For å kartlegge behov for konkrete tiltak, kostnader og

framdrift settes det av midler til å leie inn ekstern kompetanse til dette. Kostnaden er usikker, og det må samtidig undersøkes om det finnes eksterne finansieringskilder til dette formålet (NVE, Fylkesmannens skjønnsmidler etc.).

Som en del av Hovedplan for vann, avløp og vannmiljø, vedtatt i kommunestyret i Skaun som sak 3/17 den 02.02.2017, ble det utført en tiltaksanalyse for å finne ut hvordan det står til med vannmiljøet i Skaun kommune. Resultatet ble at 16 av de 20 vannforekomstene som ble undersøkt i 2014/2015 har risiko for å ikke oppnå miljømålene innen 2021. Vannforskriften stiller krav om gjennomføring av avbøtende tiltak innen 2021 for disse vannforekomstene.

Skaun kommune har per dags dato fire kommunale avløpsrenseanlegg. Eggkleiva rensesanlegg er vedtatt nedlagt og det skal bygges overføringsledning til Børja RA. I tillegg er det satt i gang prosjekt for å bygge avløpsrenseanlegg i Viggja, dette er forventet ferdigstilt i 2019. I Hovedplanen er det identifisert områder hvor det er hensiktsmessig å utvide kommunalt avløp. I de resterende områdene vil det være spredt avløp som er mulig renseløsning.

Ifølge vannforskriften skal alle vannforekomster minimum ha tilstanden god innen 2021. Alle nye utslippstillatelser for spredt avløp er per definisjon en tillatelse til å forurense. Kommunen ønsker derfor at arbeidet med tiltaksanalysen, samt de videre vannprøvene som er tatt i 2017, videreføres i et prosjekt for å systematisere resultatene. Resultatet skal være et kart som viser totaltilførselen fra spredt avløp til de enkelte vannforekomstene, samt en vurdering på om det er mulig å tilføre ytterligere forurensning uten at eksisterende avløpsanlegg har blitt oppgradert. Kostnaden ved dette tiltaket er beregnet til 300 000 kroner.

Skaun kommune har per dags dato verken reservevann eller krisevann. Vi ser at det er et økende fokus fra blant annet Mattilsynet på at alle kommuner skal ha mulighet til å forsyne sine drikkevannsabonnenter via alternativ løsning, og Skaun kommune må begynne å vurdere hvilke alternativer vi har. Det settes av midler til å gjennomgå klausulering av Malmstjøen, samt vurdere tilstanden/alternativene til krisevann/reservevann.

Kommunestyret ga rådmannen mandat (K-sak 52/17) til å fortsette arbeidet med å etablere et infrastrukturfond for å finansiere tiltak knyttet til områdeplan Børja. Det er i budsjettet for 2018 og økonomiplanen for årene framover, ikke lagt inn eventuelle økonomiske konsekvenser knyttet til dette. Rådmannen vil komme nærmere tilbake til dette i tilknytning til videre behandling av saken.

Budsjettområde plan utgjør i overkant av 3 % av netto budsjett i 2017. Ut fra dette er det beregnet at områdets andel av omstillingsprosjektet utgjør rundt 0,4 mill. kr.

Det er fra enheten fremmet ønske om utvidelse av stillingen til veg- og trafikksikkerhet. I dag er det en stilling på 50 % som dekker området. Dette er ikke tilstrekkelig til å løse alle oppgavene innenfor fagområdet. Det er også fremmet et behov for en ny stilling innen GIS, kart og

oppmåling. Kostnaden knyttet til disse to stillingene er beregnet til om lag 900 000 kroner. Det er ikke funnet rom for dette i det framlagte budsjettforslaget.

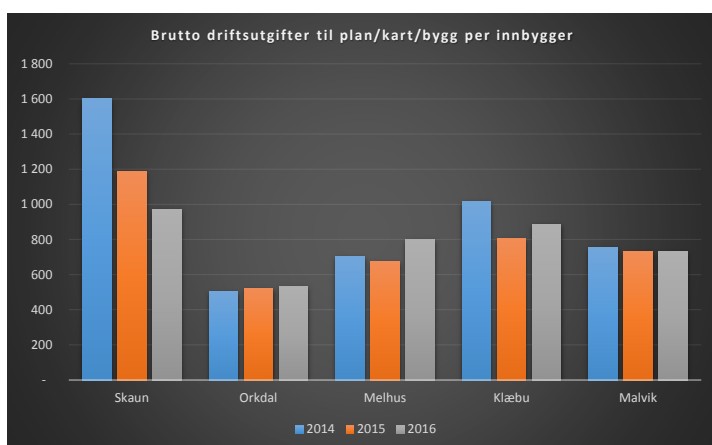
Kort beskrivelse av området

Budsjettområdet omfatter teknisk kontor, med unntak av de deler av kontoret som arbeider innenfor selvkostområdene.

Teknisk kontor består av ikke-gebyrfinansierte tjenester som arealplanlegging, veg/trafikksikkerhet, adressering, utbyggingsavtaler, eiendomsutvikling, branntilsyn, landbruk, skogbruk, viltforvaltning, bostøtte, startlån, utleie av trygde- og utleieboliger, oppgradering og vedlikehold av kart, og gjennomføring av kommunens bygge- og anleggsprosjekter.

Nøkkeltall og indikatorer

Grafen under viser samla brutto driftsutgifter til de tre områdene plansaker, kart og oppmåling, og byggesak.

Endringen fra 2014 til 2016 viser blant annet den kapasitetsendring som har skjedd i perioden. Sammenlignet med de andre kommunene ligger bruker vi fremdeles mer penger på områdene.

Tabellen under viser status og utvikling for to utvalgte nøkkeltall innenfor området veg. I tallene for 2016 inngår blant annet kostnader til reasfaltering som ble gjennomført.

	2014	2015	2016
Brutto driftsutgifter per km kommunal veg	155 234	161 085	220 915
Andel kommunale veger uten fast dekke	63,8	63,8	61,7

4.7 Plan, gebyrbelagte tjenester

Budsjett og økonomiplan 2018-2021

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsutgifter	18 739	19 984	21 518	21 457	21 449	21 452
Driftsinntekter	-26 222	-27 443	-29 477	-29 477	-29 477	-29 477
Netto driftsutgift	-7 483	-7 459	-7 960	-8 021	-8 029	-8 026
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Andel omstillingstiltak 2019-2021			0	-81	-81	-81
SUM TILTAK			0	-81	-81	-81
Alle tall i 1000 kroner						

Kort beskrivelse av området

Budsjettområdet omfatter gebyrbelagte tjenester innenfor både teknisk kontor (plan/byggesak, kart/oppmåling, feiing) og driftskontoret (uteseksjonen – vann og avløp).

Øvre ramme for inntektene til området er selvkost. Selvkost beregnes etter egne retningslinjer fastsatt av departementet. Eventuelle overskudd ett år blir avsatt på fond til dekning av senere underskudd (eventuelt brukes til å holde avgiftsnivået nede).

Vann- og avløpssektoren, og feiing, er i sin helhet finansiert av brukerbetalinger (kommunale avgifter). Her er dekningsgraden 100 %, dvs full selvkost.

Innenfor de andre områdene (byggesak, kart og oppmåling, plan) er det med dagens priser og aktivitet i markedet ikke mulig å få full dekning av kostnadene. For å oppnå full kostnadsdekning innenfor disse områdene må gebyrene mer enn fordobles, samtidig som dette ikke medfører redusert aktivitet. Rådmannen anser dette som urealistisk.

Budsjettet for 2018, med forventede inntekter innenfor de tre områdene, gir en selvkostdekningsgrad som er så lav som 26 % (plansaker), 58 % (byggesak) og 87 % (kart og oppmåling). Gitt dette, så subsidierer kommunen disse områdene med rundt 3,2 mill. kr i 2018.

I forbindelse med behandlingen av sak 56/17 Forvaltningsrevisjon dispensasjonspraksis, vedtok kommunestyret blant annet: «Kommunestyret ber rådmannen om å vurdere ressursbehovet for å sikre tilstrekkelig kapasitet for saksbehandling og ulovlighetsoppfølging ved neste budsjettbehandling». Dette er allerede ivarettatt, da området ble styrket med ett årsverk tidligere i høst. Kapasiteten anses nå som tilstrekkelig.

4.8 Eiendomsdrift

Budsjett og økonomiplan 2018-2021

	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Driftsutgifter	52 001	52 414	47 080	45 720	45 585	45 370
Driftsinntekter	-16 510	-13 096	-14 118	-14 118	-14 118	-14 118
Netto driftsutgift	35 491	39 318	32 963	31 603	31 468	31 253
Tiltak innarbeidet i budsjettet						
Fellesrådet kontor 10%			50	50	50	50
Fellesrådet diakonstilling			300	300	300	300
Fellesrådet vedlikeholdsplan			207	266	266	0
Utskifting armaturer i rådhuset til Led-lys			236	-150	-150	-150
Avtale Tangentunet - salg av vaktm.tjenester			-150	-150	-150	-150
Andel omstillingsprosjekt			0	-1 363	-1 363	-1 363
SUM TILTAK			643	-1 047	-1 047	-1 313
Alle tall i 1000 kroner						

Kostnader til drift av de nye helse- og mestringsboligene er lagt inn i budsjettet til enheten. Anslaget er usikkert, men det er lagt inn totalt 497 000 kroner til dekning av lønn til renhold, strøm, kommunale avgifter, samt andre driftskostnader. Beregnet husleieinntekt er i underkant av 800 000 kroner (8300 kroner per måned).

Tilskudd til fellesrådet er rent budsjett-teknisk lagt inn under dette området (se kapittel 4.9 for detaljer om fellesrådets budsjett).

Skaunhallen SA hadde i sin tid en egen avtale om salg av vaktmestertjenester til Tangentunet BL. Etter at kommunen tok over drifta av hallen, har Skaun kommune tatt over denne avtalen. Omfanget av avtalen gir en årlig inntekt på 150 000 kroner.

Det har i høst vært gjennomført en undersøkelse av lysforholdene på rådhuset. Den konkluderer med at det vil være lønnsomt å bytte ut dagens lysarmatur med LED-lys. Dette innebærer en kostnad på i overkant av 300 000 kroner, som vil være inntjent i form av lavere strømutgifter i løpet av 2-3 år.

Budsjettområde eiendomsdrift utgjør i overkant av 9 % av netto budsjett i 2017. Ut fra dette er det beregnet at området andel av omstillingsprosjektet utgjør rundt 1,4 mill. kr.

Tiltak som det ikke er funnet rom for i budsjettet er blant annet kostnader til utbedring av HMS-tiltak, samt andre kostnader som kan dukke opp etter diverse tilsyn og påbud. Hvis det skulle bli behov for det, vil rådmannen komme tilbake til dette i forbindelse med årets økonomirapporter.

Videre er det fremmet et ønske om midler til å rydde skog og beplantninger langs kommunale veger. Behovet er tilstede, både på grunn av trafikksikkerhet og trær som ved tunge snøfall er til hinder for blant annet snøbrøyting. Kostnad er anslått til 500 000 kroner. Det er i budsjettforslaget ikke lagt inn midler til dette tiltaket.

Kort beskrivelse av området

Budsjettområdet tilsvarer en enhet; driftskontoret. Enheten har ansvar for renhold og vaktmestertjenester knyttet til kommunens eiendomsmasse og uteområder. Vann og avløp er en del av driftskontoret, men ligger budsjettmessig inn under budsjettområde plan, gebyrbelagte tjenester. Enheten har ansvaret for tjenesteytingsavtalen med fellesrådet, som omfatter blant annet vedlikehold av kirkegårdene.

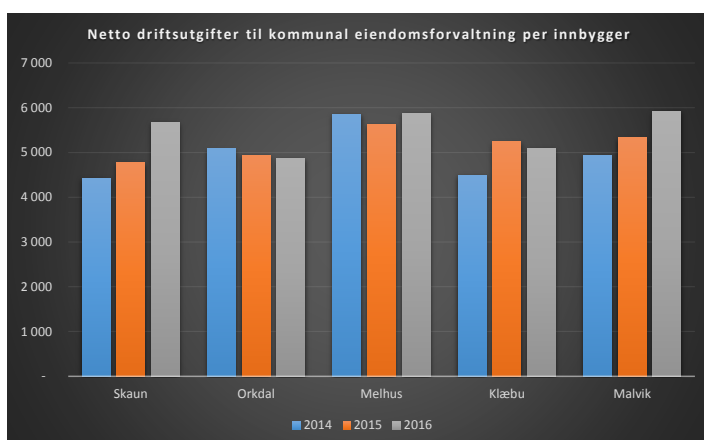
Driftskontoret er inndelt i 3 seksjoner

- Renhold 28 ansatte – 22 årsverk – Renhold kommunale bygg
- Vaktmester 13 ansatte – 12,5 årsverk – Drift og vedlikeh. kom. eiend.
- Uteseksjonen 7 ansatte – 7 årsverk – Drift og vedlikeh. veg, vann og avløp.

I tillegg en stab på 4 personer – enhetsleder, rådgiver med ansvar for kommunale avgifter, ingeniør med ansvar for Uteseksjonen og en fagarbeider (veg, vann og kloakk) som følger opp prosjekt og henvendelser fra brukerne.

Nøkeltall og indikatorer

Grafen under viser hvor mye kommunene (netto driftsutgifter) bruker til blant annet vedlikehold og andre driftskostnader, på kommunale bygg som rådhus, skoler, barnehager, boliger, sykehjem og idrettsbygg.

I og med at avskrivningskostnader ligger inne i beregningsgrunnlaget er det naturlig at vi har hatt en kraftig økning i perioden, med tanke på investeringene som er gjort de seneste årene. Ellers skiller vi oss ikke vesentlig ut sammenlignet med de andre kommunene i utvalget.

4.9 Skaun kirkelig fellesråd.

Kirkelovens § 15 regulerer kommunens økonomiske ansvar overfor fellesrådet.

Følgende utgifter skal kommunen utrede på bakgrunn av budsjettforslaget fra Skaun kirkelige fellesråd:

- a) Utgifter til bygging, drift og vedlikehold av kirker
- b) Utgifter til anlegg og drift av gravplasser
- c) Utgifter til stillinger for kirketjener, klokker og organist/kantor ved hver kirke, og til daglig leder av kirkelige fellesråd
- d) Driftsutgifter for fellesråd og menighetsråd, herunder utgifter til administrasjon og kontorhold
- e) Utgifter til lokaler, utstyr og materiell til konfirmasjonsopplæring
- f) Utgifter til kontorhold for prester

I sitt budsjettforslag søker fellesrådet Skaun kommune om ei bevilgning på 3 586 400 kroner. Søknaden er 1 167 000 kroner høyere enn overføringen til fellesrådet for 2017.

I kommunestyrets budsjett for 2018 er tilskuddet til fellesrådet budsjettert med 2 834 000 kroner. Dette er en prisjustering (+ 2,6 %) av tilskuddet for 2017. I tillegg er tilskuddet økt med 50 000 kroner til dekning av økt stillingsandel på kantor. I tillegg kommer verdien av tjenesteyting som kommunen bidrar med av blant annet vedlikeholdsarbeid på kirkegårdene.

I sitt budsjettforslag har fellesrådet lagt inn et ønske om en stilling som diakon i 100 %. Kostnaden er beregnet til 750 000 kroner. Kommunestyret har økt bevilgningen til fellesrådet med 300 000 kroner til delfinansiering av stilling som diakon.

Videre er det et ønske om å øke stillingen som kirkeverge fra 80 til 100 %, samt 20 % økning av sekretærstillingen (til 70 %). Kostnad for disse to stillingsutvidelsene vil være om lag 250 000 kroner. Det er ikke funnet rom for å imøtekomme disse ønskene fra fellesrådet i kommunens budsjettforslag for 2018-2021.

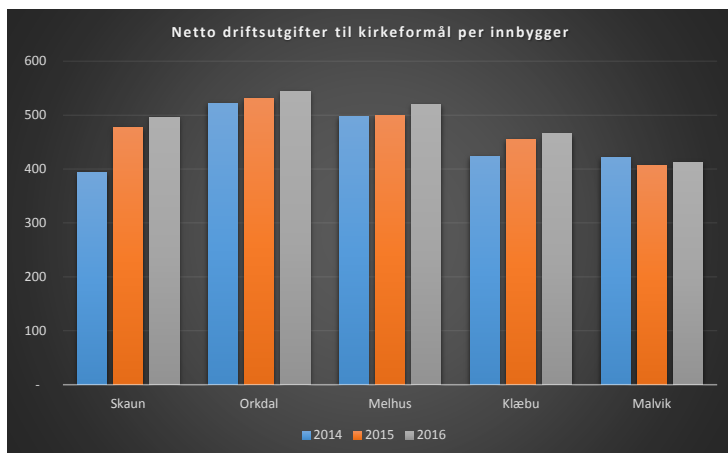
Fellesrådet har utarbeidet en vedlikeholdsplan som omfatter kirkene og kirkegårdene. Tiltak er gitt prioritet 2 og 3, hvor prioritet 2 betyr arbeid som bør gjøres i løpet av ett år, mens prioritet 3 betyr arbeid som bør gjøres innen 5 år. Totalt vedlikeholdsbehov er 739 000 kroner. Rådmannen foreslår å gi en bevilgning på 207 000 kroner (alle tiltak med prioritet 2), som et «øremerke» tilskudd i 2018. Videre bevilgninger vurderes i samband med budsjettbehandlingen for kommende år.

Økningen i fellesrådets budsjettforslag er i all hovedsak begrunnet i ønsket om nye stillinger, samt økning av eksisterende stillinger.

For øvrig følger Skaun kirkelig fellesråds budsjett som vedlegg til saken.

Grafen under viser hvor mye vi bruker til kirkeformål (netto driftsutgifter) per innbygger, sammenlignet med utvalgte kommuner. Netto driftsutgifter til kirkeformål består hovedsakelig av det kommunale tilskuddet til fellesrådet, samt verdien av tjenesteytingsavtalen.

Som grafen viser, brukte vi minst penger til kirkeformål i 2014, mens vi utover i perioden har nådd et gjennomsnittlig nivå til formålet.

5 Investeringer 2018-2021

Skjema 2 A under viser forslaget til totale investeringsutgifter i økonomiplanperioden.

Skjema 2 A	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investeringer i anleggsmidler	93 549	136 333	268 670	230 210	30 250	19 550
Utlån og forskutteringer	6 199	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 239	1 100	1 530	1 630	1 730	1 830
Avdrag på lån	13 018	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	7 500	0	0	0	0	0
Årets finansierungsbehov	121 505	160 433	293 200	254 840	54 980	44 380
Bruk av lånemidler	78 795	58 340	213 580	179 300	35 980	37 980
Inntekter fra salg av anleggsmidler	278	57				
Tilskudd til investeringer	5 112	21 933	1 895	1 940	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	14 977	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Kompensasjon for merverdiavgift	12 857	21 500	36 354	32 398	3 010	810
Andre inntekter	0	0				
Overført fra driftsregnskapet	0	0				
Bruk av tidligere års udisponert	0	0				
Bruk av avsetninger	9 486	55 603	38 371	38 202	12 990	2 590
Sum finansiering	121 505	160 433	293 200	254 840	54 980	44 380
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kroner.

I 2018 er det foreslått investeringer i anleggsmidler (bygg, transportmidler, IKT) for 268,7 mill. kr. Disse finansieres ved en blanding mellom egenkapital (momskompensasjon og bruk av fond), tilskudd (trafiksikkerhetstiltak) og låneopptak. Se skjema 2 B for en mer detaljert oversikt over hvilke prosjekter dette er.

Utlån (husbankens startlånsordning) foreslås med 20,0 mill. kr årlig med bakgrunn i økt etterspørsel og behov. Utlånene finansieres ved tilsvarende låneopptak i Husbanken. Dette er i utgangspunktet en selvfinansierende ordning ved at avdrag vi betaler for våre lån i Husbanken, over tid dekkes fullt ut av avdrag som vi mottar fra våre låntakere.

Kjøp av aksjer og andeler gjelder pliktig egenkapitalinnskudd i KLP, som finansieres ved bruk av fond.

Tabellen under viser totale investeringsutgifter og finansiering i perioden 2018-2021:

Investeringer i anleggsmidler	548 680	
Andre investeringsutgifter	98 720	
SUM	647 400	
Finansiering:		
Låneopptak	466 840	72 %
Tilskudd/mottatte avdrag	15 835	2 %
Momskompensasjon	72 572	11 %
Egenkapital, bruk av fond	92 153	14 %
SUM FINANSIERING	647 400	

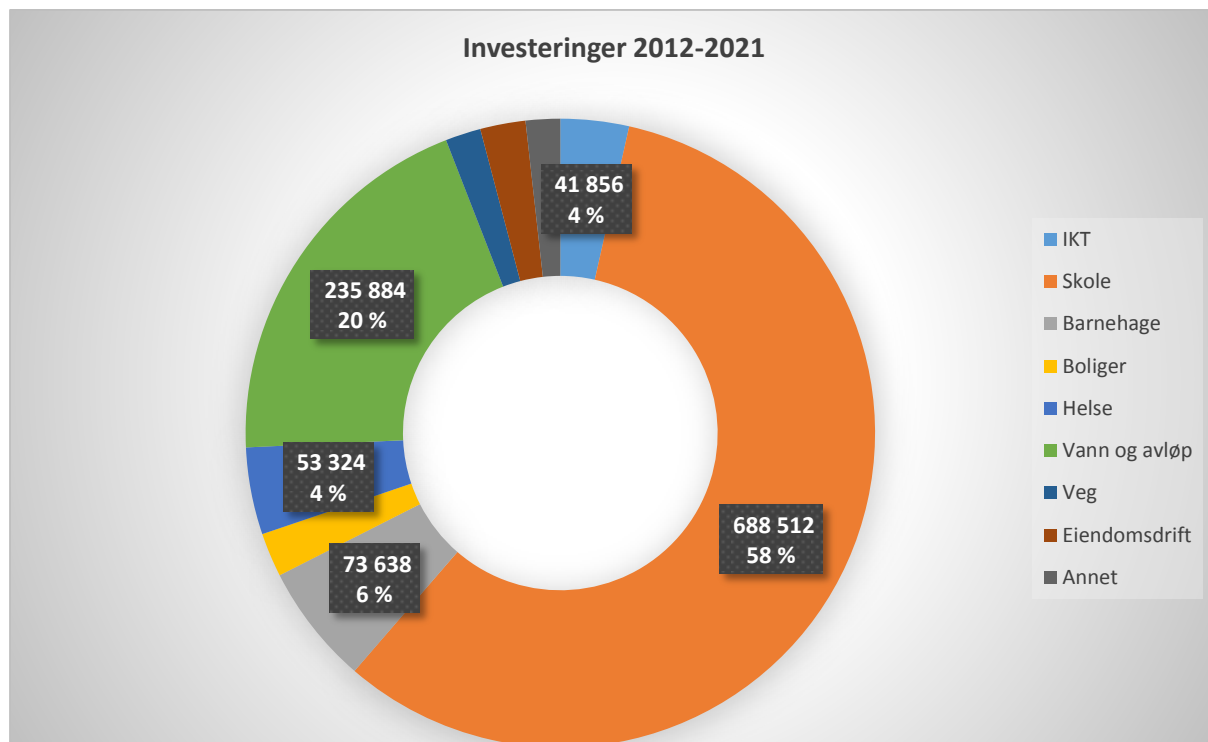
Alle tall i 1000 kroner

Totalt investeringsbudsjett for hele økonomiplanperioden er på 647,4 mill. kr. Om lag 164,7 mill. kr av investeringene finansieres ved bruk av egenkapital. Dette tilsvarer en egenfinansieringsgrad på 25 %. Av det totale låneopptaket på 466,8 mill. kr er 80 mill. kr låneopptak som dekkes gjennom egne utlån (startlån).

Videre er 172,5 mill kr knyttet til prosjekter innen vann og avløp, som dekkes gjennom egenbetalinger fra innbyggerne via de kommunale avgiftene.

Korrigert for de låneopptak som er selvfinansierende vil driftsbudsjettet reelt sett belastes med kapitalutgifter for lån i størrelsesorden 214,3 mill. kr. Bruker vi dette tallet får vi en lånefinansieringsgrad på 33 %.

Figuren viser summen av alle investeringer som er gjennomført fra 2012 og til i dag, samt investeringer som er planlagt resten av økonomiplanperioden:

Total investeringssum i tiårsperioden er nesten 1,2 mrd. kroner. Nesten 60 % av investeringene har gått til skoleformål. Mer enn 760 mill. kr har blitt brukt til skole- og barnehageutbygging i perioden.

Skjema 2 B viser foreslått bevilgning til de ulike investeringsprosjektene i perioden:

Skjema 2B	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021
500 IKT investeringer generelt	3 700	4 400	1 500	1 500
501 IKT investeringer skolene	2 550	2 550	2 550	2 550
517 Viggja skole - undervisningsbrakker	4 150			
526 Flyktningeboliger	10 000			
527 Hammerdalen barnehage (3. års befaring)	100			
531 Helse- og mestringsboliger (1. års befaring)	300			
536 Utvidelse Skaun ungdomsskole	161 000	152 000	11 000	
541 Ombygging brannstasjon	3 500			
543 Ølsholmskjæret friluftsområde	2 000	2 000		
Ny2 Lærerarbeidsplasser Børsa skole	2 500			
Ny3 Innkjøp GPS oppmålingsutstyr	150			
Ny4 Rossvollheimen - gass-/slokkeanlegg	250			
Ny5 Stor gressklipper	375			
Ny6 Ny brannordning, mobile pumper	200			
645 Forlengelse vannledning Sildvævegen-Sandløkk	4 000			
652 Opprydding Brekka vann, trinn V	500			
654 Overtakelse Rossvatnet	5 700			
656 Forsterkning vannledning Eggkleiva-Børsa	20 000	20 000		
658 Forsterkning vannforsyning Trøvegen	2 500			
659 Styringsbasseng Børsa vest	5 600			
660 Ringledning Buvika		6 100		
661 Høydebasseng Viggja			4 700	
662 Sanering Vassåsen				5 000
663 Utsifting vannledning Børsa-Æle			4 500	4 500
665 Oppdimensjonering vann Børsa sentrum			3 000	3 000
729 Viggja renseanlegg	12 000	16 000		
752 Opprydding i Brekka, avløp trinn V	500			
754 Overføringsledning Eggkleiva-Børsa	15 000	15 000		
755 Renovering vann- og avløpskummer Finnmyrvegen	4 000			
758 Overvannsledning Trøvegen	1 500			
760 Avløp Sand-Nygård	600			
761 Avløp Presthus-Valsetbakken		4 400		
762 Avløp Husbyeggen-Rena	3 700			
763 Avløp Skjellbekken		2 520		
764 Avløp Solstadlia		2 200		
765 Sanering avløp Ilhaugen			3 000	3 000
840 Trafikksikkerhetsplan kommunale veger	995	3 040		
841 Trafikksikkerhetsplan fylkesveger	1 300			
SUM INVESTERINGER I ANLEGGSMIDLER	268 670	230 210	30 250	19 550

Alle tall i 1000 kroner.

500: IKT-investeringer generelt

Skaun og Melhus kommuner utreder IT-samarbeid. Felles saksframlegg vil bli lagt fram til behandling i de respektive kommunestyre i desember; i Skaun kommunestyre den 14.12.17.

Et tiltak i samarbeidet er ny lisensieringsordning for Microsoft-produkter, med overgang til leie av lisenser. Et tiltak for leie er foreslått som nytt driftstiltak fra 2018.

Samla investeringssum for Skaun og Melhus kommuner utgjør om lag 12 mill. kroner. Investeringen omfatter hardware og konsulentbistand for å opprette et felles domene for de to kommunene. Fordelingsmodellen for investeringene er ikke endelig avklart, men forslaget er at 50% av investeringen fordeles likt mellom kommunene, mens den andre 50% av investeringene fordeles etter folketall. Gjennomføring er planlagt å skje i 2018 og 2019.

Kommune	2018	2019	Sum
Skaun	2 000 000	3 000 000	5 000 000
Melhus	3 000 000	4 000 000	7 000 000
Sum	5 000 000	7 000 000	12 000 000

I tillegg økes bevilgningen i 2018 med 200 000 kroner i forbindelse med anskaffelse av et konkurransegjennomføringsverktøy (KGV). I det nye regelverket om offentlige anskaffelser stilles det krav om at all kommunikasjon mellom kommunen og leverandører skal skje ved bruk av elektroniske kommunikasjonsmidler. Dette gjelder når anskaffelsen er over den nasjonale terskelverdien. Alle kommuner har frist til 1. juli 2018 med å få plass en løsning som sikrer dette.

Forslag til bevilgning i 2018 og 2019 oppsummert:

Tiltak	2018	2019
IT-samarbeid	2 000 000	3 000 000
Tiltak datarom (oppgradering nettverk, utvidelse lagring, SCCM/MDT åpen sone, oppgradering Citrix, hjemmekontor)	1 400 000	1 400 000
Skype for business – lokal installasjon	100 000	0
KGV	200 000	0
SUM	3 700 000	4 400 000

For årene 2020 og 2021 foreslås et investeringsnivå på 1 500 000 kroner.

501: IKT-investeringer skolene.

Digitaliseringsstrategi for grunnskolen i Skaun behandles av kommunestyret i november. Som et ledd i å oppfylle denne, foreslås det en årlig bevilgning på 0,9 mill. kr framover. Årlig kostnad for å nå en målsetting for tetthet for PC på 1:1 for elevene på ungdomstrinnet og pedagoger, samt 1:2 på barnetrinnet, er beregnet til om lag 1,65 mill. kr. Den foreslåtte bevilgningen her må ses i sammenheng med tidligere bevilgningsnivå på prosjekt 501.

Bevilgningen pr. år i økonomiplanperioden 2018-2021, vil oppsummert bli:

Digitaliseringsstrategi: Større tetthet PC'er. Utskifting PCer 7. klasse	1 650 000
Utskifting/flere datamaskiner til elever og lærere, smartboard og annet datautstyr, elevservere	900 000

517: Viggja skole - undervisningsbrakker

Kommunestyret vedtok i sitt møte 26. oktober 2017 (K-sak 54/17) å gå inn for kjøp av undervisningsbrakker. Budsjettet er satt opp i henhold til forutsetningene i dette vedtaket.

526: Flyktningeboliger

Det settes av inntil 10,0 mill. kr til kjøp av boliger for bosetting av flyktninger. Dette er ikke nye midler, men ubrukt del av bevilgningen i 2017.

527: Hammerdalen barnehage (3. års befaring)

Det settes av 100 000 kroner til eventuelle arbeider som må gjøres, og som ikke dekkes av garantien, ved 3. års befaringen av prosjektet.

531: Helse- og mestringsboliger (1. års befaring)

Det settes av inntil 300 000 kroner for å dekke kostnader til ekstraarbeid som avdekkes ved 1. års befaringen, og som ikke defineres som garantiarbeider.

536: Utvidelse Skaun ungdomsskole

Forprosjekt for nytt bygg for Skaun ungdomsskole og kultursenter ble behandlet i kommunestyret 2. november 2017 (K-sak 58/17). Vedtatt kostnadsramme er 356 mill. kr inkl. prisjustering. Innflytting i nytt bygg vil skje høsten 2019, mens uteområdene ferdigstilles våren 2020. Prosjektet finansieres ved bruk av lån- og fondsmidler, utover mottatt momskompensasjon (65,0 mill. kr) og anslag på tilskudd (18 mill. kr.). Tilskudd/spillemidler vil ikke bli utbetalt før etter at prosjektene er ferdige. I påvente av at vi skal få disse utbetalt må vi forskuttere tilsvarende ved økt låneopptak en periode.

541: Ombygging brannstasjon

Arbeid med å finne en permanent løsning på brannstasjonsproblematikken i rådhuset pågår. Egen sak vil bli lagt fram for politisk behandling. Den foreslåtte bevilgningen er i tråd med opprinnelig vedtak (F-sak 26/16), og er heftet med veldig stor usikkerhet.

543: Ølsholmskjæret friluftsområdet

Reguleringsplanen for området er ferdigstilt, men ennå ikke behandlet og stadfestet av kommunestyret. Det er ikke gjennomført fysiske tiltak i området, slik at tidligere bevilgninger på totalt 4,0 mill. kr fordelt på to år videreføres, men må betraktes som foreløpige.

NY2: Lærerarbeidsplasser Børja skole

I formannskapet 7. september 2017 (F-sak 33/17) ble det orientert om behovet for å øke antall lærerarbeidsplasser ved Børja skole. Det ble i formannskapet informert om behov, mulige løsninger og kostnader. Foreløpig kostnadsoverslag er 2,5 mill. kr. Prosjektet vil bli lagt fram som egen sak før endelig vedtak blir fattet.

NY3: Innkjøp nytt GPS oppmålingsutstyr

Det er behov for å kjøpe ny GPS til bruk i oppmåling. Det er relativt viktig at enheten har operativt utstyr for å kunne gjøre en tilfredsstillende jobb, samtidig som dette inngår i inntektsbringende arbeid.

NY4: Rossvollheimen – gass-slokkeanlegg

HMS-prosjekt. Etter en ROS-analyse av aggregatrommet ved Rossvollheimen, ble det anbefalt å montere et gass-slokkeanlegg i rommet. Dette av sikkerhetsmessige grunner.

NY5: Stor gressklipper

Dagens store gressklipper, som brukes i Buvika er gammel og utslitt. «Buvik vaktmesterdistrikt» har ca 60 mål plen, så behovet for en effektiv klipper er stort. Med litt tilleggsutstyr blir den også et fint hjelpemiddel til forskjellige kirkegårdsoppgaver.

NY6: Ny brannordning, mobile pumper

Kommunestyret vedtok i sitt møte 26. oktober 2017 (K-sak 55/17) å inngå samarbeid om ny brannordning med Orkdal brann og redning. I tilbudet fra Orkdal, står det beskrevet behovet for investeringer i nytt utstyr. Det er nødvendig å skifte ut to mobile pumper; en tilhengerpumpe og en bærbar Pumpe. Begge dagens pumper er gamle og det er vanskelig å skaffe til veie reservedeler.

645-765: Prosjekter innenfor vann- og avløpssektoren

Foreslåtte prosjekter innenfor sektoren, er delvis oppfølging av tidligere igangsatte prosjekter, og prosjekter som er prioritert i den vedtatte hovedplanen for vann, avløp og vannmiljø (K-sak 3/17, 2. februar 2017).

Spesielt om prosjektet vann- og avløpsledning Eggkleiva-Børse (P656/P754)

Funn av flere partier med svært dårlig grunn og skjerpede krav fra NVE til kvikkleirekartlegging har forsinket og fordyret planleggingsprosessen. Størstedelen av budsjett for 2017/2018 må derfor overføres til 2018/2019 og oppjusteres. Det er ikke usannsynlig at utbyggingen vil kreve geotekniske sikringstiltak, men eventuelt omfang og økonomisk konsekvens av dette er pr i dag ikke kjent.

Spesielt om prosjektet Viggja renseanlegg (P729)

Opprinnelig tomtevalg for nytt avløpsrenseanlegg på Viggja har møtt motstand fra Fylkesmannen (tillater ikke utbygging på høyproduktiv landbruksjord) og Statens vegvesen (tillater ikke ny avkjørsel fra Fv800). Skaun kommune må derfor utrede alternativ plassering og bruk av en eksisterende (privat) avkjøring. Dette er totalt sett en bedre løsning hvis den lar seg realisere, men har forsinket både prosjekterings og byggefasen slik at størstedelen av budsjett for 2017/2018 må forskyves til 2018/2019.

840: Trafikksikkerhetsplan kommunale veger

Budsjettforslaget er i tråd med kommunestyrets vedtak den 22. juni 2017 (K-sak 36/17). I 2018 prioriteres fortau langs Trøvegen, trinn I, som en del av aksjon skoleveg. Tiltaket forutsetter fylkeskommunalt tilskudd på 595 000 kroner.

I 2019 søkes det om midler til følgende tiltak: Fortau langs Finnmyrvegen, bussholdeplass Trøvegen/Finnmyrvegen og fortau og gatelys Brautabakken, Ilhaugen. Tiltakene forutsetter fylkeskommunal finansiering på til sammen 1 940 000 kroner.

841: Trafikksikkerhetsplan fylkesveger

Budsjettforslaget er i tråd med kommunestyrets vedtak den 22. juni 2017 (K-sak 36/17). I 2018 prioriteres veglys langs Fv773 Gullhaugen – Hammersbakken, og trafikksikkerhetstiltak langs Fv774 ved Viggja skole, som en del av aksjon skoleveg. Tiltaket forutsetter 100 % fylkeskommunal finansiering.

Foreslåtte investeringstiltak ikke lagt inn i økonomiplanperioden:

I foreslått investeringsbudsjett for de neste fire årene, har rådmannen lagt følgende prinsipper/prioriteringer til grunn:

- Tiltak allerede lagt inn i sist vedtatte økonomiplan (2017-2020)
- Tiltak med politiske føringer/vedtak i løpet av 2017
- Tiltak som er viktige med hensyn til blant annet arbeidsforhold og HMS

I budsjettprosessen har det kommet inn følgende forslag til prosjekter, som rådmannen, ikke har foreslått lagt inn i kommende økonomiplanperiode, og som ikke oppfyller de tre kriteriene foran:

Tiltak 1: Rossvollheimen – utvidelse av parkeringsplass

Det er dårlig med parkeringsplass for besøkende foran hovedinngangen til Rossvollheimen. Det er meldt inn ønske om utvidelse av denne. Kostnad 2018: 190 000 kroner.

Tiltak 2: Asfaltering kommunale veger

Det er meldt inn ønske om å asfaltere kommunale grusveger, spesielt i boligfelt. Dette kan redusere framtidige vedlikeholdskostnader, samt å dempe støvplage. Årlig kostnad anslått til 2,5 mill. kr.

Tiltak 3: Grønneset friluftsområde

Det er laget en administrativ forvaltningsplan for området, som ennå ikke har vært fremmet for politisk behandling. Prosjektet omfatter blant annet oppgradering av sanitæranlegget og strømforsyningen til området. Kostnad 2019: 500 000 kroner.

6 Sammenstilling – økonomiske oversikter

Budsjettskjema driftsbudsjettet

SKJEMA 1A	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skatt på formue og inntekt	-170 390	-175 370	-185 559	-187 109	-189 809	-191 509
Eiendomsskatt	-13 846	-14 202	-22 550	-22 550	-22 550	-22 550
Ordinært rammetilskudd	-239 472	-239 930	-250 066	-249 764	-250 907	-251 278
Andre generelle statstilskudd	-2 231	-2 328	-1 770	-1 770	-1 770	-1 770
Statstilskudd flyktninger	0	-13 275	-16 800	-16 800	-16 800	-16 800
SUM FRIE INNTEKTER	-425 939	-445 105	-476 745	-477 993	-481 836	-483 907
Renteinntekter og utbytte	-5 818	-5 240	-5 350	-5 350	-5 350	-5 350
Gevinst finansielle instrumenter	-1 645	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Renteutgifter, oa finansutgifter	9 835	11 317	13 081	17 798	20 749	21 054
Tap finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag sosiallån	-90	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	21 424	24 062	27 304	30 133	31 662	31 067
Sosiale utlån	52	0	0	0	0	0
NETTO FINANSINNTEKTER/-UTGIFTER	23 758	28 839	33 735	41 281	45 761	45 471
Dekning tidl års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	65 504	34 571	7 000	10 000	10 000	10 000
Til bundne avsetninger	3 602	0	2 318	2 318	2 318	2 318
Bruk tidl års mindreforbruk	-41 219	-28 401	0	0	0	0
Bruk ubundne avsetninger	-16 968	-20 871	-9 633	-1 046	-916	-650
Bruk bundne avsetninger	-1 818	-1 400	-120	-120	-120	-120
NETTO AVSETNINGER	9 101	-16 101	-435	11 152	11 282	11 548
Overført investbudsjett	0	0	0	0	0	0
Sum fordelt til drift	364 678	432 367	443 445	425 560	424 793	426 888
TIL FORDELING DRIFT	-393 080	-432 367	-443 445	-425 560	-424 793	-426 888
Merforbruk/mindreforbruk	-28 402	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kroner

SKJEMA 1b	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Skaun kommune totalt						
Driftsutgifter	501 863	528 604	547 879	529 994	529 227	531 320
Driftsinntekter	-137 185	-96 237	-104 434	-104 434	-104 434	-104 434
Netto driftsutgift	364 678	432 367	443 445	425 560	424 793	426 886
Sentrale inntekter/utgifter						
Driftsutgifter	-7 346	-3 941	-6 110	-6 110	-6 110	-6 110
Driftsinntekter	0	0	0	0	0	0
Netto driftsutgift	-7 346	-3 941	-6 110	-6 110	-6 110	-6 110
Sentraladministrasjonen og fellesutgifter						
Driftsutgifter	56 104	58 102	60 958	58 398	59 060	60 931
Driftsinntekter	-5 945	-2 602	-3 514	-3 514	-3 514	-3 514
Netto driftsutgift	50 159	55 501	57 443	54 883	55 545	57 418
Skoler inkl SFO						
Driftsutgifter	121 088	129 286	141 682	138 787	138 409	138 550
Driftsinntekter	-22 134	-15 819	-20 892	-20 892	-20 892	-20 892
Netto driftsutgift	98 955	113 467	120 790	117 895	117 517	117 658
Barnehager						
Driftsutgifter	79 007	76 312	79 029	77 161	76 956	77 033
Driftsinntekter	-21 461	-13 891	-15 716	-15 716	-15 716	-15 716
Netto driftsutgift	57 547	62 421	63 313	61 445	61 240	61 317
Barn, familie og sosial						
Driftsutgifter	53 603	58 650	60 859	59 698	59 513	59 582
Driftsinntekter	-16 374	-3 803	-813	-813	-813	-813
Netto driftsutgift	37 230	54 846	60 046	58 885	58 700	58 769
Kultur fritid og frivillighet						
Driftsutgifter	15 048	15 433	14 118	12 780	12 737	12 753
Driftsinntekter	-3 844	-2 482	-1 132	-1 132	-1 132	-1 132
Netto driftsutgift	11 204	12 951	12 986	11 648	11 605	11 621
Institusjonsbaserte tjenester						
Driftsutgifter	51 843	49 774	49 962	48 896	48 760	48 813
Driftsinntekter	-12 645	-7 827	-8 577	-8 577	-8 577	-8 577
Netto driftsutgift	39 198	41 946	41 385	40 319	40 183	40 236
Hjemmebaserte tjenester						
Driftsutgifter	51 364	56 260	58 769	58 291	58 125	58 187
Driftsinntekter	-10 604	-5 898	-6 819	-6 819	-6 819	-6 819
Netto driftsutgift	40 760	50 362	51 951	51 473	51 307	51 369
Plan ekskl gebyr						
Driftsutgifter	10 412	16 330	20 014	14 916	14 743	14 759
Driftsinntekter	-1 446	-3 376	-3 376	-3 376	-3 376	-3 376
Netto driftsutgift	8 966	12 954	16 638	11 540	11 367	11 383
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder						
Driftsutgifter	18 739	19 984	21 518	21 457	21 449	21 452
Driftsinntekter	-26 222	-27 443	-29 477	-29 477	-29 477	-29 477
Netto driftsutgift	-7 483	-7 459	-7 960	-8 021	-8 029	-8 026
Eiendomsdrift						
Driftsutgifter	52 001	52 414	47 080	45 720	45 585	45 370
Driftsinntekter	-16 510	-13 096	-14 118	-14 118	-14 118	-14 118
Netto driftsutgift	35 491	39 318	32 963	31 603	31 468	31 253

Alle tall i 1000 kroner

Hovedoversikt drift	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Økonomiplan		
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Brukerbetalinger	-31 166	-30 072	-32 202	-32 202	-32 202	-32 202
Andre salgs- og leieinntekter	-35 750	-37 404	-40 200	-40 200	-40 200	-40 200
Overføringer med krav til motytelse	-57 289	-24 235	-28 593	-28 593	-28 593	-28 593
Rammetilskudd	-239 472	-239 930	-250 066	-249 764	-250 907	-251 278
Andre statlige overføringer	-13 518	-17 353	-20 320	-20 320	-20 320	-20 320
Andre overføringer	-1 582	-1 112	-25	-25	-25	-25
Skatt på inntekt og formue	-170 390	-175 370	-185 559	-187 109	-189 809	-191 509
Eiendomsskatt	-13 846	-14 202	-22 550	-22 550	-22 550	-22 550
Andre direkte og indirekte skatter	0	0	0	0	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER	-563 014	-539 678	-579 514	-580 762	-584 605	-586 676
Lønnsutgifter	293 330	301 875	314 355	314 457	314 355	314 457
Sosiale utgifter	77 148	83 545	86 222	86 236	86 222	86 236
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	72 489	80 212	76 625	69 804	69 434	69 674
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	33 386	35 073	40 509	41 309	41 309	41 309
Overføringer	25 511	27 898	30 167	18 187	17 906	19 645
Avskrivninger	30 315	1 345	30 265	30 265	30 265	30 265
Fordelte utgifter	-110	-1 664	-1 664	-1 664	-1 664	-1 664
SUM DRIFTSUTGIFTER	532 070	528 285	576 479	558 594	557 827	559 922
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-30 944	-11 393	-3 035	-22 168	-26 778	-26 754
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-5 818	-5 240	-5 350	-5 350	-5 350	-5 350
Gevinst på finansielle instrumenter	-1 645	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300
Mottatte avdrag på utlån	-90	0	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER (E)	-7 553	-6 540	-6 650	-6 650	-6 650	-6 650
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	9 835	11 317	13 081	17 798	20 749	21 054
Tap på finansielle instrumenter	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	21 424	24 062	27 304	30 133	31 662	31 067
Utlån	52	0	0	0	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER	31 311	35 379	40 385	47 931	52 411	52 121
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	23 758	28 839	33 735	41 281	45 761	45 471
Motpost avskrivninger	-30 315	-1 345	-30 265	-30 265	-30 265	-30 265
NETTO DRIFTSRESULTAT	-37 501	16 101	435	-11 152	-11 282	-11 548
Bruk av tidligere års regnskapsmessig mindreforbruk	-41 219	-28 401	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-16 968	-20 871	-9 633	-1 046	-916	-650
Bruk av bundne fond	-1 818	-1 400	-120	-120	-120	-120
SUM BRUK AV AVSETNINGER	-60 006	-50 672	-9 753	-1 166	-1 036	-770
Overført til investeringsregnskapet	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetninger til disposisjonsfond	65 504	34 571	7 000	10 000	10 000	10 000
Avsetninger til bundne fond	3 602	0	2 318	2 318	2 318	2 318
SUM AVSETNINGER	69 106	34 571	9 318	12 318	12 318	12 318
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK	-28 401	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kroner

Budsjettskjema investeringsbudsjettet

Skjema 2 A	Regnskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Investeringer i anleggsmidler	93 549	136 333	268 670	230 210	30 250	19 550
Utlån og forskutteringer	6 199	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 239	1 100	1 530	1 630	1 730	1 830
Avdrag på lån	13 018	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	0	0	0
Avsetninger	7 500	0	0	0	0	0
Årets finansierungsbehov	121 505	160 433	293 200	254 840	54 980	44 380
Bruk av lånemidler	78 795	58 340	213 580	179 300	35 980	37 980
Inntekter fra salg av anleggsmidler	278	57				
Tilskudd til investeringer	5 112	21 933	1 895	1 940	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	14 977	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Kompensasjon for merverdiavgift	12 857	21 500	36 354	32 398	3 010	810
Andre inntekter	0	0				
Overført fra driftsregnskapet	0	0				
Bruk av tidligere års udisponert	0	0				
Bruk av avsetninger	9 486	55 603	38 371	38 202	12 990	2 590
Sum finansiering	121 505	160 433	293 200	254 840	54 980	44 380
Udekket/udisponert	0	0	0	0	0	0

Alle tall i 1000 kroner

Skjema 2B	Økonomiplan			
	2018	2019	2020	2021
500 IKT investeringer generelt	3 700	4 400	1 500	1 500
501 IKT investeringer skolene	2 550	2 550	2 550	2 550
517 Viggja skole - undervisningsbrakker	4 150			
526 Flyktningeboliger	10 000			
527 Hammerdalen barnehage (3. års befaring)	100			
531 Helse- og mestringsboliger (1. års befaring)	300			
536 Utvidelse Skaun ungdomsskole	161 000	152 000	11 000	
541 Ombygging brannstasjon	3 500			
543 Ølsholmskjæret friluftsområde	2 000	2 000		
Ny2 Lærerarbeidsplasser Børse skole	2 500			
Ny3 Innkjøp GPS oppmålingsutstyr	150			
Ny4 Rossvollheimen - gass-/slokkeanlegg	250			
Ny5 Stor gressklipper	375			
Ny6 Ny brannordning, mobile pumper	200			
645 Forlengelse vannledning Sildvævegen-Sandløkk	4 000			
652 Opprydding Brekka vann, trinn V	500			
654 Overtakelse Rossvatnet	5 700			
656 Forsterkning vannledning Eggkleiva-Børse	20 000	20 000		
658 Forsterkning vannforsyning Trøvegen	2 500			
659 Styringsbasseng Børse vest	5 600			
660 Ringledning Buvika		6 100		
661 Høydebasseng Viggja			4 700	
662 Sanering Vassåsen				5 000
663 Utsifting vannledning Børse-Æle			4 500	4 500
665 Oppdimensjonering vann Børse sentrum			3 000	3 000
729 Viggja renseanlegg	12 000	16 000		
752 Opprydding i Brekka, avløp trinn V	500			
754 Overføringsledning Eggkleiva-Børse	15 000	15 000		
755 Renovering vann- og avløpskummer Finnmyrvegen	4 000			
758 Overvannsledning Trøvegen	1 500			
760 Avløp Sand-Nygård	600			
761 Avløp Presthus-Valsetbakken		4 400		
762 Avløp Husbyeggen-Rena	3 700			
763 Avløp Skjellbekken		2 520		
764 Avløp Solstadlia		2 200		
765 Sanering avløp Ilhaugen			3 000	3 000
840 Trafikksikkerhetsplan kommunale veger	995	3 040		
841 Trafikksikkerhetsplan fylkesveger	1 300			
SUM INVESTERINGER I ANLEGGSMIDLER	268 670	230 210	30 250	19 550

Alle tall i 1000 kroner

7 Risikovurdering

Risikofaktor	Vurdering og kommentarer
Skatteinngang	Skatteinntekter utgjør ca. 31 % av inntektsgrunnlaget. Lokale endringer kompenseres mot landsgjennomsnittet, men dette forutsetter at skattenivået i landet holder seg opp. Den nasjonale samlede skatteinngangen er derfor svært viktig for kommunens skatteinntekter, og vi er sårbare for endringer. Graden av skatteutjevning er meget viktig for alle skattesvake kommuner, og endringer her kan slå vesentlig ut på kommunens inntekter
Befolkningsutvikling	Kommunens innbyggertall virker direkte inn på inntektsoverføringene (skatt/ramme). Rammeoverføringene tar utgangspunkt i kjente befolkningstall pr. 1.juli, mens inntektsutjevningen innen skatt beregnes ut fra befolkningstall pr. 1. januar. I tillegg til inntektsoverføringene fra staten, er befolkningsvekst viktig for kommunens utvikling på mange andre områder. I tillegg til en samlet vekst er det av stor betydning i hvilke aldersgrupper veksten kommer i. Forskyvninger mellom aldersgruppene kan gi store utslag i utgiftsutjevningen i inntektssystemet Veksttilskuddet gis til kommuner med en gjennomsnittlig befolkningsvekst de tre siste årene over 1,4 %. Lav befolkningsvekst i ett enkelt år vil gi utslag på veksttilskuddet, så lenge det året er med i beregningsgrunnlaget. Variabel vekst fra år til år vil derfor føre til endringer i veksttilskuddet fra et år til et annet.
Inntektssystemet	Endringer i inntektssystemet (oppgaveendringer og endringer som får omfordelingsvirkninger) kan få konsekvenser for kommunens inntektsnivå som er vanskelig å forutse.
Regjeringens politikk	Inntektsoverføringene fra staten bestemmes ut fra politiske prioriteringer og kan endres med skiftende regjeringer og den politiske dagsorden. Vi har valgt å legge til grunn de politiske signaler dagens regjering kommer med for hele planperioden, men en må være klar over at stortingsvalg kan bety endrede økonomiske rammebetingelser for kommunen
Pris- og lønnsvekst	Dersom pris- og lønnsvekst endrer takt, kan det slå mye ut på handlingsrommet, og det blir da avgjørende hvorvidt statens overføringer følger med tilsvarende
Renterisiko	Rentenivået har ligget lavt siden 2009. Norges Bank sine renteprognoser tilsier fortsatt lav rente langt inn i 2019, mens det deretter kan forventes en forsiktig og jevn oppgang. En renteøkning på 1 % vil gi store utslag på våre rentekostnader. Per i dag har vi et rentebufferfond på 10,2 mill. kr, som kan brukes til å kjøpe oss tid til omstilling. En kraftig renteøkning vil imidlertid raskt spise opp denne reserven.
Arbeidsledighet	Vi har i lang tid hatt lav ledighet, og vi legger til grunn at dette bildet kan videreføres i økonomiplanperioden – selv om situasjonen i Europa/ny finanskriser kan få virkning for ledigheten her til lands på sikt.

8 Saksprotokoll – politisk behandling

Arkivkode: 150
Arkivsaksnr.: 17/2431
Saksbehandler: Knut Nygård

Saksnummer	Utvalg	Møtedato
42/17	Formannskapet	16.11.2017
54/17	Formannskapet	30.11.2017
80/17	Kommunestyret	14.12.2017

Arkivsaksnr.:17/2431

SAKEN GJELDER:

SKAUN KOMMUNES BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2018-2021

RÅDMANNENS INNSTILLING:

1. Kommunestyret vedtar Skaun kommunes budsjett for 2018 og økonomiplan for perioden 2018-2021, med de forutsetninger som ligger i vedlagte saksdokument 1. Rådmannens budsjettnotat budsjett/økonomiplan 2018-2021 og saksdokument 2. Forslag til betalingsregulativ 2018).
2. Med hjemmel i eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 utskrives eiendomsskatt på alle eiendommer i Skaun kommune i 2018.
Eiendomsskatt utskrives med en sats på 7,0 promille på næringsseiendommer, og verk og bruk. Eiendomsskatt utskrives med en sats på 4 promille på boliger og øvrige eiendommer. Det gis et bunnfradrag på kr 650 000 per boenhet for boliger. For boliger bruker skatteetaten boligverdien som grunnlag for eiendomsskatten.
Med hjemmel i eiendomsskattelovens §7 gis følgende eiendommer fritak for eiendomsskatt i 2018:
  - Eiendommer til lag/foreninger, stiftelser og institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, fylke eller staten (§7a)
  - Bygninger som har historisk verdi (§7b)
  - Nyoppført bygning som brukes helt eller delvis som bolig fritas i inntil 2 år (§7c), inntil boligverdi fra skatteetaten foreligger
  - Fritidseiendommer (§7e).

Eiendomsskatten skal betales i fire terminer, sammen med kommunale eiendomsavgifter.
3. Formuesskatt for 2018 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar.
Inntektsskatt for 2018 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar.
4. Kommunestyret vedtar betalingssatser i tråd med vedlagte betalingsregulativ for 2018.
Gebyrområdene vann, avløp, feiing og slam er basert på full kostnadsdekning. (selvkostprinsippet).
5. Kommunestyret bevilger følgende netto budsjetttramme til de ulike budsjettområdene i 2018:

Budsjettområde	2017
Fellesutgifter/-inntekter	-6 110 000
Sentraladministrasjonen	57 443 000
Skoler inkl SFO	120 790 000
Barnehager	63 313 000
Barn, familie og sosial	60 046 000
Kultur fritid og frivillighet	12 736 000
Institusjonsbaserte tjenester	41 385 000
Hjemmebaserte tjenester	51 951 000
Plan ekskl gebyr	15 938 000
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder	-7 960 000
Eiendomsdrift	32 663 000
SUM BUDSJETTOMRÅDER	442 195 000

6. Rådmannen gis fullmakt til å disponere avsatt lønnsreserve, 5 000 000 kroner, i 2018.
7. Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet for 2018 i tråd med budsjettskjema 2A og 2B (kapittel 5 i budsjettdokumentet)
8. Kommunestyret vedtar et låneopptak på 213 580 000 kroner, inkl. 20 000 000 kroner i startlån i 2018, til finansiering av investeringsprosjekter. Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre låneopptak og godkjenne lånevilkårene.

SAKSDOKUMENTER:

1. Rådmannens budsjettnotat 2018 og økonomiplan 2018-2021.
2. Forslag til betalingsregulativ for 2018.
3. Budsjettsøknad for 2018 fra Skaun kirkeligfellesråd.
4. Forslag til budsjett 2018 med økonomiplan 2019-2021 for Kontrollutvalget.

SAKSFRAMLEGG:

Rådmannen legger med dette fram sitt budsjettnotat, som grunnlag for behandling av budsjett 2018 og økonomiplan for 2018-2021, jfr. vedlagte saksdokument.

Saksprotokoll

Utvalg:	Formannskapet
Møtedato:	30.11.2017
Sak:	54/17
Resultat:	Innstilling m/tillegg vedtatt
Arkivsak:	17/2431
Tittel:	SAKS PROTOKOLL - SKAUN KOMMUNES BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2018-2021

Behandling:

Omforente tilleggsforslag:

1. *Økning ramme Fellesrådet med kr. 300 000 til diakon.
*Det bevilges kr. 100 000 til Skaun barne- og ungdomskorps.
*Det bevilges kr. 100 000 til idrettslagene i Skaun.

Sum kr. 500 000, som dekkes gjennom å omprioritere kr. 500 000 som er foreslått til konsulent div. planarbeid, s. 17 i forslag fra rådmannen.

*Det ønskes å komme tilbake til bevilgning til skatepark, og badeanlegg i Orkdal i ØR 1 og ØR 2 i 2018.

*Det ønskes en egen sak som belyser behov i kulturskolen, jmf. 60 elever på venteliste.

*Det ønskes en urdering om en evt. ansettelse av barne- og ungdomskontakt.

2. Formannskapet legger rådmannens budsjettnotat ut på høring med følgende endringer:
*Eiendomsskatt endres til bunnfradrag kr. 400 000 og 3,5 promille.
3. Vedtatt omtaksering i 2017 utsettes. Kommunestyret ber rådmannen om å legge fram en sak om alternative måter å gjennomføre taksering på. Saken legges fram så tidlig som mulig i 2018.

Omforente tilleggsforslag enstemmig vedtatt.

Rådmannens forslag med endringene fra formannskapet ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunestyret vedtar Skaun kommunes budsjett for 2018 og økonomiplan for perioden 2018-2021, med de forutsetninger som ligger i vedlagte saksdokument 1. Rådmannens budsjettnotat budsjett/økonomiplan 2018-2021 og saksdokument 2. Forslag til betalingsregulativ 2018).

2. Med hjemmel i eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 utskrives eiendomsskatt på alle eiendommer i Skaun kommune i 2018.
Eiendomsskatt utskrives med en sats på 7,0 promille på næringsseiendommer, og verk og bruk. Eiendomsskatt utskrives med en sats på 3,5 promille på boliger og øvrige eiendommer. Det gis et bunnfradrag på kr 400 000 per boenhet for boliger. For boliger bruker skatteetaten boligverdien som grunnlag for eiendomsskatten.
Med hjemmel i eiendomsskattelovens §7 gis følgende eiendommer fritak for eiendomsskatt i 2018:

- Eiendommer til lag/foreninger, stiftelser og institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, fylke eller staten (§7a)
- Bygninger som har historisk verdi (§7b)
- Nyoppført bygning som brukes helt eller delvis som bolig fritas i inntil 2 år (§7c), inntil boligverdi fra skatteetaten foreligger

Eiendomsskatten skal betales i fire terminer, sammen med kommunale eiendomsavgifter.

3. Formuesskatt for 2018 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar.
Inntektsskatt for 2018 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar.
4. Kommunestyret vedtar betalingssatser i tråd med vedlagte betalingsregulativ for 2018.
Gebyrområdene vann, avløp, feiing og slam er basert på full kostnadsdekning.
(selvkostprinsippet).
5. Kommunestyret bevilger følgende netto budsjetttramme til de ulike budsjettområdene i 2018:

Budsjettområde	2017
Fellesutgifter/-inntekter	-6 110 000
Sentraladministrasjonen	57 443 000
Skoler inkl SFO	120 790 000
Barnehager	63 313 000
Barn, familie og sosial	60 046 000
Kultur fritid og frivillighet	12 936 000
Institusjonsbaserte tjenester	41 385 000
Hjemmebaserte tjenester	51 951 000
Plan ekskl gebyr	15 438 000
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder	-7 960 000
Eiendomsdrift	32 963 000
SUM BUDSJETTOMRÅDER	442 195 000

6. Rådmannen gis fullmakt til å disponere avsatt lønnsreserve, 5 000 000 kroner, i 2018.
7. Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet for 2018 i tråd med budsjettskjema 2A og 2B (kapittel 5 i budsjettdokumentet)
8. Kommunestyret vedtar et låneopptak på 213 580 000 kroner, inkl. 20 000 000 kroner i startlån i 2018, til finansiering av investeringsprosjekter. Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre låneopptak og godkjenne lånevilkårene.
10. Det ønskes å komme tilbake til bevilgning til skatepark, og badeanlegg i Orkdal i ØR 1 og ØR 2 i 2018.
11. Det ønskes en egen sak som belyser behov i kulturskolen, jmf. 60 elever på venteliste.
12. Det ønskes en urdering om en evt. ansettelse av barne- og ungdomskontakt.
13. Vedtatt omtaksering i 2017 utsettes. Kommunestyret ber rådmannen om å legge fram en sak om alternative måter å gjennomføre taksering på. Saken legges fram så tidlig som mulig i 2018.

Saksprotokoll

Utvalg:	Kommunestyret
Møtedato:	14.12.2017
Sak:	80/17
Resultat:	Innstilling m/endring vedtatt
Arkivsak:	17/2431
Tittel:	SAKS PROTOKOLL - SKAUN KOMMUNES BUDSJETT 2018 OG ØKONOMIPLAN 2018-2021

Behandling:

Rådmannens fremmet følgende forslag:

Det vises til K-sak 69/17 om leie av brakker brannstasjon, og det foreslås slik bevilgning:

2018: 1 200 000 kroner

2019: 130 000 kroner

Dekning: Bruk av disposisjonsfond i 2018, 1 200 000 kroner og 2019, 130 000 kroner.

Bevilgning til planlegging og prosjektering av ny brannstasjon framlegges i forbindelse med med sak om mandat for utbyggingen.

Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Erik Fenstad, H fremmet følgende forslag:

	2018	2019	2020	2021
Tallforslag 1:				
Redusert eiendomsskatt	3 600 000	3 600 000	3 600 000	3 600 000
Redusert avset./underforbruk	- 3 600 000	- 3 600 000	- 3 600 000	- 3 600 000
Tallforslag 2:				
Redusert regionalhistorikker	- 100 000	- 200 000	- 200 000	- 200 000
Innføring av diakon	100 000	200 000	200 000	200 000
Tallforslag 3:				
Tiltak sykefravær	250 000	250 000	- 250 000	- 250 000

Verbalforslag

Forslag 1:

Utrede behovet for å kjøpe seg inn i svømmehallen på Orkanger:

Kommunestyret ber rådmannen lage en sak hvor man belyser fordeler og ulemper ved å gå inn med kapital i Orkla Folkebad. Videre må behovet til kommunen beskrives. Samtidig må man synliggjøre hvilke kostnader man i dag har som blir redusert.

Forslag 2:

Prosjektet til rådmannen for innsparing:

Kommunestyret ber rådmannen om at man i prosjektet også inntar utarbeidelse av økonomiske måltall.

Videre at formannskapet er styringsgruppe for prosjektet.

Siri Grøttjord, Ap fremmet følgende forslag på vegne av flertallsgruppen:

Prosjekt i forbindelse med vennskapskommunebesøk 2018.

Nordisk forfatterturne – samarbeid mellom skole og bibliotek.

Kr. 50 000 dekkes av driftsfond.

Ordfører Jon P. Husby fremmet følgende

Kr. 1000 i gebyr for vigsel utenom kontortid (gebyrregulativet).

Først ble det stemt over forslagene fremsatt av Erik Fenstad, på vegne av H og FrP:

Tallsforslag 1 mot punkt 2 i FSKs innstilling:

2 stemte for Tallsforslag 1. De som stemte for var Erik Fenstad, H og Roy Michelsen, FrP.

Punkt 2 i FSKs innstilling ble dermed vedtatt.

Tallforslag 2:

Forslaget fikk to stemmer og falt. De som stemte for var Erik Fenstad, H og Roy Michelsen, FrP.

Tallforslag 3:

Forslaget fikk 5 stemmer og falt. De som stemte for var Erik Fenstad, H, Roy Michelsen, FrP, Hilde Kristin Viggen Rønneberg, Sp, Eivind Stende og Siri Grøttjord, Ap.

Verbalforslag 1. fremmet av Erik Fenstad:

Enstemmig vedtatt.

Verbalforslag 2. fremmet av Erik Fenstad:

Enstemmig vedtatt.

Så ble det stemt over forslaget fremmet av Siri Grøttjord, Ap:

Forslaget ble vedtatt mot 1 stemme. Den som stemte i mot var Erik Fenstad, H.

Deretter ble det stemt over tilleggsp Forslaget fremmet av Jon P. Husby:

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

Til slutt ble det stemt over punktene i formannskapets innstilling med endringer:

Dette ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

1. Kommunestyret vedtar Skaun kommunes budsjett for 2018 og økonomiplan for perioden 2018-2021, med de forutsetninger som ligger i vedlagte saksdokument 1. Rådmannens budsjettnotat budsjett/økonomiplan 2018-2021 og saksdokument 2. Forslag til betalingsregulativ 2018).
2. Med hjemmel i eiendomsskatteloven §§ 2 og 3 utskrives eiendomsskatt på alle eiendommer i Skaun kommune i 2018.
Eiendomsskatt utskrives med en sats på 7,0 promille på næringsseiendommer, og verk og bruk. Eiendomsskatt utskrives med en sats på 3,5 promille på boliger og øvrige eiendommer. Det gis et bunnfradrag på kr 400 000 per boenhet for boliger. For boliger bruker skatteetaten boligverdien som grunnlag for eiendomsskatten.
Med hjemmel i eiendomsskattelovens §7 gis følgende eiendommer fritak for eiendomsskatt i 2018:
  - Eiendommer til lag/foreninger, stiftelser og institusjoner som tar sikte på å gagne en kommune, fylke eller staten (§7a)
  - Bygninger som har historisk verdi (§7b)
  - Nyoppført bygning som brukes helt eller delvis som bolig fritas i inntil 2 år (§7c), inntil boligverdi fra skatteetaten foreligger
Eiendomsskatten skal betales i fire terminer, sammen med kommunale eiendomsavgifter.
3. Formuesskatt for 2018 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar. Inntektsskatt for 2018 utskrives etter den maksimalsats som Stortinget vedtar.
4. Kommunestyret vedtar betalingssatser i tråd med vedlagte betalingsregulativ for 2018. Gebyrområdene vann, avløp, feiing og slam er basert på full kostnadsdekning. (selvkostprinsippet).
5. Kommunestyret bevilger følgende netto budsjetttramme til de ulike budsjettområdene i 2018:

Budsjettområde	2017
Fellesutgifter/-inntekter	-6 110 000
Sentraladministrasjonen	57 443 000
Skoler inkl SFO	120 790 000
Barnehager	63 313 000
Barn, familie og sosial	60 046 000
Kultur fritid og frivillighet	12 986 000
Institusjonsbaserte tjenester	41 385 000
Hjemmebaserte tjenester	51 951 000
Plan ekskl gebyr	16 638 000
Plan, gebyrbelagte tjenesteområder	-7 960 000
Eiendomsdrift	32 963 000
SUM BUDSJETTOMRÅDER	443 445 000

6. Rådmannen gis fullmakt til å disponere avsatt lønnsreserve, 5 000 000 kroner, i 2018.
7. Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet for 2018 i tråd med budsjettskjema 2A og 2B (kapittel 5 i budsjettdokumentet)
8. Kommunestyret vedtar et låneopptak på 213 580 000 kroner, inkl. 20 000 000 kroner i startlån i 2018, til finansiering av investeringsprosjekter. Rådmannen gis fullmakt til å gjennomføre låneopptak og godkjenne lånevilkårene.
10. Det ønskes å komme tilbake til bevilgning til skatepark, og badeanlegg i Orkdal i ØR 1 og ØR 2 i 2018.
11. Det ønskes en egen sak som belyser behov i kulturskolen, jmf. 60 elever på venteliste.
12. Det ønskes en urdering om en evt. ansettelse av barne- og ungdomskontakt.
13. Vedtatt omtaksering i 2017 utsettes. Kommunestyret ber rådmannen om å legge fram en sak om alternative måter å gjennomføre taksering på. Saken legges fram så tidlig som mulig i 2018.
14. Utrede behovet for å kjøpe seg inn i svømmehallen på Orkanger:
Kommunestyret ber rådmannen lage en sak hvor man belyser fordeler og ulemper ved å gå inn med kapital i Orkla Folkebad. Videre må behovet til kommunen beskrives. Samtidig må man synliggjøre hvilke kostnader man i dag har som blir redusert.
15. Prosjektet til rådmannen for innsparing:
Kommunestyret ber rådmannen om at man i prosjektet også inntar utarbeidelse av økonomiske måltall. Videre at formannskapet er styringsgruppe for prosjektet.

Børsa 18.12.2017

Rett utskrift